

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาวิชาสัตวศาสตร์
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา

A STUDY OF LEARNING AND TEACHING IN ANIMAL SCIENCE FARM PRACTICE
AT DIPLOMA LEVEL IN AGRICULTURAL COLLEGES, NORTHEASTERN
REGION, DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION

นายสม โพธิ์ เฟี้ยศบุรี
Mr. SOMPHOD PHLIAKHONBUREE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2539

ISBN 974-621-493-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่... 27138...
เลขทะเบียน...
วัน, เดือน, ปี 11 ก.พ. 2540

เพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY OF LEARNING AND TEACHING IN ANIMAL SCIENCE FARM PRACTICE
AT DIPLOMA LEVEL IN AGRICULTURAL COLLEGES, NORTHEASTERN
REGION, DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1996

ISBN 974-621-493-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตร
ภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมอาชีวศึกษา

นักศึกษา

นายสมโพธิ เฟลี่ยครบุรี

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร. ประมวล เสนาฤทธิ์

อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น

ระดับการศึกษา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา

ภาควิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2539

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
การฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์คณะวิชาสัตวศาสตร์และนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเกษตรกรรม ของวิทยาลัยเกษตรกรรม
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา เพื่ออภิปรายผลเกี่ยวกับสภาพการจัดการ
การเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน การจัดฝึกทักษะให้แก่นักศึกษาและที่
นักศึกษาได้รับจากการฝึกทักษะ

การดำเนินการวิจัยได้ใช้ประชากรที่เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาการฝึกงานเกษตร
ภายใน ระดับ ปวส. คณะวิชาสัตวศาสตร์ จำนวน 83 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 75 คน
คิดเป็นร้อยละ 90.36 และนักศึกษาที่เรียนสาขาโคนม สาขาสัตว์เล็ก และสาขาสัตว์ปีก
จำนวน 162 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด
ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น
3 ตอน ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการจัด
การเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งออก

เป็น 5 ระดับ โดยแบ่งสภาพการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 35 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 สภาพเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะให้นักศึกษาและที่นักศึกษาได้รับ สร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามของอาจารย์ ตอนที่ 2 และ 3 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และ 0.93 แบบสอบถามของนักศึกษา ตอนที่ 2 และ 3 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และ 0.95

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร จำนวนสัตว์ในฟาร์มมีจำนวนเพียงพอ อาจารย์กำหนดทักษะของการฝึกงานแต่ละครั้ง การวัดผลและประเมินผลใช้วิธีดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในระดับมาก และอาจารย์ 2 แผนกวิชา เห็นว่าการฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นที่ตรงกันว่า งานฟาร์มของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นตัวอย่างที่ดีได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา แผนกวิชาโคนม มีความเห็นว่าทักษะที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การให้วัคซีนป้องกันโรค การรีดนมด้วยเครื่องการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การผลิตเนยแข็ง อาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์เห็นว่า ทักษะที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมาก คือ การทำฟางปรุงแต่ง การปลูกพืชอาหารสัตว์ การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ในขณะที่นักศึกษาเห็นว่าทักษะที่มีการปฏิบัติมาก คือ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การให้ปุ๋ย การทำฟางปรุงแต่ง การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ส่วนอาจารย์และนักศึกษา แผนกวิชาสัตว์เล็กมีความเห็นตรงกันว่า ทักษะที่มีการปฏิบัติมากคือ การตอนสุกรเพศผู้ การให้วัคซีนป้องกันโรค ส่วนอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์ปีกมีความเห็นตรงกันว่า ทักษะที่มีการปฏิบัติมากคือ การให้วัคซีนป้องกันโรค การจัดเตรียมดำเนินการกกและควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก การตัดปากลูกไก่

Thesis Title A Study of Learning and Teaching in Animal
Science Farm Practice at Diploma Level in
Agricultural Colleges, Northeastern Region,
Department of Vocational Education.

Student Mr.Somphod Phliakhonburee

Thesis Advisor Assist.Prof.Dr.Rawewan Chinatrakool

Thesis Co-advisors Dr.Pramuan Senarith
Mr.Somjit Klamklin

Level of study Master of Industrial Education in Vocational
Administration

Department Industrial Education, King Mongkut's Institute
of Technology Ladkrabang

Year 1996

ABSTRACT

The purposes of this study were to survey teachers and students opinions about a study of learning and teaching in animal science farm practice at diploma level in Agricultural Colleges, Northeastern region, Department of Vocational Education, in order to discuss the results of skills practice provide and the results of skills students obtained.

Eighty - five teachers of Animal Science were given questionnaires but seventy - five questionnaires or ninety percent were returned to the researcher. One hundred and sixty - two students who studied in dairy cattle faculty, swine faculty, and poultry faculty were the samples of this study and were given

questionnaires. One hundred and forty - four or eighty - eight percent were returned to the researcher.

There were two types of questionnaire, the first one was for teachers and the second one was for students, but both types were the same information. They were divided into three parts. The first part was about the information and background of the respondent, while the second part was about situation of learning and teaching management in Farm Practice which consisted of thirty - five items, of a five rating - scale type of measuring. Data were analysed by using statistical techniques of means and Standard Deviation. The third part was the situation of skills practice provided for students and skills students obtained which was a five rating - scale type of measuring. Data were analysed by using the same statistical techniques as the second part.

The findings of this study were as follows :

1) Teachers' and students' opinions towards the situation of learning and teaching in animal science farm practice were the same that it was very important for agriculture subjects, the members of animal subject were enough, teachers fixed the skills of farm practice and evaluation was done by observing from the results of practising which were at high level. Moreover, teachers from dairy cattle faculty and poultry faculty viewed that farm practice was to practise the students more than using students' as labors which were at high level. However, for students' opinions were at moderate level. In addition, both teachers' and students' opinions towards farm practice, which

could be used for the good model for farmers, were at moderate level.

2) Teachers' and students' opinions from dairy-cattle faculty on vaccination, milking by machine, pasteurised milk production were at high level, but on cheese production was at less level. Teachers' opinions from feeds and forage crops on straw treatment, forage plantation, soilage were at high level while students' opinions were on forage plantation, fertilizer, straw treatment and soilage. For teachers' and students opinions from swine faculty on swine castration and vaccination were at high level. Furthermore, teachers' and students' opinions from poultry faculty on vaccination, brooding management and brooding control, and debeaking were at high level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ให้ความคิดเห็น อันประโยชน์ และการตรวจแก้ไข ให้กำลังใจ ให้การติดตามความก้าวหน้า วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ ที่ติดตามสอบถามเอาใจใส่ในการทำ และความก้าวหน้า ให้คำปรึกษา แนะนำวิชาชีวะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในเรื่องสถิติ ในการ วิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำแบบสอบถาม และขอขอบคุณผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา วิทยาลัยเกษตร กรรมต่าง ๆ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถาม และที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้กำลังใจให้ข้อเสนอแนะในการทำ และขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด

สมโพธิ เฟลียครบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VII
สารบัญตาราง.....	X
บทที่	
1. บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
เชิงอรรถ.....	7
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
การศึกษาเกษตร.....	8
การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรกรรม.....	10
ปรัชญาการอาชีวศึกษา.....	16
หลักการอาชีวศึกษา.....	18
หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาชีวศึกษา.....	20
งานฟาร์มวิทยาลัย.....	23
งานฟาร์มสัตวศาสตร์.....	37
การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ.....	31
บทบาทและหน้าที่ของครูเกษตร.....	34
เชิงอรรถ.....	35
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
กลุ่มประชากร.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล.....	48
เชิงอรรถ.....	49
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	50
ชุดที่ 1 ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์.....	52
ชุดที่ 2 ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา.....	62
สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ	
อาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนม.....	67
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและผลิตภัณฑ์นมของ	
อาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนม.....	78
สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์	
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาสาขา	
วิชา โคนม.....	84
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ของอาจารย์	
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาสาขา	
วิชา โคนม.....	95
สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์	
และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็ก.....	99
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กของอาจารย์และ	
นักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็ก.....	110
สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์	
และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์ปีก.....	115
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกของอาจารย์และ	
นักศึกษาแผนกวิชาสัตว์ปีก.....	126

VIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
	สรุปผลการวิจัย.....	135
	อภิปรายผลการวิจัย.....	140
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	154
	ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานระดับกรม.....	155
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	156
	เชิงอรรถ.....	157
	บรรณานุกรม.....	160
	ภาคผนวก.....	165
	ประวัติผู้เขียน.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาที่ทำการศึกษา..	44
2	ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชา โคนม แผนกวิชาสัตวเล็ก แผนกวิชาสัตวปีก แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นกลุ่ม ประชากรที่ศึกษา.....	52
3	ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สาขา โคนม สาขาสัตวเล็ก และสาขาสัตวปีก ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษา.....	62
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน.....	67
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงาน..	70
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน..	72
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน.....	75
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและ ผลิตภัณฑ์นม.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการจัด การเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของ การฝึกงาน.....	84
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการจัดการ เรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของ สถานที่ฝึกงาน.....	87
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาสาขา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุม การฝึกงานเกษตรภายใน.....	89
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาสาขา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมิน ผลการฝึกงาน.....	93
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาสาขา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ ให้แก่นักศึกษา.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็ก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึก งานเกษตรภายในด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน....	99
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงาน...	102
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน..	104
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายในด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน.....	107
18	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตวเล็ก...	108
19	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีกที่มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน.....	115

XII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึก งานเกษตรภายในด้านความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงาน.....	118
21	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึก งานเกษตรภายในด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงาน.....	120
22	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึก งานเกษตรภายในด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน.....	123
23	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึก งานเกษตรภายในด้านการจัดฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์ปีก.....	126
24	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนม เกี่ยวกับทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและผลิตภัณฑ์นมที่ได้รับการฝึกสูงสุด และต่ำสุด.....	146
25	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็ก เกี่ยวกับทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด..	148
26	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก เกี่ยวกับทักษะการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

27	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนน และลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหาร สัตว์และนักศึกษาสาขา โคนมเกี่ยวกับทักษะด้านอาหารและพืชอาหาร สัตว์ที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด.....	153
----	---	-----

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันนี้ประชากรร้อยละ 61 ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกที่มาจากภาคเกษตรสูงถึง 224,039 ล้านบาท หรือร้อยละ 38.09 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด แต่การเกษตรของไทยก็ยังอยู่ในสภาวะที่ล้าหลัง โดยจะเห็นได้จากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าวได้ผลผลิต 334 กก.ต่อไร่ ซึ่งอยู่ในอัตราที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มเอเชียด้วยกัน เช่น เกาหลีใต้ สามารถผลิตข้าวได้ถึง 1,080 กก.ต่อไร่ เกาหลีเหนือ 1,151 กก.ต่อไร่ ฟิลิปปินส์ 433 กก.ต่อไร่ และจีน 886 กก.ต่อไร่ ในปี 2532 เป็นต้น¹ ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีการพัฒนาการเกษตรให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ เพื่อที่จะเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้นและลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง จึงจะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งผลผลิตทางการเกษตรออกไปจำหน่ายได้มากขึ้น เพราะสามารถแข่งขันราคากับต่างประเทศได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในด้านการผลิต การจัดการ และการตลาดให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ในขณะนี้มีหน่วยงานมากมายที่ให้ความรู้แก่เกษตรกร และอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้ คือผลิตบุคลากรทางด้านการเกษตรให้ออกไปประกอบอาชีพทางด้านนี้ สถาบันการศึกษาส่วนหนึ่งที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางการเกษตร คือ วิทยาลัยเกษตรกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งผลิตนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ มุ่งหวังให้ผู้จบการศึกษาไปแล้ว ได้ออกไปประกอบอาชีพอิสระตามความต้องการของตน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

วิทยาลัยเกษตรกรรมโดยทั่วไป ได้จัดการศึกษา โดยแบ่งเป็น 8 คณะวิชา คือ คณะวิชาพืชศาสตร์ คณะวิชาสัตวศาสตร์ คณะวิชาช่างกลเกษตร คณะวิชาพื้นฐาน คณะวิชาธุรกิจเกษตร คณะวิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะวิชาส่งเสริมการเกษตร และ

คณะวิชาประมง โดยให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ส่วนวิทยาลัยเกษตรกรรมแต่ละแห่งจะเปิดสอนคณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของนักศึกษา สภาพท้องถิ่น ความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจของสังคม คณะวิชาสัตวศาสตร์เป็นคณะหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยจะเปิดสอนทุกวิทยาลัย การจัดการศึกษาจะให้การศึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเปิดสอนหลายแผนกด้วยกัน เช่น แผนกวิชาสัตว์ปีก แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาโคนม และแผนกวิชาโคเนื้อ และกระบือ โดยมีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ในการจัดการอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมนั้น ต้องการให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านความรู้ พัฒนาด้านทักษะการใช้มือและทักษะการจัดการ และพัฒนาด้านนิสัย พฤติกรรม หรือเจตคติที่พึงปรารถนา การพัฒนาความรู้ย่อมได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน การพัฒนาในด้านทักษะการใช้มือและทักษะการจัดการ จะได้รับจากการปฏิบัติงานฟาร์มของวิทยาลัย ส่วนการพัฒนาด้านนิสัย พฤติกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาเอง หากมีการพัฒนาด้านความรู้ และพัฒนาด้านทักษะการใช้มือ และทักษะการจัดการมาแล้ว²

การเรียนการสอนของวิทยาลัยเกษตรกรรม เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง และมีความมั่นใจในการที่จะออกไปประกอบอาชีพ ดังนั้นงานฟาร์มของวิทยาลัย จึงเป็นแหล่งสำคัญยิ่งที่จะใช้สำหรับการปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะงานฟาร์มสัตวศาสตร์ เป็นงานฟาร์มหนึ่งของวิทยาลัยที่บังคับอยู่ในหลักสูตรให้นักศึกษาในคณะวิชาสัตวศาสตร์ทุกคนต้องปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถ ด้านทักษะที่จะทำให้เกิดความชำนาญและมีโอกาสฝึกงานด้วยตนเอง ในลักษณะที่เป็นนักศึกษาหรือเป็นลูกจ้างงานฟาร์ม และยังทำให้วิทยาลัยมีรายได้จากงานฟาร์มด้วย ในขณะเดียวกันอาจารย์ก็ได้สอนภาคปฏิบัติโดยใช้งานฟาร์ม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการผลิตและการจัดการ นอกจากนั้นแล้วยังใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างแก่เกษตรกรด้วย³

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้ที่จบหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. เกษตรกรรม) มีความสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ ร้อยละ 40.7 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 59.3 คิดว่า ไม่สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ โดยให้เหตุผลว่าไม่มีที่ดินและทุน ร้อยละ 20.08 ขาดเงินทุนและการสนับสนุน ร้อยละ 23.27 ไม่มั่นใจในภาวะการตลาด ร้อยละ 21.86 ไม่มั่นใจในความรู้และฝีมือและความชำนาญ ร้อยละ 20.52 และผู้ประกอบการไม่สนับสนุนอาชีพเกษตร ร้อยละ 10.17⁴ และจากรายงานผลการวิจัยยังพบว่า สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาลดลงตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกษตร คือ นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับ 3 ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาลดลง โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับ 2 คือ นักศึกษาที่จบการศึกษาไปแล้ว ไม่มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร⁵ จากผลการสำรวจและวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาไม่มีความมั่นใจในฝีมือ หรือไม่มั่นใจในทักษะการทำงานถึงร้อยละ 20.25 ของผู้ที่คิดว่าไม่สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ และในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาเกษตรและอาจารย์ ได้ให้ความเห็นว่า สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาลดลงนั้น เพราะนักศึกษาที่จบไปแล้วไม่มีความมั่นใจในการที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตร จากสาเหตุเหล่านี้อาจจะเนื่องมาจากการปฏิบัติงานฟาร์มเพื่อฝึกทักษะยังไม่เพียงพอ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการฝึก อาจารย์ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มจัดฝึกทักษะไม่ตรงกับความต้องการ นักศึกษาขาดความสนใจ หรืออาจจะเป็นเพราะงานฟาร์มของวิทยาลัยมีการจัดการที่ไม่ดี

จากที่กล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานฟาร์มในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งที่ทางสถานศึกษาจะต้องจัดให้นักศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ อันจะทำให้ นักศึกษามีความมั่นใจในความรู้และทักษะความชำนาญ ให้สามารถนำไปประกอบอาชีพตามที่ตนปรารถนาได้ สาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ทางด้านสัตวศาสตร์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่าได้รับการฝึกมากน้อยเพียงใด ตรงกับความต้องการหรือไม่ ทั้งของอาจารย์ และสภาพปัญหาอุปสรรคในการจัดการการสอน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรม และอาจารย์ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์ม เพื่อจะนำมาปรับปรุงงานทางด้านวิชาการ และการปฏิบัติงานฟาร์มสัตวศาสตร์ให้แก่ นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการที่จะออกไปประกอบอาชีพและช่วยแก้ปัญหาการว่างงานของผู้จบการศึกษาด้านเกษตรกรรม รวมทั้งยังช่วยให้การพัฒนาการเกษตรของชาติให้เจริญรุดหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา สาขาสัตวศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน
 - 2.2 ด้านสถานที่ฝึกงานเกษตรภายใน
 - 2.3 ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน
 - 2.4 ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
2. เพื่อศึกษาสภาพความคิดเห็นของอาจารย์ในการจัดฝึกทักษะให้กับนักศึกษาในการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ทั้ง 4 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก และแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์
3. เพื่อศึกษาสภาพความคิดเห็นของนักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะทางสัตวศาสตร์ทั้ง 3 สาขา ได้แก่ แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก และแผนกวิชาสัตว์ปีก

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวความคิดตามงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษา ประกาศนียบัตร-วิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรม ในเขตภาคกลาง พ.ศ. 2529^๑ ซึ่งได้สรุปเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน ได้แก่ เรื่อง วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ความสำคัญของการฝึกงาน การฝึกงานมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงาน การฝึกงานช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ และความมั่นใจของนักศึกษาจากการฝึกงานเกษตร
2. ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม จำนวนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ จำนวนสัตว์ จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน ได้แก่ การชี้แจงวัตถุประสงค์ก่อนการฝึกงาน การกำหนดทักษะ การอธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ การอธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ช่วงเวลาในการฝึกตรงตามลักษณะของงาน ความเหมาะสมของการฝึกงาน 150 ชั่วโมง ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ 2 คาบ และ 3 คาบ การฝึกงานเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานแต่ละครั้ง และการฝึกทักษะมีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพ

4. วิธีการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การวัดผลทำตามวัตถุประสงค์ โดยการสังเกต โดยการดูผลงาน โดยการใช้แบบทดสอบ โดยการสอบภาคปฏิบัติ และโดยการดูสมุดบันทึกการฝึกงาน

5. การจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยง ไก่และผลัดกันแม่ การเลี้ยงสัตว์เล็ก การเลี้ยงสัตว์ปีก การจัดการพืชอาหารสัตว์ ให้แก่นักศึกษา และที่นักศึกษาได้รับการฝึก โดยมีการฝึกตั้งแต่การเริ่มเลี้ยง การจัดการ จนถึงการขาย

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมประชากรที่จะศึกษาได้แก่ อาจารย์ที่สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 2 คณะวิชาสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง ได้แก่

1. วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น
2. วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยภูมิ
3. วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์
4. วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาสารคาม
5. วิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด
6. วิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา
7. วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
8. วิทยาลัยเกษตรกรรมยโสธร
9. วิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี
10. วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี
11. วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งประกอบไปด้วย การสอน เทคนิคและวิธีการสอน เครื่องมือและอุปกรณ์การสอน การวัดผลและประเมินผล และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน (สทษ.161) หมายถึง วิชาที่จะต้องเรียน โดยการฝึกปฏิบัติงานเกษตรภายในสถานศึกษา ในสาขาที่ตนเลือกเรียน ซึ่งมีจำนวนชั่วโมงการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 150 คาบ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาปีสุดท้ายในระดับ ปวส. สาขาวิชาสัตวปักษี สาขาวิชาสัตว์เล็ก และสาขาวิชาโคนม คณะวิชาสัตวศาสตร์ ปีการศึกษา 2534 วิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในคณะวิชาสัตวศาสตร์ที่สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในให้แก่ศึกษาระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2534 ของวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา

คณะวิชาสัตวศาสตร์ หมายถึง คณะวิชาที่ดำเนินการเรียนการสอนเกี่ยวกับการดูแลเลี้ยงสัตว์ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ แผนกวิชาสัตวปักษี ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่เนื้อ เป็ด ห่าน ไก่วง นกกระทา ฯลฯ แผนกวิชาสัตว์เล็ก ได้แก่ สุนัข และกระต่าย แผนกวิชาโคเนื้อ และกระบือ ได้แก่ โคเนื้อและกระบือ แผนกวิชาโคนม ได้แก่ โคนมและโรงงานผลิตภัณฑ์นม แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ ได้แก่ ทุ่งหญ้า แปลงหญ้าและพืชอาหารสัตว์ต่าง ๆ

วิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง สถานบันการศึกษาที่จัดและดำเนินการสอนด้านการเกษตรกรรม ในระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. สังกัดกรมอาชีวศึกษาซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง

ปฏิบัติงานเกษตร หมายถึง การให้นักศึกษาได้เข้าไปปฏิบัติงานฟาร์มในแผนกวิชาต่าง ๆ ตามที่เลือกเรียน เช่น แผนกวิชาสัตวปักษี แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาโคนม (สัตว์ใหญ่) เพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการเรียนทฤษฎี และที่อาจารย์ผู้ควบคุมถ่ายทอดให้ขณะปฏิบัติงานฟาร์ม จนกระทั่งนักศึกษาสามารถทำได้เองจนเกิดความชำนาญ

ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความราบเรียบ รวดเร็ว และแม่นยำ ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกปฏิบัติ และพัฒนาความสามารถของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ เศรษฐกิจการศึกษาเกษตร, สำนักงาน. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2533/2534 (กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2533), หน้า 21-56.

² นพคุณ ศิริวรรณ, งานฟาร์มกลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร (กรุงเทพมหานคร : พลชัย, 2532), หน้า 110.

³ เรื่องเดียวกัน หน้า 114.

⁴ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ปฏิรูปการศึกษาเกษตร โครงการย่อยที่ 2 2527 หน้า 76.

⁵ ทองบ่อ เดชสองชั้น, เจ็ดฤดี ชินเวโรจน์ และวรรณิ์ สิงโตนาท, "ความคิดเห็นและแนวทางการปรับทิศทางการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรกรรมในสภาวะที่จำนวนนักศึกษาลดลง" รายงานการวิจัย กองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา, 2533, หน้า 235.

⁶ สงบ เพียรทำดี, "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529), หน้า 89-93

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อต่าง ๆ สำหรับเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งหัวข้อดังกล่าว ได้ครอบคลุมดังต่อไปนี้ คือ

1. การศึกษาเกษตร
2. การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรกรรม
3. ปรัชญาการอาชีวศึกษา
4. หลักการอาชีวศึกษา
5. หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาชีวศึกษา
6. งานฟาร์มวิทยาลัย
7. งานฟาร์มสัตวศาสตร์
8. การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
9. บทบาทและหน้าที่ของครูเกษตร

การศึกษาเกษตร

จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการศึกษาเกษตร คือ การเตรียมบุคลากร เพื่อให้ออกไปประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เมื่อจบการศึกษา และมีทักษะในงานอาชีพที่พึงพอ ในการจัดการอาชีวศึกษาเกษตรนั้น การปฏิบัติงานฟาร์มและการหาความชำนาญในงานฟาร์มของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะขาดเสียมิได้ นักเรียนนักศึกษาที่เข้าเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรม จะต้องหาประสบการณ์ในด้านการทำงานฟาร์ม เพื่อปลูกฝังนิสัย และให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีงานฟาร์มไว้สำหรับให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ การเรียนโดยการปฏิบัติจริงเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาเกษตร เพื่อก่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรเพิ่มขึ้นจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งส่วนมากแล้วจะเรียนภาคทฤษฎี งานฟาร์มของสถานศึกษาจึงเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะด้านการจัดการ การผลิตและการตลาด อันจะทำให้นักศึกษาได้ออกไปเป็นเกษตรกรที่ดี มีความรู้ความสามารถใน

อนาคตต่อไป ดังนั้น การศึกษาเกษตรจึงยึดถือการปฏิบัติเป็นสำคัญ นพคุณ ศิริวรรณ กล่าวว่า การศึกษาเกษตร (agricultural education) หมายถึง การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอน การนิเทศและการบริหารด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เพื่อเป็นการเตรียมคนไปทำงานตามหน้าที่ต่าง ๆ หรือมีความเข้าใจในเรื่องเกษตรกรรม¹ ดังนั้นจากความหมายนี้จะเห็นว่า การศึกษาเกษตรเป็นเรื่องของการเตรียมคนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านเกษตร เพื่อให้ออกไปประกอบอาชีพตามหน้าที่ของแต่ละคน ซึ่งอาจจะประกอบอาชีพส่วนตัว ทำงานในสถานประกอบการ งานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งอาจจะเป็นด้าน พืช สัตว์ สหกรณ์ หรืออุตสาหกรรม เกษตรก็ได้โดยบุคคลเหล่านั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถในสาขานั้น ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดการทำงานประสบผลสำเร็จ ส่วน สมสุตา ผู้พัฒน ได้ให้ความหมายว่า การศึกษาเกษตรหมายถึง การถ่ายทอดกฎระเบียบของสังคม ความรู้ ศิลปวิทยาการต่าง ๆ การอบรมจริยธรรม และถ่ายทอดศิลปวิทยาการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนการตลาด ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ และสามารถยึดการเกษตรเป็นอาชีพได้² ส่วนปัญญา หิรัญศิริ กล่าวว่า การศึกษาเกษตร หมายถึง การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ทางด้านการเกษตร การผลิต การแปรรูป การจัดจำหน่าย ทั้งนี้โดยที่บุคคลผู้นั้นสามารถที่จะนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อยังบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจต่อไป³ วสุธาร ศรีนพรัตน์ กล่าวว่า การศึกษาเกษตรนั้น มุ่งหมายให้คนในชาติบางกลุ่มดำรงอาชีพการเกษตรเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษ เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตที่มีแบบแผน⁴ ที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาเกษตรนั้น นอกจากจะมีความรู้ทางด้านการผลิต การจัดการแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ทางด้านการจัดจำหน่ายด้วย ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการประกอบธุรกิจในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านการเกษตรซึ่งมีปัญหามาก เนื่องจากว่าผลผลิตทางการเกษตรไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน จากปัญหาเหล่านี้ จึงทำให้เกิดการศึกษาที่ครบวงจรขึ้น ที่เรียกว่า อาชีวศึกษาระบบวงจร ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็น และจำหน่ายเป็น ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาไปแล้วรวมทั้งให้สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการศึกษาเกษตรจึงต้อง เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไปทั้งสองอย่างจึงจะทำให้การศึกษาเกษตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรกรรม

การจัดการศึกษาเกษตรของวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาลักษณะที่เรียกว่า อาชีวศึกษาเกษตร ซึ่งหมายถึงการศึกษาเกษตรสายอาชีพ ระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย โดยมีจุดประสงค์ที่จะฝึกนักศึกษาให้ออกไปประกอบอาชีพโดยตรง ดังนั้น การอาชีวศึกษา จึงเป็นการเตรียมบุคลากรให้มีความสามารถในการทำงานด้วยตัวเอง หรือแบบเป็นกลุ่มในอาชีพ การจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นงานที่ปกติแล้ว จะจัดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิชาที่เรียนจะประกอบด้วย วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ การปฏิบัติงาน ฟาร์มเพื่อฝึกทักษะ หรือเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีของอาชีพ^๕ และสรุปผล สงวนศรี มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การศึกษาเกษตร เป็นการศึกษาในระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะฝึกนักศึกษาให้ออกไปประกอบอาชีพเกษตรโดยตรง ตามความมุ่งหมายของการศึกษาเกษตร ที่ถือว่า การศึกษาระดับนี้เป็นการฝึกฝนอบรมเกษตรกรทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญในงานเกษตรจนสามารถที่จะออกไปทำงานและตั้งตัวได้ในอาชีพเกษตรต่อไป วสุธาร ศรีนพรัตน์ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตรนั้น มุ่งหวังตั้งใจที่จะให้ผู้เรียนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยประกอบกิจกรรมทางการเกษตร หรือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร^๖ ส่วน ปัญญา หิรัญศรีมีความเห็นที่สอดคล้องและเพิ่มเติมว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาเกษตรนั้น เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่มีปัญญา เข้าใจและมุ่งหวังในการประกอบอาชีพเกษตร เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถอยู่ได้ในสภาพของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในชนบท เพื่อให้มีทักษะและความต้องการที่จะทำงานร่วมกับเกษตรกร^๗ จากความเห็นนี้ แสดงว่าวัตถุประสงค์หนึ่งของการศึกษาเกษตร คือ ต้องการให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพเกษตร แต่การที่จะให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีความมั่นใจในฝีมือ ความรู้ ความชำนาญ และทักษะ สิ่งเหล่านี้สามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ จากการเรียนภาคทฤษฎี และการปฏิบัติงานฟาร์มของวิทยาลัย สมบัติ พัฒนา พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเกษตรกรรม ต้องการให้การเรียนเน้นหนักทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ผู้สอนควรมีประสบการณ์มากกว่าที่เป็นอยู่ การสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติควรสอดคล้องกัน และพบว่านักศึกษามีความมั่นใจว่ามีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง^๘

วิทยาลัยเกษตรกรรมในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอน 3 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ และมีการจัดการเรียนการสอน 5 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หรือเทียบเท่า เข้าศึกษาต่อ 3 ปี ซึ่งเปิดสอน 3 ประเภทวิชา คือ

1.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้แก่

1.1.1 สาขาวิชาเกษตรกรรม

1.2 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่

1.2.1 สาขาวิชาช่างยนต์

1.3 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ได้แก่

1.3.1 สาขาวิชาพาณิชยกรรม

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ม.6) เข้าศึกษาต่อ เปิดสอน 2 ประเภทวิชา คือ

2.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้แก่

2.1.1 สาขาวิชาพืชศาสตร์

2.1.2 สาขาวิชาสัตวศาสตร์

2.1.3 สาขาวิชาการประมง

2.1.4 สาขาวิชาช่างกลเกษตร

2.1.5 สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์

2.1.6 สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

2.2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ได้แก่

2.2.1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.2.2 สาขาวิชาการบัญชี

2.3 ประเภทวิชาเคมี ได้แก่

2.3.1 สาขาวิชาเคมีปฏิบัติ

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ (ปวช.พิเศษ) หรือนักเรียน ในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) รับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) เข้าศึกษาต่อ 3 ปี ซึ่งเปิดสอน 1 ประเภทวิชา คือ

3.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้แก่

3.1.1 สาขาวิชาเกษตรกรรม

4. หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(Dual Vocational Training)
 รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ปีที่ 6 เข้าศึกษา
 ต่อ 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตรผู้ชำนาญาน โดยเปิดสอนประเภทวิชา
 เกษตรกรรม

5. หลักสูตรพิเศษ เป็นหลักสูตรที่รับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้า
 ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพเกษตรกรรม เปิดสอน หลักสูตร คือ

5.1 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น มีระยะเวลา
 ฝึกอบรม 3 - 7 วัน และให้เกษตรกรเข้ามาฝึกในวิทยาลัยโดยไม่ต้องเสีย
 ค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

5.2 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ มีระยะเวลา
 ฝึกอบรม 2 -3 วัน โดยวิทยาลัยจัดวิทยากรออกไปฝึกอบรมให้กับหมู่บ้านของ
 เกษตรกร ¹⁰

การลดลงของจำนวนนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรมต่างๆ ได้เกิด
 ขึ้นอย่างต่อเนื่องนับจากปี พ.ศ. 2530 ถึงปัจจุบัน ส่วนทางกับอัตราการขยายตัวทาง
 เศรษฐกิจของประเทศที่นับว่าสูงอยู่ในอันดับแนวหน้าของโลก และมีการขยายตัวอย่างต่อ
 เนื่องเช่นกัน การลดลงของจำนวนนักเรียนนักศึกษาเกษตรสอดคล้องกับการที่บทบาท
 ความสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคการเกษตรที่เคยครองอันดับหนึ่ง ต้องอ่อนตัวลงเนื่อง
 จากภาคอื่น ๆ ในองค์ประกอบทางเศรษฐกิจของประเทศเข้ามาแทนที่ เช่น ภาค
 อุตสาหกรรม ภาคบริการ การท่องเที่ยว ฯลฯ สภาพการณ์ที่แรงงานภาคการเกษตรเคลื่อน
 ย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรม ปัญหาการขายที่ดินของเกษตรกร สภาพความไม่มั่นคงในอาชีพ
 การเกษตร ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำไว้หลักประกัน ตลอดจนการจำกัดอัตราการ
 ขยายตัวของข้าราชการส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาพพจน์ และค่านิยมในการเรียน
 เกษตรของเยาวชน ซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติ แม้ว่าในปัจจุบันภาคเกษตรมิได้อยู่ในอันดับ
 หนึ่งของความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่การที่เป็นแหล่งผลิตอาหารเลี้ยงคน
 ทั้งประเทศและเหลือส่งออกไปเลี้ยงคนในส่วนต่าง ๆ ของโลก ซึ่งเป็นความสำคัญที่มีอาจ
 มองข้ามไม่ได้ ถ้าปล่อยให้เกิดกระแสเช่นนี้อย่างต่อเนื่องโดยไม่หาทางแก้ไข ภาคเกษตร
 อาจขาดแรงงานหรือผู้สนใจประกอบกิจการจนไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ หรือ
 อาจผลิตอาหารได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงคนในประเทศ

จำนวนนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรม ที่มีแนวโน้มลดลงตามกระแสเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการลดลงของนักเรียนนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ มีจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่น้อย และการที่นักศึกษาออกกลางคันของนักศึกษาที่ยังไม่จบหลักสูตร¹¹

จำนวนนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 1 และปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2532 - 2537 มีจำนวนดังนี้ คือ 24 15 13 15 28 และ 25 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี มีจำนวนนักศึกษาระดับ ปวส. 1 และ ปวส. 2. สาขาสัตวศาสตร์ จำนวน 34 คน¹² ซึ่งจะเห็นว่าจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ลดลงนั้น มีแนวโน้มว่าจะอยู่ในลักษณะที่คงที่ไม่เพิ่มขึ้นดังเช่นแต่ก่อน

ถึงจำนวนนักเรียนนักศึกษาจาลดลงอย่างไร แต่จำนวนห้องเรียนยังคงเดิม และมีการเปิดสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้อาจารย์ยังคงมีจำนวนชั่วโมงสอนเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิม เพียงแต่จำนวนนักเรียนต่อห้องลดลงเท่านั้น

จากการศึกษาถึงสาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรมลดลงอันเป็นผลการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมทั่วประเทศ มีผลสรุปดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดที่วิทยาลัยเกษตรกรรมตั้งอยู่ (ปีการศึกษา 2534) มีดังนี้

- (1) ไม่เลือกเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรม เพราะผู้ปกครองไม่สนับสนุน
- (2) ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำยาก โดยเฉพาะงานราชการ
- (3) วิทยาลัยเกษตรกรรม อยู่ห่างไกลเดินทางไม่สะดวก
- (4) การเรียนเกษตรต้องทำงานหนัก
- (5) อาชีพการเกษตรต้องทำงานหนัก ให้ผลตอบแทนน้อย มีอัตราเสี่ยงมาก

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ม. 3 มีดังนี้

- (1) กลัวบุตรหลานไม่มีงานทำหลังจบการศึกษา
- (2) ไม่อยากให้บุตรหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- (3) ไม่อยากให้บุตรหลานทำงานหนักขณะเรียน
- (4) วิทยาลัยเกษตรกรรม อยู่ไกลบ้าน
- (5) กลัวบุตรหลานประพฤติไม่ดี เพราะต้องไปเข้าหอพักเอกชน

ระหว่างเรียน

3. สาเหตุที่สรุปโดยวิทยาลัยเกษตรกรรม

- (1) วิทยาลัยเกษตรกรรม อยู่ไกลเมือง การเดินทางไม่สะดวก
- (2) ค่านิยมของผู้ปกครองเปลี่ยนไปตามการพัฒนาเศรษฐกิจ
- (3) ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- (4) วิทยาลัยขาดงานเด่นที่จะเป็นสิ่งที่จูงใจให้นักเรียนเข้ามาเรียน
- (5) ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูงกว่าสถาบันอื่น.

4. ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรม

- (1) นักศึกษาจบการศึกษาแล้ว ไม่มีงานราชการรองรับ
- (2) ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูงกว่าสถาบันอื่นในระดับเดียวกัน
- (3) สภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่เอื้ออำนวย
- (4) การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ.¹³

ในขณะที่จำนวนนักเรียนนักศึกษาลดลงนั้น วิทยาลัยเกษตรกรรมทั่วประเทศได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้เข้าเรียนในระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. ลดลงมาโดยตลอด เช่น

- (1) การยกเว้นค่าเล่าเรียนแก่บุตรหลานเกษตรกร
- (2) การส่งเสริมให้นักเรียนได้จัดทำโครงการเกษตร เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนเป็นการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

(3) จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดทำโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์และโครงการเกษตร โดยให้ทุนสำหรับดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน พร้อมทั้งการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกิจกรรมสหกรณ์ การทำโครงการเกษตรจะมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด

(4) จัดสร้างหมู่บ้าน ออท. ในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกหัดประกอบอาชีพระหว่างเรียน โดยสถานศึกษาแบ่งพื้นที่ให้ การจัดทำโครงการเกษตรจะอยู่ในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

(5) ปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาเกษตรให้เน้นไปสู่อุตสาหกรรมเกษตรมากขึ้น ปัจจุบันวิทยาลัยเกษตรกรรมมีโรงงานผลิตน้ำนมพร้อมดื่มกว่า 17 แห่ง มีโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ 3 แห่ง มีโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ 2 แห่ง มี

โรงงานแปรรูปผักผลไม้ 1 แห่ง โรงงานแปรรูปหน่อไม้ 1 แห่ง โรงงาน
เหล่านี้อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาด้านอุตสาหกรรมเกษตร

(6) การเปิดรับผู้จบ ม. 6 เข้าเรียนต่อในระดับ ปวส. 15 สาขา
ในปีการศึกษา 2536 เป็นต้นไป¹⁴

โดยในปีการศึกษา 2536 วิทยาลัยเกษตรกรรมทั่วประเทศได้เพิ่มบทบาทด้าน
การจัดการเรียนการสอนชั้นที่เรียกว่า วิทยาลัยชุมชน ซึ่งจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการ
ของชุมชน โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ชุมชนมีความต้องการมากและเป็นสาขาวิชาที่อยู่นอก
ภาคเกษตร เช่น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาช่างยนต์ และ สาขา
วิชาพลศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

นอกจากนี้วิทยาลัยเกษตรกรรมยังได้เพิ่มบทบาทในการให้การศึกษาแก่กลุ่มผู้
ประกอบอาชีพการเกษตรมากขึ้น โดยเพิ่มเป้าหมายการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม
ระยะสั้น และฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรเคลื่อนที่ และเพิ่มบทบาทในการจัดการศึกษา เพื่อ
สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่าตามโครงการ อาชีวศึกษาเพื่อการ
พัฒนาชนบท เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอยู่ในอาชีพการเกษตร โดยไม่เคลื่อนย้ายไป
ไหน ผู้เรียนจะประกอบอาชีพการเกษตรของตนที่บ้าน วิทยาลัยจะเข้าไปจัดการศึกษาให้
โดยการจัดการศึกษาระบบการศึกษาผู้ใหญ่ และให้ผู้เรียนเข้ามาเรียนวิชาการในวิทยาลัย
เกษตรกรรมปีละ 60 วัน การประกอบอาชีพของผู้เรียนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ
เรียนการสอน เมื่อผู้เรียนสามารถเรียนครบตามกำหนด จะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชา
ชีพ (ปวช.) เป็นการเพิ่มคุณภาพของเกษตรกรจากเกษตรกรที่จบการศึกษาภาคบังคับ
ได้พัฒนาตนเองเป็นเกษตรกรในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยหวังว่าเมื่อ
เกษตรกรผู้ผลิต มีการพัฒนาตนเอง มีการศึกษาสูงขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง การแก้ปัญหา
เกษตรกรของรัฐบาลจะง่ายขึ้น การรวมตัวเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มอาชีพในรูปแบบ
ของสหกรณ์มีมากขึ้น การแก้ปัญหาของรัฐบาลจะเป็นผล การเคลื่อนย้ายแรงงานออกจาก
ภาคเกษตรจะลดลง

เมื่อเพิ่มบทบาทในการพัฒนาเกษตรกรมากขึ้น ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจของ
บุคคลทั่วไปที่มองว่า วิทยาลัยเกษตรกรรมมีผู้เข้าเรียนน้อยใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า ซึ่งเป็น
การมองวิทยาลัยเกษตรกรรมในภาระกิจของการจัดการศึกษาระดับ ปวช. ปวท. และปวส.
ด้านเดียว แต่วิทยาลัยเกษตรกรรมเป็นสถานศึกษาวิชาชีพประเภทเดียวที่มีภาระกิจสำคัญ
ในการพัฒนาวิชาชีพการเกษตรแก่เกษตรกร ที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่ผลิต

อาหารเลี้ยงประชากรโลก นับเป็นภาระกิจที่สำคัญที่ควรมุ่งให้บัณฑิตนักชาในระดับสูง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และให้การสนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรในวิทยาลัย เพื่อให้มีกำลังใจที่จะทำงานต่อไป

ปรัชญาการศึกษา

การศึกษาด้านเกษตรกรรมมีความแตกต่างอย่างมากกับการจัดการศึกษาทั่ว ๆ ไป โดยที่การศึกษาเกษตรได้เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งที่มีชีวิต เช่น พืชและสัตว์ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่การจัดการศึกษาเกษตรจะต้องเน้นในเรื่องทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาเกษตรนั้น จำเป็นต้องมีปรัชญา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การศึกษาเกษตรประสบผลสำเร็จ จากแผนแม่บทพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมอาชีพศึกษา กล่าวว่าปรัชญาอาชีพศึกษา ได้แก่ กระบวนการการเรียนรู้ การฝึกทักษะ การสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพ หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนได้รับจะเป็นตัวกำหนดประเภทของกำลังคน 5 ประเภท คือ วิศวกร นักเทคโนโลยี ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ช่างกึ่งฝีมือ และแรงงานไร้ฝีมือ¹⁵ พรทิพย์ อุดมสิน กล่าวว่า ปรัชญาการศึกษาเกษตรหมายถึง หลัก หรือทฤษฎีทางการศึกษาเกษตรที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความประพฤติดี มีคุณธรรม¹⁶ จากความหมายนี้จะเห็นว่า ปรัชญาการศึกษาเกษตรนั้น นอกจากจะให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความประพฤติดี มีคุณธรรม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

John Dewey นักปรัชญาปฏิบัตินิยม (pragmatism) ชาวอเมริกัน ได้ให้แนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอย่างมาก โดยเฉพาะด้านอาชีพศึกษา John Dewey คิดว่า การศึกษาที่มุ่งให้เกิดอาชีพนั้นจำเป็นต้องเน้นอยู่ 3 เรื่อง คือ ทักษะ ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ โดยเฉพาะในเรื่องทักษะจำเป็นต้องเน้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะในอาชีพที่เป็นจริงในสังคม¹⁷ นพคุณ ศิริวรรณ ได้กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาเกษตรว่า ครูเกษตรจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการสอนอาชีพศึกษาเกษตรซึ่งจะเห็นได้ว่า กลวิธีการสอนที่ดีที่สุด คือการให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทุก ๆ ด้านผสมผสานกันในการเรียน เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดีที่สุด มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ครูเกษตรและผู้บริหารสถานศึกษาเกษตรทุกท่าน จะต้องพิจารณาปรัชญาการศึกษาที่ว่าด้วยการเรียนการทำงานจริงปฏิบัติจริง¹⁸ หนัก ช้ำทออง ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาเกษตรว่า

แนวคิดในการผลิตกำลังคนทางการเกษตรระดับกลางหรือที่เรียกว่า อาชีวเกษตรนั้น เท่าที่ผ่านมามีเหมือนจะเน้นเรื่องของการฝึกทักษะเป็นหลัก ดังนั้น "learning by doing" จึงเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในความคิดของครูเกษตรเกือบทุกคน¹⁹

พรทิพย์ อุดมสิน²⁰ และ วสุธาร ศรีนพรัตน์²¹ มีความเห็นตรงกันว่า ปรัชญาการศึกษาเกษตร ที่นักการศึกษาเกษตรกำหนดขึ้น และใช้กันอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ คือ

- (1) การจัดการศึกษาเกษตรยึดหลัก "การเรียนรู้โดยการกระทำจริง" เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น
- (2) โรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการทางการเกษตรของชุมชน
- (3) ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเกษตร
- (4) การศึกษาเกษตร เป็นการศึกษแบบต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการขาดเรียน
- (5) วิชาการทางการเกษตรและแนวปฏิบัติต้องทันสมัยอยู่เสมอ

จากปรัชญาการศึกษาเกษตรที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเกษตรมุ่งเน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง โดยยึดแนวความคิดความเชื่อ ของปรัชญาฝ่ายลัทธิปฏิบัตินิยม ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติ หรือกิจกรรม เมธี ปิณฑานนท์ ได้สรุปหลักการและปรัชญาฝ่ายลัทธิปฏิบัตินิยมไว้ 4 ประการ คือ

- (1) ความคิด ความรู้ ทฤษฎีและอื่น ๆ ได้มาจากการปฏิบัติ
- (2) ในการที่จะมีความเชื่อในเรื่องใด ๆ จะต้องมีการปฏิบัติ หรือมีกิจกรรมเรื่องนั้น ๆ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

(3) ความหมายของสิ่งใด ๆ ก็ตาม จะเป็นประสบการณ์จากการกระทำในสิ่งนั้น

(4) ในการทดสอบสิ่งใด ๆ ก็ตามจะเป็นการกระทำเพื่อทดลองในสิ่งนั้นเท่านั้น ²²

จากแนวความคิดของปรัชญาฝ่ายลัทธิปฏิบัตินิยมนี้มุ่งเน้นว่า ความคิด ความรู้ ทฤษฎีและอื่นๆ ได้มาจากการปฏิบัติ ดังนั้นการอาชีวศึกษาเกษตรจึงได้ยึดปรัชญาฝ่ายลัทธิปฏิบัตินิยมเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาจนถึงปัจจุบัน

หลักการอาชีวศึกษา

จากการที่อาชีวศึกษาได้ยึดปรัชญาปฏิบัตินิยมเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาออกมาในลักษณะที่เน้นการปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการเรียนภาคทฤษฎี เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาเป็นไปตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงมีนักการศึกษาของไทยได้เสนอหลักการอาชีวศึกษาขึ้น เมธี ปิณฑานนท์²³ และ พงศ์ หรดาล ²⁴ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าหลักการและปรัชญาของการอาชีวศึกษาที่น่าสนใจนั้น มีดังนี้ คือ

- (1) การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
- (2) เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือมุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการเมือง ท้ารวมไปถึงการมีอาชีพอิสระ
- (3) การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม และวิถีภาวะของผู้ที่เข้ารับการศึกษ
- (4) การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
- (5) การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้ความชำนาญที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ
- (6) แต่ละคนมีสิทธิ์เลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(7) รัฐบาลจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้

(8) ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึก โดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง

(9) การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลเมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือและเครื่องจักร เช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริง ในอาชีพนั้น

(10) ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัดและทักษะของผู้เรียนอย่างเต็มที่

(11) การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของแต่ละอาชีพจะได้ประสิทธิผลดีก็ต่อเมื่อ ได้จัดให้แก่บุคคลที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

(12) การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและการคิดจนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

(13) การฝึกวิชาชีพจะมีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับครูที่ฝึกสอน ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงาน และกระบวนการทำงานของสิ่งที่สอน

(14) ในแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่งเพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนั้นแล้วก็จะไม่มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม

(15) การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัด หรือทำงานปลอม

(16) แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพมาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานในอาชีพนั้น

(17) สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าสำหรับอาชีพอื่นในทางปฏิบัติ

(18) การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่คนต้องการและผู้ต้องการได้รับประโยชน์มากที่สุด

(19) การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอนและสัมพันธ

กับผู้เรียน จึงควรวิพากษ์พิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนด้วย

(20) การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อยึดหยุ่นได้แก่การมีมาตรฐานที่ตายตัว

(21) ขณะที่มีการพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านั้นแล้ว จะไม่สามารถจัดอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้

จากหลักการอาชีวศึกษาจะเห็นได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดเตรียมบุคคล เพื่อเข้าสู่อาชีพซึ่งจะมุ่งทั้งงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม ผู้ที่จบการศึกษาจะต้องมีความรู้ความชำนาญในอาชีพที่ตนถนัด ความรู้ความชำนาญเหล่านี้จะ ได้จากการปฏิบัติจริง โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมและเครื่องมือ เช่นเดียวกับที่จะออกไปประกอบอาชีพ การฝึกปฏิบัติจะต้องปฏิบัติเฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและการคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการทำงาน สิ่งเหล่านี้จะ ได้จากการปฏิบัติเท่านั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่ฝึกสอนจะต้องมีประสบการณ์ในวิชาชีพที่ตนสอนเป็นอย่างดี และในการจัดการศึกษาก็จะต้องทันต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่อาชีวศึกษาเกษตรจะต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้การศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรม

การจัดการอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมในปัจจุบันที่จัดในระบบ (formal education) นั้น กรมอาชีวศึกษาได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 หลักสูตร คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

การจัดการอาชีวศึกษาเกษตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร พุทธศักราช 2527 (ปวส. 2527) ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

- (1) เป็นหลักสูตรระดับช่างเทคนิคหรือระดับนักวิชาการที่จบในตัวเอง
- (2) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้มีงานทำอยู่แล้วศึกษาเพิ่มเติมได้
- (3) เป็นหลักสูตรที่รับผู้เข้าเรียนจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้มีความรู้ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้

โดยมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ อย่างมีความสุข มีลักษณะในการเป็นผู้นำ ในอาชีพของตนและในสังคม รวมทั้งมีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ทั้งในด้านอาชีพสังคม และความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติด้วย

(3) เพื่อปลูกฝังนิสัย ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง มีความประสงค์ที่จะใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าทางงานวิชาชีพต่อไป ไป จุดมุ่งหมายดังกล่าว มีลักษณะเรียงความสำคัญต่อเนื่องกัน เป็นวงจร และกว้าง ๆ แต่ได้ชี้ให้เห็นในแต่ละตอนแต่ละข้ออย่างชัดเจน แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต (life long type of education)²⁶

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การศึกษาวิชาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเกษตรกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติทางอาชีพเกษตรที่ดี เพื่อประกอบอาชีพได้อย่างมั่นใจ ซึ่งจัดเป็นอาชีวศึกษาเกษตรระดับเทคนิคเกษตร (technical agriculture)²⁷

จากหลักการ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะเห็นได้ว่า เป็นหลักสูตรที่ผลิตบุคลากรระดับช่างเทคนิค หรือนักวิชาการ โดยจัดการเรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้เหมาะสมกับลักษณะของงานแต่ละอาชีพ ซึ่งผู้เรียนสามารถหาความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบ การและสถานประกอบอาชีพอิสระ อันจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะและประสบการณ์มากขึ้น เนื่องจากการผลิตบุคลากรระดับช่างเทคนิค ดังนั้นการเรียนจึงต้องเน้นการปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะและจะเห็นได้ว่า การรับผู้เข้าเรียนจะรับจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้มีความรู้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจและมั่นใจในวิชาชีพที่เรียน ตลอดถึงความซื่อสัตย์สุจริต ชยันต์เพียรมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน ในการปฏิบัติงานและฝึกทักษะเพื่อเพิ่มประสบการณ์นั้น ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2527 ได้กำหนดให้นักศึกษาต้องฝึกงานเกษตรภายในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 150 คาบ ของภาคเรียนที่ 1 - 2 ในปีการศึกษาแรก และต้องฝึกงานภายนอกสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 150 คาบ รวมทั้งสิ้น 300 คาบ ในจำนวน 4 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร 2 ปี²⁸ จากหลักสูตรนี้จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาเกษตรนอกจากจะเรียนภาคทฤษฎีแล้ว การศึกษายังมุ่งเน้นเรื่องการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและประสบการณ์ตรงซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพ ดังนั้น ในสถานศึกษา เกษตรจึงต้องมีงานฟาร์มเป็น

ของตนเอง อย่างพร้อมเพรียงทุกด้าน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ หาความชำนาญ และจากวัตถุประสงค์และนโยบายของกรมอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาที่ 7 (2535-2539) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษาไว้ว่า เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพให้สามารถผลิตกำลังคนสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ โดยเน้นการให้ความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงานเพื่อประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ในขณะที่เดียวกันก็ได้กำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษารวม 15 ข้อ ซึ่งนโยบายในข้อ 4 ได้กำหนดไว้ว่า จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอาชีพให้กว้างขวางทั้งด้าน อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม จะเน้นด้าน เกษตรกรรม และผู้ที่จะเป็นเกษตรกรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁹ จากวัตถุประสงค์และนโยบายของกรมอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเกษตรนั้น ได้เน้นเกษตรกรรมและผู้ที่จะเป็นเกษตรกรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงาน เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาให้ครบทุกด้าน ส่วนที่เกี่ยวกับทักษะนั้นสถานศึกษาได้พัฒนางานฟาร์มของตนเพื่อใช้ปฏิบัติจริง ดังนั้นในการจัดการอาชีวศึกษาเกษตร งานฟาร์มของวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นมากที่จะใช้เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน

งานฟาร์มวิทยาลัย

การจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรม นอกจากจะมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (classroom instruction) ตามปกติแล้ว ยังมีการปฏิบัติงานและการจัดทำโครงการเกษตรซึ่งถือว่าเป็นการสอนปฏิบัติงานฟาร์มในสภาพความเป็นจริง (on farm instruction)³⁰ เพื่อจัดประสบการณ์จริงแก่ผู้เรียน โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัย ได้มีนักการศึกษาเกษตร เช่น Deyoe ได้ให้ความหมายของงานฟาร์มว่า

งานฟาร์มคือ กิจกรรมทั้งหลายทั้งมวลที่จัดทำในฟาร์ม ทำให้ฟาร์ม ดำเนินไปได้ไม่ว่ากิจกรรมดังกล่าวนั้นจะเป็นงานในฟาร์มโดยตรง หรืองานที่ต้องทำภายนอกฟาร์มและการดำเนินการดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่เกิดจากคณะ

❁ กลุ่มบุคคล หรือบุคคลที่เข้ามาเรียนอาชีวศึกษาเกษตร ซึ่งมีผลโดยตรงทำให้เกิดคุณค่าทางการศึกษา³¹

นอกจากนี้ Santos ได้ให้คำจำกัดความงานฟาร์มของสถานศึกษาว่า

งานฟาร์มของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนกับชุดหรืออนุกรมของแผนงานที่วางไว้อย่างประณีตบรรจง มีการจัดการระบบ และคัดเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณค่าทางการศึกษา ซึ่งกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ ที่จัดไว้นั้น จัดทำโดยนักศึกษา ภายใต้การนิเทศของสถานศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ³²

จากคำจำกัดความเหล่านี้สามารถจำแนกความหมายได้ 4 ประการ คือ

- (1) มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในฟาร์ม
- (2) กิจกรรมต่าง ๆ ล้วนมีคุณค่าทางการศึกษา
- (3) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สถานศึกษาเป็นผู้จัดหรือกำหนดขึ้น และ
- (4) ในการดำเนินการตามกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนหรือนักเรียน

เป็นผู้ดำเนินการ³³

งานฟาร์มเป็นงานเกษตรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของอาชีพที่ทำงานกับสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งเป็นของละเอียดอ่อนไม่เหมือนกับการเรียนสาขาวิชาอื่น ๆ ในกระบวนการศึกษาด้านอาชีพนั้นจะต้องเรียนเป็นขั้นตอนและจบในตัวของมันเอง และการจัดการศึกษาด้านอาชีพนั้นนอกจากจะเตรียมคนเข้าสู่อาชีพแล้ว ยังจะต้องเตรียมคนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบพอที่จะออกไปสู่ชีวิตของงานอาชีพ การศึกษาเกษตรจึงต้องจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ³⁴ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนในเรื่องของการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องของประสบการณ์งานฟาร์ม และสถานศึกษาต้องมีวัตถุประสงค์ในการที่จะฝึกนักเรียนนักศึกษาที่แน่ชัดอีกด้วย ดังนั้นการสอนงานฟาร์มในสถานศึกษาเกษตร จึงเป็นแกนหลักของงานอาชีวศึกษาเกษตรอย่างแท้จริง และเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า หากสถานศึกษาใดขาดงานฟาร์มที่ดี การสอนอาชีวศึกษาเกษตรจะเป็นการสอนแบบอภิปรายปัญหาเกษตร ไม่ใช้การสอนอาชีวศึกษาเกษตร มันส์ สุวรรณพงษ์ พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เกษตรกรรม มีความต้องการอาจารย์ที่ทำงานเฉพาะสาขา ต้องการให้เน้นทักษะทาง ด้านการฝึกงานภายนอกและภายใน และ

วางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับงานฟาร์ม³⁵ จึงเห็นได้ว่างานฟาร์มเป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุดในการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาเกษตร และได้แบ่งประเภทของงานฟาร์มในวิทยาลัยเกษตรกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

(1) โครงการฟาร์มสาธิตของสถานศึกษา (the school or college demonstration farm) หรือที่เรียกว่าฟาร์มวิทยาลัย มีลักษณะเป็นงานฟาร์มที่สถานศึกษาเป็นเจ้าของโดยตรง ดำเนินงานโดยสถานศึกษา นักศึกษามีส่วนร่วมในงานฟาร์มก็เพียงเพื่อใช้เป็นแหล่งฝึกหัดประสบการณ์การทำฟาร์ม ไม่มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ หรือมีส่วนได้เสียใด ๆ เลย

(2) โครงการทดลองของนักศึกษา (student experimental project) เป็นโครงการงานฟาร์มที่นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งจัดทำโครงการบนพื้นที่ของสถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาหรือครูเกษตร เป็นผู้มอบหมายให้นักเรียนไปปฏิบัติหรือฝึกปฏิบัติ ในการนี้นอกจากสถานศึกษาจะเป็นผู้เตรียมที่ดินหรือสถานที่ให้แล้ว ในบางแห่งอาจเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ไว้อำนวยความสะดวกไว้ให้นักศึกษาใช้ฝึก โดยนักศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งหมด การที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนที่กำหนด

(3) โครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ (supervised farming project) เป็นโครงการที่ดำเนินงานโดยนักศึกษา โดยนำไปดำเนินงานที่บ้านของตนเอง นักศึกษาจะเป็นผู้วางแผนดำเนินการโครงการภายใต้การแนะนำของครูเกษตร และด้วยความเห็นชอบของผู้ปกครอง นักศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์และค่าใช้จ่ายทั้งหมด นักศึกษาจะต้องจัดและดำเนินการตามหลักวิธีการที่เป็นการศึกษาเกษตรที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเชิงธุรกิจเกษตรแก่นักศึกษาด้วย โครงการในลักษณะนี้ เรารู้จักกันดีก็คือ โครงการเกษตรภายใต้องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย หรือ ที่เรียกว่า อ.ก.ท.³⁶

จากโครงการงานฟาร์มทั้ง 3 ชนิดนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นโครงการที่มีความสำคัญยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีขึ้นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โครงการงานฟาร์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา คือ โครงการงานฟาร์มสาธิต ซึ่งเป็นงานฟาร์มที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นทั้งปฏิบัติงานของนักศึกษาในทุกสาขาวิชา เพราะถ้าขาดงานฟาร์มชนิดนี้แล้ว การจัดการอาชีวศึกษาเกษตรก็จะไม่สมบูรณ์ โครงการงานฟาร์มที่วิทยาลัยเกษตรกรรมจัดขึ้นสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ โครงการงานฟาร์มทางสัตวศาสตร์ และ โครงการงานฟาร์มทางพืชศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นงานฟาร์มหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งนอกจากจะใช้เป็นแหล่งเพื่อปฏิบัติงานฟาร์มของนักศึกษาแล้วยังสามารถทำรายได้ให้แก่สถานศึกษาอีกด้วย กรมอาชีวศึกษา กล่าวว่า เป้าหมายรายรับในปีงบประมาณ 2532 จากโครงการงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมทั่วประเทศคาดว่าจะมีรายรับทั้งสิ้น 74,216,013 บาท เป็นเป้าหมายรายรับจากคณะวิชาสัตวศาสตร์ 63,216,434 บาท คิดเป็นร้อยละ 85 ของเป้าหมายรายรับงานฟาร์มทั้งหมด รองลงมาเป็นเป้าหมายรายรับในคณะวิชาพืชศาสตร์ จำนวน 9,436,896 บาท คิดเป็นร้อยละ 13 จากคณะวิชาอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 1,032,752 บาท และคณะวิชาช่างกลเกษตร จำนวน 801,929 บาท³⁷ และมงคล ชูเชาว์ กล่าวว่า งานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย มีรายได้จากงานฟาร์มในปี 2533 จำนวน 4,174,586.39 บาท ในปี 2534 มีรายได้จำนวน 4,266,799.32 บาท และปี 2535 มีรายได้จำนวน 4,315,038.00 บาท³⁸

จากเป้าหมายรายรับที่แสดงนี้ จะเห็นได้ว่างานฟาร์มในสถานศึกษานอกจากจะใช้เป็นงานฟาร์มเพื่อฝึกทักษะแล้ว ยังทำรายได้ให้กับสถานศึกษาเป็นอย่างมากด้วย โดยเฉพาะงานฟาร์มสัตวศาสตร์ และหากมีการวางแผนการจัดการฟาร์มที่ดีแล้ว รายรับจากงานฟาร์มจะมีส่วนเกื้อกูล ต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในอนาคตเป็นอย่างมาก อาจจะถึงจุดหนึ่งที่สถานศึกษาเลี้ยงตัวเองได้ ธรรมบุญ ฤทธิณี ได้กล่าวว่า เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของอาชีวศึกษาเกษตร คือ การผลิตนักศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม สิ่งที่สำคัญตามมาก็คือ การเรียนการสอนที่เราจะต้องเน้นทางด้านงานฟาร์มในโรงเรียน (school farm) ซึ่งหมายถึงงานที่วิทยาลัยทำร่วมกับนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สัมผัสได้เรียนรู้จากของจริง ได้ปฏิบัติจริง ได้พบปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เมื่อเราได้เน้นงานฟาร์มเป็นสิ่งสำคัญสถานศึกษาจึงต้องจัดงานฟาร์มให้ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับที่เอกชนทำ เพื่อให้เป็นแบบอย่างในลักษณะของธุรกิจการค้า และสิ่งที่ตามมาที่ถือว่าสำคัญมากก็คือ ผู้ปฏิบัติอันได้แก่ครู - อาจารย์ ซึ่งจะต้องเหมาะสมกับงาน มีความสามารถที่จะเป็นผู้จัดการที่ดี อันจะทำให้การบริหารงานฟาร์มประสบผลสำเร็จ³⁹

ส่วน นพคุณ ศิริวรรณ ได้ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของโครงการงานสาธิตของสถานศึกษาที่มีต่อนักเรียนนักศึกษาว่า

- (1) แนะนำสร้างเสริมแนวความคิดใหม่ ๆ และแนวทางปฏิบัติ
 - (2) พัฒนาความสามารถด้านทักษะเกี่ยวกับการใช้มือและความชำนาญ
 - (3) ไม่ใช้ทุนของตนเองดำเนินโครงการ ซึ่งทำให้ประหยัดเงิน
 - (4) มีโอกาสได้ฝึกงานแบบตนเอง เป็นลูกจ้างหรือคนงานในฟาร์ม
 - (5) ในบางโอกาสมีส่วนได้รับรายได้บางส่วนจากโครงการ
- ในขณะเดียวกัน โครงการฟาร์มสาธิตมีคุณค่าต่อครู - อาจารย์ เช่นเดียวกัน คือ

(1) ได้รับแรงงานและความช่วยเหลือในการทำงานฟาร์มจากนักศึกษาจากบางส่วนของงาน

- (2) เป็นการจัดทำโครงการงานฟาร์มที่ลงทุนในด้านแรงงานน้อย
 - (3) เปิดโอกาสให้ได้สอนงานฟาร์มจริง ๆ และทดสอบความสามารถ
- ในด้านการจัดการและการตัดสินใจ

ส่วนคุณค่าของโครงการฟาร์มสาธิตที่มีต่อผู้บริหารและสถานศึกษา คือ

- (1) ทำให้สถานศึกษาได้รับรายได้จากฟาร์มที่ดำเนินการ โดยคณะครู - อาจารย์ และนักศึกษา
- (2) โครงการฟาร์มใช้เป็นแหล่งสาธิตของสถานศึกษาให้แก่ชุมชนและประชาชนผู้สนใจ
- (3) ทำให้ชื่อเสียงเกียรติคุณของสถานศึกษาดีขึ้น และเป็นสิ่งค้าประกันในด้านความสะอาดในการของบประมาณ หรือการขยายเพิ่มเติมสถานศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ยังมีคุณค่าต่อผู้ปกครองและชุมชน คือ

- (1) ช่วยให้ได้รับความรู้และเป็นตัวอย่างที่ดีในการประกอบอาชีพของเกษตรกร
- (2) เป็นเกียรติยศชื่อเสียงของชุมชน
- (3) เป็นแหล่งสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง

จากสิ่งเหล่านี้จะเห็นว่า โครงการงานฟาร์มสาธิตหรืองานฟาร์มวิทยาลัย มีคุณค่าอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะนักศึกษาที่จะได้เสริมสร้างแนวความคิด

พัฒนาความสามารถทางด้านทักษะ ความชำนาญด้วยตัวเอง และยังมีโอกาสได้รับรายได้บางส่วนจากงานฟาร์มด้วย ⁴⁰

งานฟาร์มสัตวศาสตร์

งานฟาร์มสัตวศาสตร์เป็นงานฟาร์มหนึ่งของวิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งแต่ละวิทยาลัยจะเปิดสอนสาขาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

- (1) สถานที่ตั้งของสถานศึกษา
- (2) การพัฒนาการของท้องถิ่น
- (3) ความสนใจและความพร้อมของนักเรียนนักศึกษา
- (4) ความร่วมมือของผู้ปกครอง
- (5) พื้นฐานประสบการณ์และความรู้ของนักเรียน
- (6) ความร่วมมือของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเกษตร ⁴¹

ดังนั้นในแต่ละวิทยาลัยจึงเปิดสอนในแต่ละสาขาไม่เหมือนกัน แต่โดยทั่วไปแล้วงานฟาร์มสัตวศาสตร์ทุก ๆ วิทยาลัย จะมีการบริหารงานที่เหมือนกัน โดยจะแบ่งงานฟาร์มออกเป็นสาขาส่งต่าง ๆ ตามลักษณะของงาน คือ งานฟาร์มสัตว์ปีก งานฟาร์มสัตว์เล็ก งานฟาร์มโคนมและผลิตภัณฑ์นม งานฟาร์มโคเนื้อและกระบือ งานฟาร์มพืชอาหารสัตว์ และในบางแห่งที่ไม่มีคณะวิชาประมงก็ได้นำงานฟาร์มประมง เป็นส่วนหนึ่งของงานฟาร์มสัตวศาสตร์ด้วย ส่วนสถานศึกษาจะเปิดสอนสาขาใดสาขานี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่และขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษาด้วย ปกติทั่วไปแล้ว แผนกวิชาของคณะวิชาสัตวศาสตร์ที่พร้อมจะเปิดสอนได้แก่ แผนกวิชาสัตว์ปีก แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาโคเนื้อและกระบือ แผนกวิชาเหล่านี้มีความพร้อมที่สามารถเปิดทำการสอนได้ โดยดูได้จากรายรับในแต่ละแผนก กรมอาชีวศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงรายรับจากแผนกงานฟาร์มที่ถือว่าเป็นงานเด่นของสถานศึกษา เช่น งานฟาร์มสัตว์ปีก ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่เนื้อ งานฟาร์มสัตว์เล็ก ได้แก่ สุนัข และ กระต่าย งานฟาร์มโคนมและผลิตภัณฑ์นม ได้แก่ โคนม ผลิตภัณฑ์นมต่าง ๆ โดยแผนกวิชาเหล่านี้ทำรายได้ให้แก่สถานศึกษาสูงเป็นอันดับที่ 1 - 5 ของรายได้ทั้งหมดและให้ความเห็นว่า งานฟาร์มที่มีรายได้ รายรับสูง ย่อมมีการทำกิจกรรมของงานฟาร์มในแผนกนั้นสูงกว่าแผนกงานฟาร์มที่มีรายรับต่ำกว่า ดังนั้น งานฟาร์มที่มีรายได้มาก ซึ่งก็มีการลงทุนมาก แต่ในขณะเดียวกันการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็ย่อมมากไปด้วย ⁴² ซึ่งหมายความว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้น

นักศึกษาก็ต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานฟาร์มนั้น ๆ ไปด้วย อันจะทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ ได้ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิต การจัดการ และการจำหน่าย ควบคู่กันไป แต่ในขณะที่สถานศึกษาที่งานฟาร์มมีรายรับต่ำ กิจกรรมต่าง ๆ ก็ย่อมน้อยไปด้วย การปฏิบัติงานฟาร์มต่าง ๆ ก็ต้องลดลงเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นสถานศึกษาเกษตรจึงต้องพัฒนางานฟาร์มของตนให้ได้มาตรฐาน และให้มีการปฏิบัติที่สมจริงสมจัง

งานฟาร์มสัตวศาสตร์มีการแบ่งงานออกเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. แผนกวิชาสัตว์ปีก ซึ่งจะเลี้ยงสัตว์ปีกต่าง ๆ เช่น ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พันธุ์ เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ ไก่วง ซึ่งจะมียุทธวิธีการเลี้ยงดูต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน โดยในแต่ละงานจะมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น การเลือกรูปแบบโรงเรือน การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์การจัดเตรียมดำเนินการและควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก การเลือกและใช้วัสดุรองพื้น การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่าง ๆ การตัดปากลูกไก่ การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน การคัดขนาด ทำความสะอาดและเก็บ รักษาไข่สด การฆ่าและแต่งซากและเก็บรักษาซากก่อนจำหน่าย การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ การเตรียมตู้ฟักไข่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่ การควบคุมดูแลตู้ฟักไข่ในระหว่างการฟัก การตรวจไข่ฟักระยะต่าง ๆ ระหว่างฟักไข่ การคัดแยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่ การจัดการตู้ฟักหลังการฟักไข่ การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก การจดบันทึกสถิติต่าง ๆ การประกวดและตัดสินสัตว์ปีก การตัดสินคุณภาพไข่ไก่ การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ การคัดเพศลูกไก่ เป็นต้น สงบ เพียรทำดี พบว่า ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีทักษะอยู่ระดับมาก คือ ทักษะการเลือกรูปแบบของโรงเรือนและการให้วัคซีนป้องกันโรค ⁴³

2. แผนกวิชาโคนมและโรงงานผลิตภัณฑ์นม แบ่งงานออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านการเลี้ยงโคนม และด้านโรงงานผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการปฏิบัติงานจะให้นักศึกษาฝึกทักษะเกี่ยวกับการทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ การฝึกสัตว์ให้เชื่องเพื่อปฏิบัติงาน การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ การบังคับสัตว์โดยวิธีต่าง ๆ การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์ การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอด-หลังคลอด การให้อาหารสัตว์และดูแลลูกสัตว์อ่อน การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ด้วยวิธีต่าง ๆ การฉีกเชือกทำบ่วงบาศ การคาดคะเนน้ำหนักโคโดยใช้สายวัด การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ การตอนโคด้วยวิธีต่าง ๆ การสุญเชื้อด้วยวิธีต่าง ๆ การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค การ

ผสมเทียมโคนม การตรวจการตั้งท้องโคนม การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ การ
 ซ้ำแหละตกแต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย การเตรียมสัตว์เข้าประกวด
 การจัดประกวดและตัดสินโคนม การรีดนมด้วยมือ การรีดนมด้วยเครื่อง การจัดการน้ำนม
 ภายหลังการรีด การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่างๆ การผลิตนมสดพาสเจอร์ไรซ์
 รสต่าง ๆ การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ การผลิตครีมและเนยสด การผลิตเนยแข็ง
 การหาส่วนประกอบของน้ำนม (ไขมัน โปรตีน ฯลฯ) การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมในห้อง
 ปฏิบัติการ เป็นต้น สงบ เพียรทำดี พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 (ปวส.) เกษตรกรรม ได้รับการฝึกทักษะ ด้านการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ทักษะที่นักศึกษาระดับ
 ปวส. ได้รับระดับมาก คือ ทักษะการเลือกรูปแบบโรงเรือน การประมาณน้ำหนักสัตว์โดย
 ใช้สายวัด การสูกเขา การดักเชื้อที่ทำบ่วงบาศ การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ และ
 การเก็บรักษาน้ำนมก่อนจำหน่าย⁴⁴

3. แผนกวิชาสัตว์เล็ก ซึ่งได้แก่ งานการเลี้ยงสุกร การเลี้ยงกระต่าย
 การเลี้ยงแพะ แกะ แต่โดยทั่วไปแล้วสถานศึกษาต่าง ๆ จะเน้นหนักการเลี้ยงสุกร
 และกระต่ายเท่านั้น โดยจะมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การทำความสะอาด การฆ่า
 เชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ การใช้และเก็บรักษาซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับ
 สัตว์เล็ก การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ การคัดเลือกพันธุ์
 สัตว์เล็ก การวางแผนผสมพันธุ์สัตว์เล็ก การผสมเทียมสุกร การให้วัคซีนป้องกันโรคต่างๆ
 การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน การทำเครื่องหมายด้วยวิธีต่าง ๆ การจดบันทึก รายงาน
 สถิติและทะเบียนต่าง ๆ การควบคุมของเสียจากคอกสัตว์ การบังคับสัตว์เพื่อปฏิบัติงาน
 การขนย้ายสัตว์เล็กชนิดต่าง ๆ การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด การตัดเข็ม
 ลูกสุกร การดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ การตอนสุกรเพศผู้ การคาดคะเนน้ำหนักสุกรโดย
 ใช้สายวัด การซ้ำแหละแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย การเขียนโครง
 การเลี้ยงสุกร การเตรียมสุกรเข้าประกวด การประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก เป็นต้น
 สงบ เพียรทำดี พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เกษตรกรรม
 ได้รับการฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์เล็กในระดับมากคือ การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม
 การเลือกรูปแบบโรงเรือน การผสมเทียมสุกร การเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด
 การให้วัคซีน⁴⁵

4. แผนกวิชาโคเนื้อและกระบือ ส่วนมากแล้วสถานศึกษาจะเน้นหนักด้าน
 การเลี้ยงโคเนื้อ ส่วนกระบือนั้นจะมีการเลี้ยงบ้างบางสถานศึกษา โดยในแผนกจะมีการ
 ปฏิบัติงานขั้นพื้นฐานคล้ายกับแผนกวิชาโคนม

5. แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จะปฏิบัติงานฟาร์มในหลายๆ ด้าน เช่น การเลือกที่ทำแปลงหญ้า การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การเตรียมท่อนพันธุ์ การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ การปลูกด้วยท่อนพันธุ์ การจำแนกชนิดของพืชอาหารสัตว์ การให้ปุ๋ยการปลูกซ่อม และการให้น้ำ การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน การทำหญ้าแห้ง การทำหญ้าหมัก การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ การเก็บรักษาหญ้าแห้ง การนำหญ้าหมักมาใช้ การกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า การเก็บเมล็ดพันธุ์ การทำฟางปรุแต่ง การทำรื้อแปลงหญ้าอย่างประหยัด การเลือกวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทต่าง ๆ การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์เบื้องต้น สงบ เพียรทำดี พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เกษตรกรรม ได้รับการฝึกทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ระดับมาก คือ การปลูกพืชอาหารสัตว์ด้วยเมล็ด การนำหญ้าหมักมาใช้ การเก็บเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ การทำฟางปรุแต่ง และการทำรื้อแปลงหญ้าอย่างประหยัด⁴⁶

ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นการศึกษาระดับช่างเทคนิคหรือระดับนักวิชาการ โดยจะรับผู้เข้าเรียนจากผู้ที่มีประสบการณ์หรือมีคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติครบตามกำหนด ดังนั้นผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับนี้ จึงเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มาแล้วจากที่ได้เรียนมาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใน การศึกษาระดับ ปวส. นี้ จะเป็นการเรียนเฉพาะสาขาที่จะเอียดลึกซึ่งลงไปอีก โดยนักศึกษาจะต้องเรียน ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต ตลอดเวลา 2 ปี ในด้านการปฏิบัติงานฟาร์มนั้น นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาการฝึกงานเกษตร คือ

1. วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน (สทษ.161) จำนวน 150 คาบ 2 หน่วยกิต
2. วิชาการฝึกงานเกษตรภายนอก (สทษ.262) จำนวน 150 คาบ 2 หน่วยกิต⁴⁷

ในขณะเดียวกันการเรียนวิชาชีพเฉพาะสาขาก็จะมีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เช่น วิชาการจัดการโคนม (สทษ.526) จะเรียนทฤษฎี 2 คาบต่อสัปดาห์ และปฏิบัติ 3 คาบต่อสัปดาห์ และในหลักสูตรยังกำหนดให้นักศึกษาต้องเรียนวิชาปัญหาพิเศษเกี่ยวกับการเกษตร (สทษ.293) 2 หน่วยกิต ซึ่งเป็นวิชาที่นักศึกษาจะต้องทดลองหรือศึกษาทางด้านเกษตรในสาขาที่ตนเรียน 1 เรื่อง นักศึกษาจะต้องดำเนินการเองทั้งหมด โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำเพื่อให้ นักศึกษาได้คิดเป็น ทำเป็น จัดการเป็น ซึ่งจะทำให้มีทักษะและประสบการณ์มากยิ่งขึ้น จากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นี้จะเห็นว่าการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ นักศึกษานำความรู้จากภาคทฤษฎีไปปฏิบัติ เพื่อหาความชำนาญและพิสูจน์ทฤษฎีที่เคยศึกษา

ไปแล้ว สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในฝีมือและทักษะมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานฟาร์มซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง⁴⁸

การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

ในการจัดการสอนอาชีพศึกษาเกษตรนั้น โดยหลักการส่วนใหญ่แล้ว มีการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ การสอนในชั้นเรียน ซึ่งมีการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติด้วยในบางวิชา การสอนในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นทฤษฎีและหลักการทั่ว ๆ ไป เพื่อที่จะให้นักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การสอนในส่วนนี้ไม่ค่อยจะมีปัญหามากนักเมื่อเทียบกับส่วนที่ 2 คือ การสอนงานฟาร์มหรือทักษะปฏิบัติ เพราะงานฟาร์มมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนหลาย ๆ ด้าน จุดมุ่งหมายของงานฟาร์มเพื่อเพิ่มทักษะให้แก่ผู้เรียนในการทำอาชีพ ดังนั้นการศึกษาด้านอาชีพเกษตรจึงต้องเน้นหนักการปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะ Garrison ได้ให้ความหมายของทักษะว่าเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบ รวดเร็ว แม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของตน⁴⁹ ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกับ พนิต เข้มทอง ที่กล่าวว่า ในการศึกษาสายอาชีพนั้น การที่จะให้ผู้เรียนเกิดภาพในใจ (concept) เพียงอย่างเดียวคงไม่ได้ หากแต่ต้องสามารถปฏิบัติได้ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และชำนาญ (skill)⁵⁰ จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่าการฝึกงานเกษตร เพื่อฝึกทักษะของนักศึกษาจะต้องมีการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติจากงานฟาร์มเป็นอย่างดี เพื่อที่จะทำให้มีความมั่นใจในฝีมือที่จะออกไปประกอบอาชีพ Haber ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ทักษะจะมีขั้นตอนการเรียนรู้อยู่ 3 ขั้นตอน คือ

(1) ขั้นทำความเข้าใจ (cognitive phase) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของทักษะนั้นเสียก่อน คือรู้อย่างไรปฏิบัติอย่างไร

(2) ขั้นฝึกหัดจนเป็นพฤติกรรมที่คงที่ (fixation phase) เป็นขั้นที่ลงมือฝึกฝนหลังจากที่เข้าใจวิธีการที่จะก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ จะถูกแก้ไขถูกต้อง และทำการฝึกหัดจนเกิดความชำนาญขึ้น

(3) ขั้นปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ (autonomous phase) เป็นขั้นที่ทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นขั้นที่เชี่ยวชาญมาก⁵¹

จากขั้นการเรียนรู้ทักษะนี้ จะเห็นได้ว่าการฝึกทักษะนี้เป็นขั้นตอนที่ยุ่งยาก และใช้เวลามากเพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีทักษะที่ถูกต้อง และในขณะเดียวกัน ในการเรียน การสอนย่อมจะเกี่ยวข้องกับผูกพันไปถึงเจตคติในการทำงาน ให้ผู้เรียนมีความรักในอาชีพ การเกษตร ในการจัดอาชีวศึกษาเกษตรนั้น มีความมุ่งหมายที่จะให้นักศึกษามีการพัฒนา อยู่ 3 ประการ คือ การพัฒนาด้านความรู้ การพัฒนาด้านทักษะการใช้มือหรือการจัดการ และพัฒนาด้านนิสัยพฤติกรรม หรือเจตคติที่พึงปรารถนา⁵² ส่วนปรีชา ทิพนะกุล ณ อยุธยา และ วีรพจน์ เวชชประสิทธิ์⁵³ มีความเห็นสอดคล้องกับ จิตตภา ธนปัญญา รัชวงศ์⁵⁴ ว่าการศึกษาเกษตรมุ่งที่จะฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถต่าง ๆ คือ เพื่อพัฒนา ความรู้ของผู้เรียนทางด้านเทคนิคเกษตร (technical knowledge) พัฒนาทักษะของ ผู้เรียน (technical skill) และพัฒนาทัศนคติที่ดีในวิชาชีพสมัยใหม่ หรือในงาน เกษตร (technical attitude) นพคุณ ศิริวรรณ เชื่อว่าการพัฒนาความรู้ในย่อม ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน จากการอ่านหรือศึกษาจากแหล่งวิทยาการ ส่วนในด้าน การพัฒนาด้านนิสัยพฤติกรรม หรือเจตคติที่พึงปรารถนานั้น ส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาเอง หากได้มีการพัฒนาด้านความรู้ ด้านทักษะการใช้มือ และทักษะการจัดการ ทักษะด้าน อาชีพที่อาชีวศึกษาเกษตรต้องการนั้น ได้แก่ ทักษะทั้งหลายทั้งปวงที่ใช้ในกิจการงาน ฟาร์มที่นักเรียนที่มุ่งสู่อาชีพเกษตรประเภทหรือชนิดนั้น ๆ เช่น ทักษะในการอ่านฉลากยา ทักษะในการอ่านบทความฉลากยา ทักษะในด้านการเขียนคำแนะนำหรือจดบันทึก ทักษะใน การคิดคำนวณผลผลิต การทำบัญชีฟาร์มหรือการมีฝีมือที่ชำนาญในงานเฉพาะอย่างตาม อาชีพ สำหรับทักษะในด้านการจัดการที่นักเรียนนักศึกษาจะต้องฝึกหัดก็คือ ทักษะในด้านการวางแผนโครงการ (planning) การจัดโครงการ (organising) การดำเนินงานโครงการและการประเมินผลโครงการโดยใช้วิธีการใหม่ ๆ ให้บรรลุผลตามที่ได้ตั้ง จุดมุ่งหมายของโครงการไว้ (implementing and evaluation) ในการที่จะพัฒนา ทักษะที่อาชีวศึกษาเกษตรต้องการนั้น วิธีที่ดีและเหมาะสมที่สุดก็คือ การฝึกหัดนักศึกษาให้ ผ่านกระบวนการโครงการงานฟาร์มทั้ง 3 ประเภท คือ โครงการฟาร์มสาธิตของสถาน ศึกษา โครงการทดลองของนักศึกษา และโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ⁵⁵ ส่วนสนั่น สมิตร์ กล่าวว่า การที่จะสอนให้นักศึกษาสายอาชีวศึกษาให้จบไปอย่างมีคุณภาพ ตรงกับ ความต้องการของตลาด หรือให้มีความรู้และทักษะพอที่จะประกอบอาชีพอิสระได้เองนั้น นักศึกษาจะต้องได้รับการสอนอย่างดีทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติ นั้นควรทำได้และทำเป็นจริง ๆ⁵⁶ นอกจากนี้ สวัสดิ์ ไชยคุณา, อนันต์ กรุแก้ว, ไพบุลย์ หังสพฤกษ์ และวิเวก ปางนุพิมพ์ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การเรียนภาค :

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติและการฝึกงานของนักศึกษาอาชีวศึกษานั้น เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สำเร็จออกมามีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีความมั่นใจที่จะสร้างงานอิสระขึ้นมาเอง⁵⁷ ส่วนเจริญ นิลสุวรรณ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การเรียนโดยการปฏิบัติจริงเป็น หัวใจสำคัญในการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งส่วนมากจะเรียนภาคทฤษฎี งานฟาร์มของสถานศึกษา จึงเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ ที่จะช่วยให้นักศึกษาออกไปเป็นเกษตรกรที่ดีในอนาคต⁵⁸ และวีรศักดิ์ มาลินทมากร มีความเห็นที่สอดคล้องและเพิ่มเติมว่า การศึกษาเกษตรยึดถือ การปฏิบัติเป็นสำคัญ ดังนั้นการเรียนวิชาเกษตรกรรมจึงเน้นที่การฝึกทักษะซึ่งเป็นการจัด ประสบการณ์ตรงที่เกิดคุณค่ากับตัวผู้เรียน⁵⁹

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์เกษตร

อาจารย์เกษตรมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาเกษตรให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดผลดีแก่ผู้เรียน ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นครูเกษตรได้ต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรและสามารถปฏิบัติได้อย่างเชี่ยวชาญ สนใจใฝ่หาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ต้องเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาการเกษตรมีทักษะในการ ถ่ายทอดความรู้ และมีความสามารถที่จะสอนให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรด้วย ปัญญา หิรัญศรีมี ได้กล่าวว่า ลักษณะที่ดีของครูเกษตรมี 2 ด้าน คือ ด้านบุคลิก เช่น มีความรักในอาชีพครูเกษตร มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสุภาพ เรียบร้อย รู้จักถ่อมตน มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกด้านคือ ความรู้ทางวิชาการ และความสามารถทางปฏิบัติ เช่น มีความรอบรู้ในพื้นฐานการเกษตร มีประสบการณ์ในฟาร์มมาบ้าง มีความรู้ความสามารถด้านการสอน มีความสามารถในการนิเทศโครงการเกษตร⁶⁰ พิชพงศ์ ทิพนาค กล่าวไว้ว่า ความรู้ความสามารถทางด้านการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเกษตร ของอาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่

- (1) จัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฟาร์ม
- (2) กระตุ้นให้นักศึกษาแสวงหาทักษะและความรู้ทางเกษตรเพิ่มเติม
- (3) ขวนขวายหาความรู้ทักษะและประสบการณ์ให้แก่ตนเองตลอดเวลา

- (4) ยุติธรรม ทนทาน รับฟังความคิดเห็นและมีเจตคติที่ดีกับผู้อื่น
 (5) ทดสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาด้านทักษะ^{๑1}

ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น นพคุณ ศิริวรรณ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า บทบาทและหน้าที่ของครูเกษตรที่สำคัญมี 2 ประการ คือ

....สำหรับงานด้านอาชีวศึกษาเกษตร ครูเกษตร หรือผู้ทำการสอน ในสถานศึกษาเกษตรกรรม มีงานด้านนิเทศการศึกษาควบคู่ไปกับการสอน นักเรียนเช่นกัน เพราะการสอนของครู ก็เปรียบเสมือนกับการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ การสอนมุ่งประเด็นความรู้ ใช้นาตรการ ต่าง ๆ บังคับ หรือมุ่งกระทำให้นักเรียนต้องเรียน ต้องปฏิบัติ และมีการ ให้คะแนนการประเมินผลที่เข้มงวดกวดขัน โดยมีครูเป็นศูนย์กลางในการ กำหนดและดำเนินการ ส่วนการนิเทศของครูต่อนักเรียนนั้น มุ่งจัดสภาวะ บริการพิเศษ โดยมุ่งหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้นักเรียน ได้สัมผัสโดยตรงเรียนด้วยตนเอง ให้เกิดคุณภาพสูงสุด^{๑2}

จากลักษณะดังกล่าวนี้จะเห็นว่า ครูเกษตรจะต้องมีความสามารถในหลาย ๆ ด้านที่นอกเหนือจากงานสอน โดยเฉพาะมีประสบการณ์ทางด้านงานฟาร์ม มีใจรักในอาชีพ ครูเกษตรมีความสามารถในการนิเทศ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมให้การเรียน การสอนประสบผลสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนด้านอาชีพเกษตรก็ยังมีปัญหา ต่าง ๆ มากมาย อันทำให้การจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เท่า ที่ควร จิตตภา ธนปัญญารชวงศ์ ได้ให้ความเห็นว่า การเพิ่มประสบการณ์ทางการเกษตร ให้แก่ผู้เรียนยังมีปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงานเกษตรไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาเหล่านี้เช่น งบประมาณไม่เพียงพอ งานฟาร์มของสถาบันการศึกษาเกษตรในบางแห่ง มีขนาดเล็ก และไม่เหมาะแก่การฝึกทักษะ ผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ผู้บริหารทั้งหลาย ขาดการสนับสนุน ซึ่งปัญหาเหล่านี้แม้จะได้รับการแก้ปัญหาไปแล้วแต่ก็ยังเป็นปัญหาอยู่^{๑3} สมศักดิ์ เจริญวัย พบว่า การบริหารงานฟาร์ม เครื่องมืออุปกรณ์การสอน วิธีสอน มีสภาพ ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์เสนอแนะว่า ควรกำหนดนโยบายเรื่องงานฟาร์ม การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาให้แน่ชัด จัดงบประมาณให้เพียงพอ จัดตารางสอนให้เหมาะ กับการปฏิบัติงานในแต่ละวัน และควรกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละครั้งของ

การปฏิบัติงาน^{๕4} ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ นพคุณ ศิริวรรณ ที่กล่าวว่า การสอนงานฟาร์มยังมีปัญหาผิดพลาด เช่น งานฟาร์มวิทยาลัยยังขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานนักศึกษาและผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมเท่าที่ควร ปัญหาด้านการจำหน่ายผลผลิตจากงานฟาร์มการวางแผนงานของงานฟาร์มยังไม่ดีพอ ขาดการดำเนินการด้านการจูงใจขาดการสนับสนุนด้านการดำเนินงานฟาร์มจากสายงานผู้บริหารส่วนมาก และยังคงกล่าวต่อไปว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานฟาร์มทั้งหมดขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะความเอาใจใส่ ส่งเสริมและสนับสนุน^{๕๕} จรัส พินสุวรรณ พบว่าวิทยาลัยเกษตรกรรมส่วนใหญ่ไม่มีผู้จัดการฟาร์ม ผลการปฏิบัติงานฟาร์มทั้งผลผลิตและการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานฟาร์ม การวางแผนและการปรับปรุงการสอนวิชาปฏิบัติงานฟาร์ม การสอนให้ถูกต้องตามหลักสูตร ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ขาดโรงเรือนที่ใช้ฝึกปฏิบัติงานฟาร์ม ควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ การสอนควรเน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าการใช้แรงงาน^{๕๖}

จิต อัสสระชัย ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องการจัดการงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมว่า

งานฟาร์มของวิทยาลัยถือเป็นกิจการที่จำเป็น เนื่องจากวิทยาลัยเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ในการดำเนินการเพื่อเป็นแหล่งฝึกทักษะและประสบการณ์ของนักศึกษา ซึ่งเป็นส่วนประกอบของการเรียนการสอน และผลของการดำเนินงานยังก่อให้เกิดรายได้กลับมาเป็นเงินบำรุงการศึกษาเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้ ปัญหาด้านงานฟาร์มได้แก่ความรู้ด้านเทคนิค การผลิต และด้านการจัดการ ซึ่งต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความรับผิดชอบ ชัยและอดทนเป็นผู้ดำเนินการ เป็นที่ทราบว่าการกิจการเกษตรเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงสูงทั้งราคาวัตถุดิบ และผลผลิตไม่แน่นอน ภาวะการตลาดถูกควบคุมด้วยพ่อค้าคนกลาง^{๕๗}

จากปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า งานฟาร์มของวิทยาลัยยังมีปัญหาในการดำเนินงานอีกมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของฟาร์มเพื่อฝึกทักษะ และต่อการควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มของอาจารย์ ปัญหาเหล่านี้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันแก้ไขเบาบางลง อันจะทำให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานฟาร์มเพื่อฝึกทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาออกไปประกอบอาชีพด้วยความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษาเกษตรที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ นพคุณ ศิริวรรณ, งานฟาร์มกลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร (กรุงเทพมหานคร : พลชัย, 2532), หน้า 26.

² สมสุดา ผู้พัฒน์, "การศึกษาเกษตรคืออะไร," การประชุมทางวิชาการและการแข่งขันทักษะเกษตร ระดับภาค ภาคใต้ ครั้งที่ 8 ณ วิทยาลัยเกษตรกรรมพังงา (ภูเก็ต : สมบัติการพิมพ์, 2529), หน้า 15-16.

³ ปัญญา หิรัญรัมย์, ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร (กรุงเทพมหานคร : สารมวลชน, 2529), หน้า 279.

⁴ วสุธาร ศรีนพรัตน์, หลักและวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์เกษตร (กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2528), หน้า 119.

⁵ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 28-29.

⁶ สุรพล สงวนศรี, "การศึกษาเกษตรระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย," รายงานการประชุมการประสานงานระหว่างคณะเกษตรศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2514, (อัดสำเนา) หน้า 6-7

⁷ วสุธาร ศรีนพรัตน์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 120.

⁸ ปัญญา หิรัญรัมย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 283.

⁹ สมบัติ พัฒนา, "แนวโน้มในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528), เนื้อความย่อ.

¹⁰ จิต อัสสระวิทย์, การบริหารวิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี สถานศึกษาดีเด่น

ปีการศึกษา 2537 2537, (อัดสำเนา) หน้า 6-8.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹¹ จิต อีสสระวีย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 27.

¹² จิต อีสสระวีย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 8.

¹³ กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, "วิทยาลัยเกษตรกรรมกับภาระกิจในการจัดการศึกษาวิชาชีพด้านเกษตรกรรม," (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยเกษตรกรรม, 2536), หน้า 17-18.

¹⁴ กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 18-19.

¹⁵ กรมอาชีวศึกษา, "แผนแม่บทพัฒนาอาชีวเกษตร : อาชีวศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาการผลิตกำลังคน," ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535, (ออดสำเนา) หน้า 27-28.

¹⁶ พรทิพย์ อุดมสิน, หลักการศึกษาเกษตร เอกสารประกอบการสอนวิชา AG-ED ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523, (ออดสำเนา), หน้า 18.

¹⁷ ปัญญา หิรัญรัมย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 54.

¹⁸ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 102.

¹⁹ นนิต เข้มทอง, "อาชีวเกษตรมุมมองหรือมุมมอง : อาชีวศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อเพื่อพัฒนาการผลิตกำลังคน," ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535, (ออดสำเนา) หน้า 85.

²⁰ พรทิพย์ อุดมสิน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 18.

²¹ วสุธาร ศรีนพรัตน์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 97.

²² เมธี ปิณฑานนท์, ปรัชญาการศึกษาสำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 48.

²³ เมธี ปิณฑานนท์, การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (ม.ป.ป.)
หน้า 148-149. (อัดสำเนา)

²⁴ พงศ์ หรดาล, การอาชีวศึกษา เอกสารประกอบการสอน คณะวิชา
อุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัย, (2531), หน้า 27-29 (อัดสำเนา)

²⁵ วิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี, คู่มือนักเรียนนักศึกษา (กรุงเทพมหานคร :
เอ็ดิสัน เพรสโปรดักส์, ม.ป.ป.), หน้า 16-17.

²⁶ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 30-31.

²⁷ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "รายงานการวิจัยรูปแบบ
ของอาชีวศึกษาสาขาเกษตรกรรม," (ม.ป.ท., 2525), หน้า 9.

²⁸ วิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 43.

²⁹ เอกสารประกอบการบรรยายวิชาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน
ประกอบการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด
กระบัง, (2533), หน้า 1. (อัดสำเนา)

³⁰ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 88.

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 81.

³² เรื่องเดียวกัน, หน้า 82.

³³ เรื่องเดียวกัน.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 83.

³⁵ มนัส สุวรรณพงษ์, "ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกษตรกรรมเขตการศึกษา 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพเกษตร," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531), เนื้อความย่อ.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 81-104.

³⁷ กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, "งานติดตามประเมินและรายงานฝ่ายบริหารงานสถานศึกษา," (2532), หน้า 17. (อัดสำเนา)

³⁸ มงคล ชูเชาวน์, การบริหารงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย" (สุโขทัย : วิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย, 2535), หน้า 74.

³⁹ ธรรมบุญ ฤทธิ์มี, "แผนการดำเนินงานด้านอาชีวเกษตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," รายงานการสัมมนาติดตามผลผู้บริหารสถานศึกษาเกษตร ณ โรงแรมเอเชีย 26 - 30 พ.ย. 2522, หน้า 56. (อัดสำเนา)

⁴⁰ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 113-115.

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 84.

⁴² กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 9.

⁴³ สงบ เพียรทำดี, "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529), หน้า 89-93.

- 44 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- 45 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- 46 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- 47 วิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว หน้า 43-44.
- 48 เรื่องเดียวกัน, หน้า 70-81.
- 49 ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (2530), (อัคราเนนา) หน้า 50.
- 50 พันิต เข้มทอง, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.
- 51 ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 52.
- 52 นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 110.
- 53 ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยู่ธยา, และวีรพจน์ เวชชประสิทธิ์, อาชีวศึกษา และการแนะแนวอาชีพ (กรุงเทพมหานคร: พัทธอักษร, ม.ป.ป.) หน้า 35-36.
- 54 จิตตภา ธนปัญญารัษฎวงศ์, หลักการอาชีวศึกษา ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2529, หน้า 109.
- 55 นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 111.
- 56 สนั่น สมิต, "อาชีวศึกษาเพื่อใครอย่างไร," วารสารอาชีวศึกษา (สิงหาคม, 2528), หน้า 22.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 26-33.

⁵⁸ จรัญ พินธุวรรณ, "ปัญหาการสอนวิชาปฏิบัติงานเกษตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในทัศนะของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคใต้," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528), เนื้อความย่อ.

⁵⁹ วีระศักดิ์ มาลินธมากร, "ทรรศนะของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนอาชีพเกษตรกรรมที่มีต่อการสอนภาคปฏิบัติวิชาเกษตรในจังหวัดปราจีนบุรี," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2529, เนื้อความย่อ.

⁶⁰ ปัญญา หิรัญรัมย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 293.

⁶¹ ไพพงษ์ ทิพนาค, "ความรู้ความสามารถทางด้านการสอนของครูอาชีพเกษตรที่ควรได้รับการปรับปรุง : อาชีพศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาการผลิตกำลังคน," ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2535, (อัดสำเนา) หน้า 110.

⁶² นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 122-130.

⁶³ จิตตภา ธนปัญญารัชวงศ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 113.

⁶⁴ สมศักดิ์ เจริญวัย, "สภาพการจัดการสอนวิชาการปฏิบัติงานฟาร์มเกษตรตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530), เนื้อความย่อ.

⁶⁵ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 122-130.

⁶⁶ จรัญ พินธุวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, เนื้อความย่อ.

⁶⁷ จิต อิศสระรีย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 25.

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้แบบสอบถามกับอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ สำหรับการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ และนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาเลือกทางสัตวศาสตร์ซึ่งผ่านการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน (สกษ. 161) มาแล้ว จากวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ตนศึกษาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอยู่จำนวน 11 แห่ง และเนื่องจากจำนวนประชากรมีน้อยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1
แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาที่ทำการศึกษา

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนประชากร	
		อาจารย์	นักศึกษา
1.	วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น	8	17
2.	วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยภูมิ	7	12
3.	วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์	8	20
4.	วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาสารคาม	5	11
5.	วิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด	7	5
6.	วิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา	8	39
7.	วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม	6	7
8.	วิทยาลัยเกษตรกรรมยโสธร	4	1
9.	วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ	10	18
10.	วิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี	5	4
11.	วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี	7	10
รวม		75	144

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด สำหรับอาจารย์และนักศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากการปฏิบัติงานจริง ของอาจารย์ที่สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน และของนักศึกษาที่เรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน เพื่อฝึกทักษะจากเนื้อหาวิชาของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เกษตรกรรม คณะวิทยาศาสตร์ และ

ได้ปรับปรุงแก้ไขมาจากงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง" พ.ศ. 2529¹ โดยในการจัดทำได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด

2. การจัดรูปแบบของแบบสอบถาม แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา ซึ่งได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการถามภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา โดยสร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีการของ Likert² ซึ่งแต่ละระดับได้กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1, ซึ่งมีความหมายของคะแนนดังนี้

- 5 มากที่สุด หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมากที่สุด มีความเหมาะสมมากที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 มาก หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมาก มีความเหมาะสมมาก หรือ ได้ปฏิบัติมาก
- 3 ปานกลาง หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยปานกลาง มีความเหมาะสมปานกลาง หรือ ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 2 น้อย หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อย มีความเหมาะสมน้อย หรือ ได้ปฏิบัติน้อย
- 1 น้อยที่สุด หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อยที่สุด มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

คำถามมี 35 ข้อ แบ่งได้ดังนี้

- ก. คำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ
- ข. คำถามเกี่ยวกับสถานที่ฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ
- ค. คำถามเกี่ยวกับวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 13 ข้อ
- ง. คำถามเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาฝึกงานเกษตรภายในด้านการฝึกทักษะ โดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีการของ Likert³ ซึ่งแต่ละระดับได้กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1, มีความหมายของคะแนนดังนี้

- 5 มากที่สุด หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 มาก หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ที่ได้ปฏิบัติมาก
- 3 ปานกลาง หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ที่ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 2 น้อย หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ที่ได้ปฏิบัติน้อย
- 1 น้อยที่สุด หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

และแบ่งคำถามออกเป็น 4 แผนกวิชาดังนี้

ก. ทักษะที่อาจารย์ได้จัดฝึกให้แก่นักศึกษา และทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นม สำหรับอาจารย์แผนกวิชาโคนม และนักศึกษาสาขาโคนม จำนวน 34 ข้อ

ข. ทักษะที่อาจารย์ได้จัดฝึกให้แก่นักศึกษา และทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกด้านสัตว์เล็ก สำหรับอาจารย์แผนกวิชาสัตว์เล็ก และนักศึกษาสาขาสัตว์เล็ก จำนวน 26 ข้อ

ค. ทักษะที่อาจารย์ได้จัดฝึกให้แก่นักศึกษา และทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกด้านสัตว์ปีก สำหรับอาจารย์แผนกวิชาสัตว์ปีก และนักศึกษาสาขาสัตว์ปีก จำนวน 25 ข้อ

ง. ทักษะที่อาจารย์ได้จัดฝึกให้แก่นักศึกษา และทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ สำหรับอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ และนักศึกษาสาขาโคนม จำนวน 22 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (expert) ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาข้อคำถามให้มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นแบบสอบถาม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ

- 4.1 ดร. รักเกียรติ แก้วจำนง, ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้
- 4.2 นายธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ ศึกษาธิการกรมอาชีวศึกษา
- 4.3 ดร. สุรจิตร์ สันทอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์

4.4 ดร. โกวิทย์ ธีรวิโรจน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์

4.5 นายนคร คุณขุนทด ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น

เมื่อได้รับแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญครบ
ทุกฉบับได้นำได้นำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับอาจารย์คณะวิชา
สัตวศาสตร์วิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย ตาก เชียงราย ราชบุรี ชุมพร และกำแพงเพชร
จำนวน 30 ชุด สำหรับของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขา
โคนม สาขาสัตว์เล็ก และสาขาสัตว์ปีก ได้ทดลองใช้กับนักศึกษาปีสุดท้าย คณะวิชา
สัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น
(reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient)
ของ Cronbach⁴ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

5.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
การฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.73

5.2 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
สาขาสัตวศาสตร์ ด้านการจัดฝึกทักษะให้แก่นักศึกษา ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.93

5.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
การฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.85

5.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
สาขาสัตวศาสตร์ ด้านการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษาได้รับ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตอธิบดีกรมอาชีวศึกษา
ในการเก็บข้อมูลในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว
จึงทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรม ในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือทั้ง 11 แห่ง เพื่อให้อาจารย์ และนักศึกษากลุ่มเป้าหมายกรอกแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืน 2 วิธี คือ

1.2.1 ผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง โดยส่งมอบให้กับผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมและรับคืนด้วยตนเอง

1.2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และรับคืนทางไปรษณีย์สำหรับสถานศึกษาที่อยู่ไกล

การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^x (Statistical Package for The Social Sciences/PC^x) ช่วยในการวิจัย และแปลผลข้อมูลด้วยการบรรยาย

เชิงอรรถ

¹ สงบ เพียรทำดี, "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529), หน้า 89-93.

² ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (2530), (อัครสำเนา) หน้า 158-159.

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ วิเชียร เกตุสิงห์, หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (กรุงเทพ : เจริญผล, 2524), หน้า 119.

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความคิดเห็นของอาจารย์ และ นักศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน หลักสูตรระดับประกาศ นียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย จำแนกตามสาขาที่อาจารย์สอนและตามแผนวิชาที่นักศึกษาเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้หาค่า ร้อยละ เกี่ยวกับภูมิหลังและข้อมูล ทั่วไปของอาจารย์และนักศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้หาค่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัด การเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน และการจัดฝึกทักษะของอาจารย์ให้แก่ นักศึกษา และทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 2 และ 3

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลตอนที่ 2 มีดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อยที่สุด มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อย มีความเหมาะสมน้อย หรือได้ปฏิบัติน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยปานกลาง มีความเหมาะสมปานกลาง หรือได้ปฏิบัติปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมาก มีความเหมาะสมมาก หรือได้ปฏิบัติมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมากที่สุด มีความเหมาะสมมากที่สุด หรือได้ปฏิบัติมากที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลตอนที่ 3 มีดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ได้ปฏิบัติน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ได้ปฏิบัติมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ได้ปฏิบัติมากที่สุด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ชุด คือ
ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งเป็นดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน
2. ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน
3. วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน
4. วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะให้นักศึกษาในการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ได้แบ่งอาจารย์ออกเป็น 4 แผนกวิชาดังนี้

1. แผนกวิชาโคนม
2. แผนกวิชาสัตว์เล็ก
3. แผนกวิชาสัตว์ปีก
4. แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งเป็นดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน
2. ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน
3. วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน
4. วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษา

ได้รับจากการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 สาขาวิชาดังนี้

1. สาขาวิชาโคนม
2. สาขาวิชาสัตว์เล็ก
3. สาขาวิชาสัตว์ปีก

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียงดังนี้

ตารางที่ 2

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชา โคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไป	แผนก โคนม		แผนกสัตว์เล็ก		แผนกสัตว์ปีก		แผนกอาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ								
ชาย	17	77.30	17	94.40	13	59.10	10	76.90
หญิง	5	22.70	1	5.60	9	40.90	3	23.10
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
2. สถานะภาพ								
โสด	6	27.30	6	33.30	6	27.30	3	23.10
สมรส	16	72.70	11	61.10	16	72.70	10	76.90
ม้าย	—	—	1	5.60	—	—	—	—
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
3. อายุปัจจุบัน								
20 - 24 ปี	—	—	—	—	1	4.50	—	—
25 - 30 ปี	4	18.20	7	38.90	5	22.70	1	7.70
31 - 35 ปี	14	63.60	7	38.90	5	22.70	9	69.20
36 - 40 ปี	3	13.60	4	22.20	10	45.50	2	15.40
มากกว่า 40 ปี	1	4.50	—	—	1	4.50	1	7.70
รวม	22	100	18	100	22	100	—	—

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาโคมม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ กลุ่มที่ทำการศึกษ

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไป	แผนก โคมม		แผนกสัตว์เล็ก		แผนกสัตว์ปีก		แผนกอาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. อายุราชการ								
ต่ำกว่า 5 ปี	2	9.10	2	11.10	4	18.20	1	7.70
5 - 10 ปี	12	54.50	12	66.70	10	45.50	5	38.50
11 - 15 ปี	6	27.30	4	22.20	4	18.20	7	53.80
มากกว่า 15 ปี	2	9.10	—	—	4	18.20	—	—
รวม	22	100	18	100	22	100		
5. วุฒิสภาพ								
ปริญญาตรี	20	90.90	16	88.90	18	81.80	13	100
ปริญญาโท	2	9.10	2	11.10	4	18.20	—	—
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
6. ตำแหน่งปัจจุบัน								
หัวหน้าคณะวิชา	2	9.10	—	—	1	4.50	1	7.70
หัวหน้าแผนกวิชา	8	36.40	11	61.10	12	54.50	5	38.50
ประจำแผนกวิชา	12	54.50	7	38.90	9	40.90	7	53.80
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
7. จำนวนคาบที่สอน								
ทฤษฎีต่อสัปดาห์								
ไม่ได้ทำการสอน	1	4.50	—	—	1	4.50	—	—
1 - 5 คาบ	3	13.60	4	22.20	2	9.10	2	15.40
6 - 10 คาบ	8	36.40	6	33.30	5	22.70	2	15.40

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาโคมม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ กลุ่มที่ทำการศึกษ

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไป	แผนกโคมม		แผนกสัตว์เล็ก		แผนกสัตว์ปีก		แผนกอาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11 - 15 คาบ	6	27.30	5	27.80	5	22.70	5	38.50
16 - 20 คาบ	3	13.60	3	16.70	6	27.30	1	7.70
21 - 25 คาบ	1	4.50	—	—	2	9.10	3	23.10
ตั้งแต่ 26 คาบ	—	—	—	—	1	4.50	—	—
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
8. จำนวนคาบที่สอน								
ภาคปฏิบัติ								
ไม่ได้ทำการสอน	1	4.50	1	5.60	2	9.10	2	15.40
1 - 5 คาบ	11	50.00	12	66.70	10	45.50	6	46.10
6 - 10 คาบ	6	27.30	4	22.20	2	9.10	3	23.10
11 - 15 คาบ	2	9.10	1	5.60	4	18.20	—	—
16 - 20 คาบ	2	9.10	—	—	3	13.60	2	15.40
21 - 25 คาบ	—	—	—	—	—	—	—	—
ตั้งแต่ 26 คาบ	—	—	—	—	1	4.50	—	—
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100
9. จำนวนนักศึกษาที่								
ฝึกงานแต่ละครั้ง								
1 - 5 คน	5	22.70	2	11.10	4	18.20	2	15.40
6 - 10 คน	7	31.80	9	50.00	6	27.30	4	30.80
11 - 15 คน	2	9.10	3	16.70	4	18.20	1	7.70
16 - 20 คน	4	18.20	2	11.10	6	27.30	4	30.80

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก
แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ กลุ่มที่ทำการศึกษ

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไป	แผนกโคนม		แผนกสัตว์เล็ก		แผนกสัตว์ปีก		แผนกอาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
21 - 25 คน	2	9.10	1	5.60	1	4.50	1	7.70
มากกว่า 25 คน	2	9.10	1	5.60	1	4.50	1	7.70
รวม	22	100	18	100	22	100	13	100

จากตารางที่ 2 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาโคนม มี
รายละเอียดดังนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน แบ่งเป็น ชาย
17 คน คิดเป็นร้อยละ 77.30 หญิงจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70

สถานะภาพ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน สถานะภาพสมรส
16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 โสด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน อายุมากกว่า
30 - 35 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 อายุมากกว่า 25 - 30 ปี
จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 อายุมากกว่า 35 - 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็น
ร้อยละ 13.60 และมากกว่า 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

อายุราชการ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน อายุราชการมาก
กว่า 5 - 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 อายุราชการมากกว่า 10 -

15 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 อายุราชการน้อยกว่า 5 ปี และอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

วุฒิที่ได้รับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 วุฒิปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน เป็นอาจารย์ประจำแผนก 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 หัวหน้าแผนกวิชา 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 หัวหน้าคณะวิชา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

จำนวนคาบที่สอนทฤษฎีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน สอน 6 - 10 คาบ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 สอน 11 - 15 คาบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 สอน 1 - 5 คาบ และสอน 16 - 20 คาบ มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.60 สอน 21 - 25 คาบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน สอน 1-5 คาบ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สอน 6 - 10 คาบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 สอน 11 - 15 คาบ และสอน 16 - 20 คาบ มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ไม่ได้สอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานเกษตรในแผนกแต่ละครั้ง

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนม จำนวน 22 คน มีนักศึกษาฝึกงานกลุ่มละ 6 - 10 คน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 กลุ่มละ 1 - 5 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 กลุ่มละ 16 - 20 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 กลุ่มละ 11 - 15 คน กลุ่มละ 21 - 25 คน และมากกว่ากลุ่มละ 25 คน มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

จากตารางที่ 2 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน แบ่งเป็นชาย 17 คน คิดเป็นร้อยละ 94.40 และหญิงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

สถานะภาพ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน มีสถานะภาพสมรส 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 โสด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และม่าย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน มีอายุมากกว่า 25 - 30 ปี และอายุมากกว่า 30 - 35 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 อายุมากกว่า 35 - 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20

อายุราชการ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน มีอายุราชการมากกว่า 5 - 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 อายุราชการมากกว่า 10 - 15 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 อายุราชการต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10

วุฒิที่ได้รับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 วุฒิปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชา 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 อาจารย์ประจำแผนก 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนทฤษฎีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน สอน 6 - 10 คาบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 สอน 11 - 15 คาบ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 ทำการสอน 1 - 5 คาบ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 สอน 16 - 20 คาบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน สอน 1 - 5 คาบ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 สอน 6 - 10 คาบ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 สอน 11 - 15 คาบ และไม่ได้สอน มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานเกษตรในแผนกแต่ละครั้ง

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก จำนวน 18 คน ควบคุมการฝึกงานของนักศึกษากลุ่มละ 6 - 10 คน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 กลุ่มละ 11 - 15 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 กลุ่มละ 16 - 20 คน และกลุ่มละ 1 - 5 คน มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 กลุ่มละ 21 - 25 คน และกลุ่มละ 26 คนเป็นต้นไป มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

จากตารางที่ 2 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก มีรายละเอียดดังนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน แบ่งเป็นชาย 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 และหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90

สถานะภาพ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน สถานะภาพสมรส 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 และโสด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน อายุมากกว่า 35 - 40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 อายุมากกว่า 25 - 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 อายุมากกว่า 30 - 35 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 อายุ 20 - 25 ปี และมากกว่า 40 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

อายุราชการ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน อายุราชการมากกว่า 5 - 10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 อายุราชการต่ำกว่า 5 ปี

อายุราชการมากกว่า 10 - 15 ปี และอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20

วุฒิที่ได้รับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.80 และวุฒิปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชา 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 เป็นอาจารย์ประจำแผนก 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 และหัวหน้าคณะวิชา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนทฤษฎีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน ทำการสอน 16 - 20 คาบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 สอน 6 - 10 คาบ และสอน 11 - 15 คาบ มีจำนวนเท่ากัน คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 สอน 1 - 5 คาบ และสอน 21 - 25 คาบ มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 สอนตั้งแต่ 26 คาบ และไม่ได้สอน มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน สอน 1 - 5 คาบ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 สอน 11 - 15 คาบ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 สอน 16 - 20 คาบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.60 ไม่ได้สอน และสอน 6 - 10 คาบ มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 และสอนตั้งแต่ 26 คาบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานเกษตรในแผนกแต่ละครั้ง

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 22 คน มีนักศึกษามาฝึกงานกลุ่ม 6 - 10 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20 กลุ่มละ 16 - 20 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 กลุ่มละ 1 - 5 คน และกลุ่มละ 11 - 15 คน มีจำนวนเท่ากันคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 กลุ่มละ 21 - 25 คน และกลุ่มละตั้งแต่ 26 คนมีจำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

จากตารางที่ 2 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและ
 พืชอาหารสัตว์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 แบ่งเป็นชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 หญิงจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 23.10

สถานะภาพ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์จำนวน 13 คน
 สถานะภาพสมรส 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 และโสด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 อายุมากกว่า 30 - 35 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20 อายุมากกว่า 35 -
 40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 อายุมากกว่า 25 - 30 ปี และมากกว่า
 40 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

อายุราชการ

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 อายุราชการมากกว่า 10 - 15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 อายุราชการ
 มากกว่า 5 - 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 อายุราชการน้อยกว่า 5 ปี
 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

วุฒิที่ได้รับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 วุฒิปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 เป็นอาจารย์ประจำแผนก 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 หัวหน้าแผนกวิชา 5 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 38.50 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนทฤษฎีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน
 สอน 11 - 15 คาบ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 สอน 21 - 25 คาบ
 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 สอน 1 - 5 คาบ และสอน 6 - 10 คาบ มี
 จำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 สอน 16 - 20 คาบ จำนวน 1 คน
 คิดเป็นร้อยละ 7.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ จำนวน 13 คน สอน 1 - 5 คาบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 สอน 6 - 10 คาบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ไม่ได้ทำการสอน และสอน 16 - 20 คาบ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานเกษตรในแผนกแต่ละครั้ง

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์จำนวน 13 คน ควบคุมการฝึกงานของนักศึกษากลุ่มละ 6 - 10 คน และกลุ่มละ 16 - 20 คน มีจำนวนเท่ากัน คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 กลุ่มละ 1 - 5 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 กลุ่มละ 11 - 15 คน กลุ่มละ 21 - 25 คน และกลุ่มละ 26 คนมีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา เสนอเป็นตารางประกอบความเรียงดังนี้

ตารางที่ 3

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สาขาโคม สาขาสัตว์เล็ก
และสาขาสัตว์ปีก ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	สาขาโคม		สาขาสัตว์เล็ก		สาขาสัตว์ปีก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ						
ชาย	40	83.30	32	76.20	36	72.00
หญิง	8	16.70	10	23.80	14	28.00
รวม	48	100	42	100	50	100
2. อายุปัจจุบัน						
15 - 18 ปี	1	2.10	-	-	1	2.00
มากกว่า 18 - 22 ปี	43	89.60	40	95.20	48	96.00
มากกว่า 22 - 26 ปี	4	8.30	2	4.80	1	2.00
มากกว่า 26 ปี	-	-	-	-	-	-
รวม	48	100	42	100	50	100
3. อาชีพของผู้ปกครอง						
รับราชการ	16	33.30	6	14.30	10	20.00
ค้าขาย	3	6.30	7	16.70	6	12.00
เกษตรกรรม	27	56.30	26	61.90	30	60.00
อื่น ๆ	2	4.20	3	7.10	4	8.00
รวม	48	100	42	100	50	100
4. งานอดิเรกที่ทำนชอบ						
ดนตรี	21	43.80	17	40.50	30	60.00
กีฬา	24	50.00	20	47.60	28	50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สาขาโคนม สาขาสัตว์เล็ก
และสาขาสัตว์ปีก ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	สาขาโคนม		สาขาสัตว์เล็ก		สาขาสัตว์ปีก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ่านหนังสือ	10	20.80	11	26.20	21	42.00
วาดภาพ	4	8.30	3	7.30	8	16.00
ท่องเที่ยว	15	31.30	23	54.80	16	32.00
สะสมของเก่า	3	6.30	5	11.90	9	18.00
ปลูกต้นไม้	18	37.50	14	33.30	7	14.00
เลี้ยงสัตว์	27	56.30	22	52.40	17	34.00
อื่น ๆ	2	4.20	1	2.40	2	4.00
รวม	48	100	42	100	50	100
5. อาชีพที่ต้องการทำเมื่อสำเร็จการศึกษา						
ข้าราชการ	9	18.80	10	23.80	15	30.00
ประกอบอาชีพส่วนตัวด้านเกษตร	26	54.20	26	61.90	17	34.00
ค้าขายสินค้าเกษตร	1	2.10	1	2.40	1	2.00
ทำงานในสถานประกอบการ	12	25.00	5	11.90	12	24.00
อื่น ๆ	-	-	-	-	5	10.00
รวม	48	100	42	100	50	100

จากตารางที่ 3 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาแผนกวิชาโคนม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพศ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคมม จำนวน 48 คน แบ่งเป็นชาย 40 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 และหญิง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคมม จำนวน 48 คน มีอายุมากกว่า 18 - 22 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 89.60 อายุมากกว่า 22 - 26 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ระหว่าง 15 - 18 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

อาชีพของผู้ปกครอง

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคมม จำนวน 48 คน ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 อาชีพ รับราชการ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ค้าขายจำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.30 อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20

งานอดิเรกที่ชอบ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคมม จำนวน 48 คน ชอบงานอดิเรก ต่าง ๆ ได้แก่ เล่นสั้ว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 กีฬา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ดนตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 ปลูกต้นไม้ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ท่องเที่ยว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 อ่านหนังสือ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 วาดภาพ จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.30 สะสมของเก่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 และอื่น ๆ จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 4.20

อาชีพที่ต้องการทำเมื่อสำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาจำนวนแผนกวิชาโคมม 48 คน ต้องการประกอบ อาชีพส่วนตัวด้านเกษตร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 ทำงานในสถาน ประกอบการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต้องการรับข้าราชการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 ค้าขายสินค้าเกษตร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

จากตารางที่ 3 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 42 คน แบ่งเป็นชาย 32 คนคิดเป็นร้อยละ 76.20 และหญิง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 42 คน มีอายุมากกว่า 18 - 22 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 95.20 มากกว่า 22 - 26 ปีจำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.80

อาชีพของผู้ปกครอง

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 42 คน ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 ค้าขายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 รับราชการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 อื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10

งานอดิเรกที่ชอบ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 42 คน ชอบงานอดิเรกต่าง ๆ ได้แก่ ท่องเที่ยว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 เล่นสัตว์เลี้ยง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 กีฬา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 ดนตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ปลูกต้นไม้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 อ่านหนังสือ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 สะสมของเก่า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 วาดภาพ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

อาชีพที่ต้องการทำเมื่อสำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 42 คน เมื่อจบการศึกษาต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวด้านเกษตร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 รับราชการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ต้องการทำงานในสถานประกอบการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 และค้าขายสินค้าเกษตร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

จากตารางที่ 3 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 50 คน แบ่งเป็นชาย 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 และหญิง 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

อายุปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 50 คน มีอายุมากกว่า 18 - 22 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 ระหว่าง 15 - 18 ปี และอายุมากกว่า 22 - 26 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

อาชีพของผู้ปกครอง

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 50 คน ผู้ปกครองประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อาชีพรับราชการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ค้าขายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

งานอดิเรกที่ชอบ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก จำนวน 50 คน ชอบงานอดิเรกต่าง ๆ ได้แก่ ดนตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 กีฬา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 อ่านหนังสือ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 เลี้ยงสัตว์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ท่องเที่ยว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 สะสมของเก่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 วาดภาพ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ปลูกต้นไม้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และอื่น ๆ จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 4.00

อาชีพที่ต้องการทำเมื่อสำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีกจำนวน 50 คน ต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวด้านเกษตร จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ต้องการรับข้าราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทำงานในสถานประกอบการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และค้าขายสินค้าเกษตร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ของอาจารย์แผนกวิชาโคมและนักศึกษาสาขาวิชาโคม

ตารางที่ 4

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาโคมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการ ฝึกงานเกษตรภายใน	4.00	0.69	มาก	4	3.46	0.82	ปานกลาง	5
2. ในการฝึกงานท่านได้ตั้ง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	3.68	0.57	มาก	7	3.31	0.62	ปานกลาง	7
3. การฝึกงานมีความสำคัญ ต่อการเรียนวิชาชีพ	4.59	0.50	มากที่สุด	1	3.81	1.12	มาก	1
4. การฝึกงานมีความสัมพันธ์ กับการเรียนภาคทฤษฎี	4.32	0.72	มาก	3	3.48	0.74	ปานกลาง	4
5. การสอนทฤษฎีมีประโยชน์ ต่อการฝึกงาน	4.36	0.73	มาก	2	3.56	0.77	มาก	3
6. ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ รับจากการฝึกงานทำให้ เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี	3.86	0.83	มาก	5	3.58	0.79	มาก	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
7. การฝึกงานจะช่วยในการ ตัดสินใจเลือกประกอบ อาชีพของนักศึกษา	3.68	0.84	มาก	7	3.46	0.97	ปานกลาง	5
8. ความมั่นใจของนักศึกษา ในการประกอบอาชีพสืบ เนื่องมาจากการฝึกงาน	3.73	0.77	มาก	6	3.25	1.04	ปานกลาง	8
เฉลี่ย	4.03	0.47	มาก		3.49	0.54	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชา โคนมและผลิตภัณ์ทั้งหมดมีระดับ
ความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, S.D. =
0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ
คือการฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ($\mu = 4.59$,
S.D. = 0.50) และมีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจในระดับมากที่สุดจำนวน 7 ข้อ
ได้แก่ การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 4.36$,

- ๔ S.D. = 0.73) การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu = 4.32$, S.D. = 0.72) อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 4.00$, S.D. = 0.69) ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 3.86$, S.D. = 0.83) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.73$, S.D. = 0.77) ในการฝึกงานแต่ละครั้งอาจารย์ได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.68$, S.D. = 0.57) การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยให้การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ($\mu = 3.68$, S.D. = 0.84) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาโคโนมีมีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.49$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ระดับมากจำนวน 3 ข้อ คือการฝึกงานมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ($\mu = 3.81$, S.D. = 1.12) ประสบการณ์จริง ที่นักศึกษาได้รับการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 3.58$, S.D. = 0.79) การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.56$, S.D. = 0.77) และมีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu = 3.48$, S.D. = 0.74) นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.46$, S.D. = 0.82) การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยให้การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ($\mu = 3.46$, S.D. = 0.97) ในการฝึกงานแต่ละครั้งนักศึกษาได้ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.68$, S.D. = 0.57) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.25$, S.D. = 1.04) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 5
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงาน

ความเหมาะสมของสภาพ ต่าง ๆ ในการฝึกงาน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. ที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม	3.68	0.95	มาก	1	3.42	0.94	ปานกลาง	1
2. จำนวนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3.64	0.90	มาก	2	3.31	0.88	ปานกลาง	2
3. จำนวนสัตว์ในฟาร์ม	3.64	0.73	มาก	2	3.29	0.97	ปานกลาง	3
4. จำนวนเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน	3.45	1.34	ปานกลาง	4	2.63	0.87	ปานกลาง	7
5. ความพร้อมของเครื่องมือ และอุปกรณ์	3.32	1.25	ปานกลาง	6	2.65	0.84	ปานกลาง	6
6. สถานที่เก็บเครื่องมือ	3.18	1.10	ปานกลาง		2.75	0.73	ปานกลาง	5
7. ความสะดวกในการซ่อม แซมเครื่องมือและอุปกรณ์	2.95	1.13	ปานกลาง	8	2.50	0.74	ปานกลาง	8
8. ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของ วิทยาลัยสามารถใช้เป็น ฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้	3.41	0.96	ปานกลาง	5	2.98	0.91	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.41	0.87	ปานกลาง		2.94	0.59	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาโคนมและผลิตภัณฑ์นม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงาน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.68$, S.D. = 0.95) จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.73) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.90) นอกนั้นความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 3.45$, S.D. = 1.34) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.96) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.25) สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 3.18$, S.D. = 1.10) ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.95$, S.D. = 1.13) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาสาขาวิชา โคนมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.42$, S.D. = 0.94) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 3.31$, S.D. = 0.88) จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 3.29$, S.D. = 0.97) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 2.98$, S.D. = 0.91) สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 2.75$, S.D. = 0.73) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 2.65$, S.D. = 0.84) จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 3.45$, S.D. = 1.34) ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.95$, S.D. = 1.13) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 6

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. การชี้แจงวัตถุประสงค์ การฝึกงานก่อนปฏิบัติ	3.36	0.85	ปานกลาง	9	3.25	0.91	ปานกลาง	3
2. การกำหนดทักษะในการ ฝึกงานแต่ละครั้ง	3.45	0.86	ปานกลาง	4	3.19	0.67	ปานกลาง	4
3. อธิบายขั้นตอนก่อนปฏิบัติ	3.59	0.85	มาก	3	3.31	0.62	ปานกลาง	2
4. อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับ การปฏิบัติ	3.45	0.80	ปานกลาง	4	3.15	0.71	ปานกลาง	5
5. ช่วงเวลาในการฝึกงาน ตรงตามลักษณะของงาน	3.23	0.61	ปานกลาง	11	3.15	0.85	ปานกลาง	5
6. ความเหมาะสมของชั่วโมง การฝึกงานที่กำหนด 150 ชั่วโมง	3.32	0.84	ปานกลาง	10	3.15	0.92	ปานกลาง	5
7. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 1 คาบ	2.32	0.99	ปานกลาง	13	2.52	1.01	ปานกลาง	13
8. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 2 คาบ	2.95	0.90	ปานกลาง	12	2.98	1.06	ปานกลาง	10

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
9. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 3 คาบ	3.73	1.16	มาก	2	3.13	1.10	ปานกลาง	8
10. การฝึกงานเป็นการฝึก ทักษะมากกว่าการใช้ แรงงาน	3.41	1.05	ปานกลาง	8	2.81	1.02	ปานกลาง	12
11. มีมาตรการในการรักษา ความปลอดภัยในการ ทำงานของนักศึกษา	3.45	0.60	ปานกลาง	4	2.94	0.86	ปานกลาง	11
12. จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงาน ในแต่ละครั้งมีจำนวน เหมาะสมเพียงใด	3.41	0.80	ปานกลาง	7	3.06	0.78	ปานกลาง	9
13. การฝึกทักษะมีความ จำเป็นแก่การประกอบ อาชีพในสาขาที่เรียน	3.95	0.79	มาก	1	3.37	0.96	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.36	0.47	ปานกลาง		3.08	0.46	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาโคมและผลิตภัณฑ์นม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษาที่มีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.95$, S.D. = 0.79) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.73$, S.D. = 1.16) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.59$, S.D. = 0.85) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.60) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.80) อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.86) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาในการฝึกงานแต่ละครั้ง ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.80) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 3.41$, S.D. = 1.05) การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.85) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.84) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.23$, S.D. = 0.61) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 2.95$, S.D. = 0.90) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ คือ ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.32$, S.D. = 0.99) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาโคม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษาที่มีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.37$, S.D. = 0.96) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.31$, S.D. = 0.62) การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.25$, S.D. = 0.91) อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.19$, S.D. = 0.67) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.71) ช่วงเวลาของการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.85)

ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.92) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.13$, S.D. = 1.10) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาในการฝึกงานแต่ละครั้ง ($\mu = 3.06$, S.D. = 0.78) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 2.98$, S.D. = 1.06) อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.86) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 2.81$, S.D. = 1.02) และความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.52$, S.D. = 1.01) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 7

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. การวัดผลได้กระทำตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ตั้งไว้มากนักน้อยเพียงใด	3.55	0.80	มาก	3	3.40	0.74	ปานกลาง	2
2. การวัดผลใช้วิธีสังเกต ขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน	3.86	0.47	มาก	1	3.23	0.90	ปานกลาง	3
3. การวัดผลใช้วิธีการดู ผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ	3.82	0.50	มาก	2	3.42	0.82	ปานกลาง	1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน.

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
4. การวัดผลกระทำโดยใช้ แบบทดสอบ	2.45	1.18	น้อย	6	2.98	0.86	ปานกลาง	5
5. การวัดผลกระทำโดยการ สอบทักษะ	3.23	1.27	ปานกลาง	4	2.85	0.90	ปานกลาง	6
6. โดยการประเมินผลจาก สมุดบันทึกการฝึกงาน	3.18	0.96	ปานกลาง	5	3.19	0.96	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.35	0.50	ปานกลาง		3.18	0.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชา โคมและผลิตภัณฑนมมีระดับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผล
และประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35$, S.D.
= 0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน
3 ข้อ ได้แก่ การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ($\mu = 3.86$, S.D.
= 0.47) การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 3.82$, S.D. = 0.50)
การวัดผลอาจารย์ได้กระทำกระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ($\mu = 3.55$,

S.D. = 0.80) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ ($\mu = 3.23$, S.D. = 1.27) ประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 3.18$, S.D. = 0.96) และระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ คือ การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.48$, S.D. = 1.18) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคมม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.18$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 3.42$, S.D. = 0.82) การวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ($\mu = 3.40$, S.D. = 0.74) การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ($\mu = 3.23$, S.D. = 0.90) ประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 3.19$, S.D. = 0.96) การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.98$, S.D. = 0.84) การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ ($\mu = 2.85$, S.D. = 0.90) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 8

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและผลิตภัณฑ์นม

ทักษะด้านการเลี้ยง โคนม และผลิตภัณฑ์นม	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. การเลือกที่ดินและทำเล ที่ตั้งฟาร์ม โคนม	3.27	0.98	ปานกลาง	23	3.33	0.81	ปานกลาง	3
2. การเลือกแบบโรงเรือน	3.27	0.70	ปานกลาง	23	3.33	0.78	ปานกลาง	2
3. การทำความสะอาด การ ฆ่าเชื้อโรงเรือนอุปกรณ์	3.86	0.71	มาก	6	3.06	0.84	ปานกลาง	9
4. การฝึกสัตว์ให้เชื่องเพื่อ ปฏิบัติงาน	3.36	0.79	ปานกลาง	20	2.73	0.74	ปานกลาง	19
5. การกำจัดพยาธิภายนอก และภายใน	4.00	0.76	มาก	4	3.02	0.86	ปานกลาง	10
6. การคำนวณสูตรอาหาร การให้อาหารสัตว์	3.45	1.01	ปานกลาง	18	2.98	0.89	ปานกลาง	12
7. การบังคับสัตว์วิธีต่าง ๆ	3.73	0.88	มาก	8	2.92	0.90	ปานกลาง	13
8. การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์	2.95	0.90	ปานกลาง	27	2.71	1.05	ปานกลาง	21
9. การปฏิบัติต่อแม่โค ขณะคลอด-หลังคลอด	3.82	0.85	มาก	7	2.83	1.12	ปานกลาง	15
10. การให้อาหารสัตว์และ ดูแลลูกสัตว์อ่อน	3.95	0.79	มาก	5	2.87	1.12	ปานกลาง	14
11. การถูกเชื้อการทำวงนาค	3.55	0.91	มาก	13	2.71	0.92	ปานกลาง	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและผลิตภัณฑ์นม

ทักษะด้านการเลี้ยง โคนม และผลิตภัณฑ์นม	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
12. การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ด้วยวิธีต่างๆ	3.64	0.95	มาก	10	3.08	1.07	ปานกลาง	7
13. การคาดคะเนน้ำหนักโคโดยใช้สายวัด	3.32	0.99	ปานกลาง	22	2.42	0.96	ปานกลาง	30
14. การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน	3.23	0.87	ปานกลาง	25	2.54	0.85	ปานกลาง	26
15. การให้วัคซีนป้องกันโรค	4.18	0.80	มาก	1	3.08	0.87	ปานกลาง	7
16. การตอนโคด้วยวิธีต่างๆ	3.36	0.79	ปานกลาง	20	2.60	0.98	ปานกลาง	25
17. การสูญเสียด้วยวิธีต่างๆ	3.64	0.95	มาก	10	2.77	1.04	ปานกลาง	17
18. การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค	3.64	1.00	มาก	10	2.50	0.90	ปานกลาง	27
19. การผสมเทียมโคนม	2.71	1.29	มาก	13	2.71	1.29	ปานกลาง	24
20. การตรวจการตั้งท้องโค	3.45	0.91	ปานกลาง	17	2.54	1.18	ปานกลาง	26
21. การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ	4.05	0.90	มาก	3	2.77	1.04	ปานกลาง	17
22. การเตรียมสัตว์เข้าประกวด	2.59	1.01	ปานกลาง	30	2.33	1.00	น้อย	31
23. การรีดนมด้วยมือ	3.55	1.14	มาก	13	2.71	0.99	ปานกลาง	21

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา โคนมที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง โคนมและผลิตภัณฑ์นม

ทักษะด้านการเลี้ยง โคนม และผลิตภัณฑ์นม	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=22	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=48	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
24. การชำแหละตกแต่งซาก และการเก็บรักษา เนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย	2.68	1.21	ปานกลาง	28	2.21	0.92	น้อย	33
25. การจัดประกวดและ ตัดสิน โคนม	2.68	0.84	ปานกลาง	28	2.73	1.03	ปานกลาง	19
26. การรีดนมด้วยเครื่อง	4.09	0.75	มาก	2	3.46	1.07	มาก	1
27. การจัดการน้ำนม ภายหลังการรีด	3.73	1.08	มาก	9	3.13	1.02	ปานกลาง	6
28. การตรวจสอบคุณภาพ น้ำนมด้วยวิธีการต่าง ๆ	3.55	1.18	มาก	13	3.19	1.07	ปานกลาง	5
29. การผลิตนมสดพาสเจอร์- ไรส์รสต่าง ๆ	3.41	1.44	ปานกลาง	19	3.27	1.09	ปานกลาง	4
30. การผลิตนมเปรี้ยว	2.64	1.53	ปานกลาง	31	2.83	1.04	ปานกลาง	15
31. การผลิตครีมและเนยสด	2.55	1.37	ปานกลาง	32	2.48	1.11	น้อย	29
32. การผลิตเนยแข็ง	1.91	1.11	น้อย	33	2.29	1.20	น้อย	32
33. การหาส่วนประกอบ ต่าง ๆ ของน้ำนม	3.00	1.57	ปานกลาง	26	3.00	0.97	ปานกลาง	11
เฉลี่ย	3.38	0.57	ปานกลาง		2.74	0.60	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนมและผลิตภัณฑ์นม จำนวน 22 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงโคนมและผลิตภัณฑ์นม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.38$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 16 ข้อ ได้แก่ การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ($\mu = 4.18$, S.D. = 0.80) การรีดนมด้วยเครื่อง ($\mu = 4.09$, S.D. = 0.75) การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ ($\mu = 4.05$, S.D. = 0.90) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน ($\mu = 4.00$, S.D. = 0.76) การให้อาหารสัตว์และดูแลลูกสัตว์อ่อน ($\mu = 3.95$, S.D. = 0.79) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 3.86$, S.D. = 0.71) การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอดและหลังคลอด ($\mu = 3.82$, S.D. = 0.85) การบังคับสัตว์โดยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.73$, S.D. = 0.88) การจัดการน้ำนมภายหลังการรีด ($\mu = 3.73$, S.D. = 1.08) การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.95) การสัณฐานด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.95) การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค ($\mu = 3.64$, S.D. = 1.00) การฉีกเชือกทำขางนาค ($\mu = 3.55$, S.D. = 0.91) การผสมเทียมโคนม ($\mu = 3.55$, S.D. = 0.96) การรีดนมด้วยมือ ($\mu = 3.55$, S.D. = 1.14) การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่าง ๆ ($\mu = 3.55$, S.D. = 1.18) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ การตรวจการตั้งท้องโคนม ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.91) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ ($\mu = 3.45$, S.D. = 1.01) การผลิตนมสดพาสเจอร์ไรส์ต่าง ๆ ($\mu = 3.41$, S.D. = 1.44) การฝึกสัตว์ให้เชื่องเพื่อปฏิบัติงาน ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.79) การตอนโคด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.79) การคาดคะเนน้ำหนักโคโดยใช้สายวัด ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.99) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.27$, S.D. = 0.70) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม ($\mu = 3.27$, S.D. = 0.98) การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน ($\mu = 3.23$, S.D. = 0.87) การหาส่วนประกอบของน้ำนม (ไขมัน โปรตีน ฯลฯ) ($\mu = 3.00$, S.D. = 1.57) การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์ ($\mu = 2.95$, S.D. = 0.90) การจัดประกวดและตัดสินโคนม ($\mu = 2.68$, S.D. = 0.84) การชำแหละตกแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย ($\mu = 2.68$, S.D. = 1.21) การเตรียมสัตว์เข้าประกวด ($\mu = 2.59$, S.D. = 1.01) การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ ($\mu = 2.64$, S.D. = 1.53) การผลิตครีมและเนยสด ($\mu = 2.55$, S.D. =

1.37) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ คือ การผลิตเนยแข็ง ($\mu = 1.91$, S.D. = 1.11) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสาขาวิชาโคนม จำนวน 48 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านโคนมและผลิตภัณฑ์นมในระดับปานกลาง ($\mu = 2.74$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 28 ข้อ ได้แก่ การรีดนมด้วยเครื่อง ($\mu = 3.46$, S.D. = 1.07) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.78) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.81) การผลิตนมสดพาสเจอร์ไรส์รสต่าง ๆ ($\mu = 3.27$, S.D. = 1.09) การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่าง ๆ ($\mu = 3.19$, S.D. = 1.07) การจัดการน้ำนมภายหลังการรีด ($\mu = 3.13$, S.D. = 1.02) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.87) การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.08$, S.D. = 1.07) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 3.06$, S.D. = 0.84) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน ($\mu = 3.02$, S.D. = 0.86) การหาส่วนประกอบของน้ำนม ($\mu = 3.00$, S.D. = 0.97) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ ($\mu = 2.98$, S.D. = 0.89) การบังคับสัตว์โดยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 2.92$, S.D. = 0.90) การให้อาหารสัตว์และดูแลลูกสัตว์อ่อน ($\mu = 2.87$, S.D. = 1.12) การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ ($\mu = 2.83$, S.D. = 1.04) การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอด-หลังคลอด ($\mu = 2.83$, S.D. = 1.12) การสูกเขาด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 2.77$, S.D. = 1.04) การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ ($\mu = 2.77$, S.D. = 1.04) การฝึกสัตว์ให้เชื่องเพื่อปฏิบัติงาน ($\mu = 2.73$, S.D. = 0.74) การจัดประกวดและตัดสินโคนม ($\mu = 2.73$, S.D. = 1.03) การถักเชือกทำบ่วงบาศ ($\mu = 2.71$, S.D. = 0.92) การรีดนมด้วยมือ ($\mu = 2.71$, S.D. = 0.99) การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์ ($\mu = 2.71$, S.D. = 1.05) การผสมเทียมโคนม ($\mu = 2.71$, S.D. = 1.29) การตอนโคด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 2.60$, S.D. = 0.98) การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน ($\mu = 2.54$, S.D. = 0.85) การตรวจการตั้งท้องโคนม ($\mu = 2.54$, S.D. = 1.18) การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค ($\mu = 2.50$, S.D. = 0.90) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การผลิตครีมและเนยสด ($\mu = 2.48$, S.D. = 1.11) การคาดคะเนน้ำหนักโคโดยใช้สายวัด ($\mu = 2.42$, S.D. = 0.96) การเตรียม

สัตว์เข้าประกวด ($\mu = 2.33$, S.D. = 1.00) การผลิตเนยแข็ง ($\mu = 2.29$, S.D. = 1.20) การชำแหละตักแต่งซาก และการเก็บรักษารักษาน้ำสัตว์ก่อนจำหน่าย ($\mu = 2.21$, S.D. = 0.92) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 9

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาแผนกวิชา
 โคนมที่มึ่ความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
 การฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	Mean N=13	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	Mean N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการ ฝึกงานเกษตรภายใน	4.15	0.69	มาก	6	3.46	0.82	ปานกลาง	5
2. ในการฝึกงานท่าน ได้ตั้ง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	3.92	0.64	มาก	8	3.31	0.62	ปานกลาง	7
3. การฝึกงานมีความสำคัญ ต่อการเรียนวิชาชีพ	4.62	0.51	มากที่สุด	1	3.81	1.12	มาก	1
4. การฝึกงานมีความสัมพันธ์ กับการเรียนภาคทฤษฎี	4.54	0.66	มากที่สุด	2	3.48	0.74	ปานกลาง	4
5. การสอนทฤษฎีมีประ โยชน์ ต่อการฝึกงาน	4.31	0.75	มาก	3	3.56	0.77	มาก	3
6. ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ รับจากการฝึกงานทำให้ เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี	4.08	0.64	มาก	7	3.58	0.79	มาก	2
7. การฝึกงานจะช่วยในการ ตัดสินใจเลือกประกอบ อาชีพของนักศึกษา	4.31	0.48	มาก	3	3.46	0.97	ปานกลาง	5

ตารางที่ 11 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาคณะ
ที่มความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
เกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
	N=13		ความเห็น	ดับ	N=48		ความเห็น	ดับ
10. การฝึกงานเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน	3.92	0.86	มาก	3	2.81	1.02	ปานกลาง	12
11. มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา	3.62	0.65	มาก	8	2.94	0.86	ปานกลาง	11
12. จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้งมีจำนวนเหมาะสมเพียงใด	3.54	0.97	มาก	11	3.06	0.78	ปานกลาง	9
13. การฝึกทักษะมีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน	4.23	0.73	มาก	1	3.37	0.96	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.67	0.54	มาก		3.08	0.46	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการ และการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 4.23$, S.D. = 0.73) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 4.00$, S.D. = 0.71) อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.92$, S.D. = 0.76) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.92$, S.D. = 0.76) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 3.92$, S.D. = 0.86) อาจารย์ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.85$, S.D. = 0.80) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.85$, S.D. = 0.80) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.65) อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.65) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.62$, S.D. = 1.12) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาในการฝึกงานแต่ละครั้ง ($\mu = 3.54$, S.D. = 0.97) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 3.15$, S.D. = 1.21) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.46$, S.D. = 1.39) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาโคเนื้อ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.37$, S.D. = 0.96) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.31$, S.D. = 0.62) การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.25$, S.D. = 0.91) อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.19$, S.D. = 0.67) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.71) ช่วงเวลาของการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.85)

ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.92) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.13$, S.D. = 1.10) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาในการฝึกงานแต่ละครั้ง ($\mu = 3.06$, S.D. = 0.78) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 2.98$, S.D. = 1.06) อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.86) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 2.81$, S.D. = 1.02) และความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.52$, S.D. = 1.01) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 12

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาสาขา โคม
 ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
 เกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	เฉลี่ย N=13	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	เฉลี่ย N=48	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1. การวัดผลได้กระทำตาม จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม ที่ตั้งไว้มากนักน้อยเพียงใด	4.00	0.58	มาก	1	3.40	0.74	ปานกลาง	2
2. การวัดผลใช้วิธีสังเกต ขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน	4.00	0.58	มาก	1	3.23	0.90	ปานกลาง	3
3. การวัดผลใช้วิธีการดู ผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ	3.85	0.55	มาก	2	3.42	0.82	ปานกลาง	1
4. การวัดผลกระทำโดยใช้ แบบทดสอบ	2.92	1.38	ปานกลาง	6	2.98	0.86	ปานกลาง	5
5. การวัดผลกระทำโดยการ สอบทักษะ	3.46	1.39	ปานกลาง	4	2.85	0.90	ปานกลาง	6
6. โดยการประเมินผลจาก สมุดบันทึกการฝึกงาน	3.15	1.21	ปานกลาง	5	3.19	0.96	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.56	0.64	มาก		3.18	0.53	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาสาขา โคนม
 ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
 เกษตรภายใน ด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ให้แก่นักศึกษา

ทักษะด้านอาหารและพืช อาหารสัตว์	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ				ระดับ	
	μ N=18	S.D.	ความ คิดเห็น	ลํำ ดับ	μ N=48	S.D.	ความ คิดเห็น	ลํำ ดับ
1. การเลือกที่ทำแปลงหญ้า	3.69	1.11	มาก	3	3.02	1.02	ปานกลาง	6
2. การเตรียมดินปลูกหญ้า	3.62	0.77	มาก	4	2.94	0.93	ปานกลาง	10
3. การเตรียมเมล็ดพันธุ์	3.46	1.13	ปานกลาง	11	2.94	0.98	ปานกลาง	10
4. การเตรียมท่อนพันธุ์	3.62	1.12	มาก	4	2.98	0.98	ปานกลาง	7
5. การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์	3.85	0.80	มาก	2	3.13	1.08	ปานกลาง	1
6. การปลูกด้วยท่อนพันธุ์	3.54	1.05	มาก	7	3.12	1.08	ปานกลาง	3
7. การจำแนกชนิดของพืช อาหารสัตว์	3.54	0.66	มาก	7	2.94	0.81	ปานกลาง	10
8. การให้ปุ๋ยการปลูกซ่อม และการให้น้ำ	3.54	1.05	มาก	7	3.13	1.04	ปานกลาง	1
9. การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน	3.62	0.87	มาก	4	3.04	1.01	ปานกลาง	5
10. การทำหญ้าแห้ง	3.38	0.87	ปานกลาง	12	2.98	1.09	ปานกลาง	8
11. การทำหญ้าหมัก	3.38	0.87	ปานกลาง	12	2.83	1.04	ปานกลาง	13
12. การทำถั่วงอกชนิดต่าง ๆ	2.69	0.85	ปานกลาง	21	2.31	1.07	น้อย	21
13. การเก็บรักษาหญ้าแห้ง	3.15	0.99	ปานกลาง	16	2.96	0.97	ปานกลาง	8
14. การนำหญ้าหมักมาใช้	3.00	1.00	ปานกลาง	20	2.83	1.10	ปานกลาง	13
15. การกำจัดวัชพืชแปลงหญ้า	3.54	1.05	มาก	10	2.63	0.91	ปานกลาง	17

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาสาขา โคม
 ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
 เกษตรภายใน ด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ให้นักศึกษา

ทักษะด้านอาหารและพืช อาหารสัตว์	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
16. การเก็บเมล็ดพันธุ์	3.08	0.86	ปานกลาง	17	2.50	0.97	ปานกลาง	19
17. การทำฟางปรุงแต่ง	4.00	1.00	มาก	1	3.06	1.02	ปานกลาง	4
18. การทำรื้อแปลงหญ้า อย่างประหยัด	3.08	0.86	ปานกลาง	17	2.60	0.96	ปานกลาง	18
19. การเลือกวัตถุดิบอาหาร สัตว์ประเภทต่าง ๆ	3.38	0.65	ปานกลาง	12	2.73	0.89	ปานกลาง	15
20. การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ	3.31	0.75	ปานกลาง	15	2.65	0.84	ปานกลาง	16
21. การตรวจสอบการปลอมปน อาหารสัตว์เบื้องต้น	3.08	1.19	ปานกลาง	17	2.46	0.92	น้อย	20
เฉลี่ย	3.41	0.64	ปานกลาง		2.85	0.71	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหาร
 สัตว์จำนวน 13 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์
 ให้กับนักศึกษาในระดับปานกลาง ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ การทำฟางปรุแง ($\mu = 4.00$, S.D. = 1.00) การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 3.85$, S.D. = 0.80) การเลือกที่ทำแปลงหญ้า ($\mu = 3.69$, S.D. = 1.11) การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.77) การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.87) การเตรียมท่อนพันธุ์ ($\mu = 3.62$, S.D. = 1.12) การจำแนกชนิดของพืชอาหารสัตว์ ($\mu = 3.54$, S.D. = 0.66) การปลูกด้วยท่อนพันธุ์ ($\mu = 3.54$, S.D. = 1.05) การให้ปุ๋ย การปลูกซ่อม และการให้น้ำ ($\mu = 3.54$, S.D. = 1.05) การกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า ($\mu = 3.54$, S.D. = 1.05) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ การเตรียมเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 3.46$, S.D. = 1.13) การเลือกวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทต่าง ๆ ($\mu = 3.38$, S.D. = 0.65) การทำหญ้าแห้ง ($\mu = 3.38$, S.D. = 0.87) การทำหญ้าหมัก ($\mu = 3.38$, S.D. = 0.87) การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ ($\mu = 3.31$, S.D. = 0.75) การเก็บรักษาหญ้าแห้ง ($\mu = 3.15$, S.D. = 0.99) การเก็บเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.86) การทำรื้อแปลงหญ้าอย่างประหยัด ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.86) การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์เบื้องต้น ($\mu = 3.08$, S.D. = 1.19) การนำหญ้าหมักมาใช้ ($\mu = 3.00$, S.D. = 1.00) การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ ($\mu = 2.69$, S.D. = 0.85) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาแผนกวิชาโคนม จำนวน 48 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.85$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 19 ข้อ ได้แก่ การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 3.13$, S.D. = 1.08) การให้ปุ๋ย การปลูกซ่อม และการให้น้ำ ($\mu = 3.13$, S.D. = 1.04) การปลูกด้วยท่อนพันธุ์ ($\mu = 3.12$, S.D. = 1.08) การทำฟางปรุแง ($\mu = 3.06$, S.D. = 1.02) การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ($\mu = 3.04$, S.D. = 1.01) การเลือกที่ทำแปลงหญ้า ($\mu = 3.02$, S.D. = 1.02) การเตรียมท่อนพันธุ์ ($\mu = 2.98$, S.D. = 0.98) การเก็บรักษาหญ้าแห้ง ($\mu = 2.96$, S.D. = 0.97) การทำหญ้าแห้ง ($\mu = 2.96$, S.D. = 1.09) การจำแนกชนิดของพืชอาหารสัตว์ ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.81) การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.93) การเตรียมเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.98) การทำหญ้าหมัก ($\mu = 2.83$, S.D. = 1.04) การนำหญ้าหมักมาใช้ ($\mu = 2.83$, S.D. =

1.10) การเลือกวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทต่าง ๆ ($\mu = 2.73$, S.D. = 0.89) การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ ($\mu = 2.65$, S.D. = 0.84) การกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า ($\mu = 2.63$, S.D. = 0.91) การทำรั้วแปลงหญ้าอย่างประหยัด ($\mu = 2.60$, S.D. = 0.96) การเก็บเมล็ดพันธุ์ ($\mu = 2.50$, S.D. = 0.97) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์เบื้องต้น ($\mu = 2.46$, S.D. = 0.92) การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ ($\mu = 2.31$, S.D. = 1.07) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 14

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=42	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการ ฝึกงานเกษตรภายใน	4.06	0.64	มาก	2	3.69	0.75	มาก	3
2. ในการฝึกงานท่านได้ตั้ง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	3.72	0.57	มาก	7	3.62	0.79	มาก	4
3. การฝึกงานมีความสำคัญ ต่อการเรียนวิชาชีพ	4.28	0.67	มาก	1	3.95	1.03	มาก	1
4. การฝึกงานมีความสัมพันธ์ กับการเรียนภาคทฤษฎี	4.06	0.80	มาก	2	3.62	1.03	มาก	4
5. การสอนทฤษฎีมีประโยชน์ ต่อการฝึกงาน	3.78	0.81	มาก	6	3.71	0.83	มาก	2
6. ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ รับจากการฝึกงานทำให้ เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี	4.06	0.64	มาก	2	3.60	1.06	มาก	6
7. การฝึกงานจะช่วยในการ ตัดสินใจเลือกประกอบ อาชีพของนักศึกษา	3.89	0.83	มาก	5	3.31	1.26	ปานกลาง	7

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=42	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
8. ความมั่นใจของนักศึกษา ในการประกอบอาชีพสืบ เนื่องมาจากการฝึกงาน	3.67	0.84	มาก	8	3.12	1.25	ปานกลาง	8
เฉลี่ย	3.94	0.48	มาก		3.56	0.79	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก มีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการ ฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจในระดับมาก ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ($\mu = 4.28$, S.D. = 0.67) อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 4.06$, S.D. = 0.64) ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 4.06$, S.D. = 0.64) การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu = 4.06$, S.D. = 0.80) การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา

($\mu = 3.89$, S.D. = 0.83) การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.76$, S.D. = 0.81) ในการฝึกงานแต่ละครั้งอาจารย์ได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.72$, S.D. = 0.56) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.67$, S.D. = 0.84) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็ก มีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการ ฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.58$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีวะเกษตร ($\mu = 3.95$, S.D. = 1.03) การเรียนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.71$, S.D. = 0.83) นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.69$, S.D. = 0.75) ในการฝึกงานแต่ละครั้งนักศึกษาทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.79) การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu = 3.62$, S.D. = 1.03) ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 3.60$, S.D. = 1.06) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ($\mu = 3.31$, S.D. = 1.26) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.12$, S.D. = 1.25) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 15

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงาน

ความเหมาะสมของสภาพ ต่าง ๆ ในการฝึกงาน	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ	ลำดับ			ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ความ คิดเห็น		$\bar{X}$ N=42	S.D.	ความ คิดเห็น	
1. ที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม	3.68	0.95	มาก	1	3.42	0.94	ปานกลาง	1
2. จำนวนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3.64	0.90	มาก	2	3.31	0.88	ปานกลาง	2
3. จำนวนสัตว์ในฟาร์ม	3.64	0.73	มาก	2	3.29	0.97	ปานกลาง	3
4. จำนวนเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน	3.45	1.34	ปานกลาง	4	2.63	0.87	ปานกลาง	7
5. ความพร้อมของเครื่องมือ และอุปกรณ์	3.32	1.25	ปานกลาง	6	2.65	0.84	ปานกลาง	6
6. สถานที่เก็บเครื่องมือ	3.18	1.10	ปานกลาง	7	2.75	0.73	ปานกลาง	5
7. ความสะดวกในการซ่อม แซมเครื่องมือและอุปกรณ์	2.95	1.13	ปานกลาง	8	2.50	0.74	ปานกลาง	8
8. ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของ วิทยาลัยสามารถใช้เป็น นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้	3.41	0.96	ปานกลาง	5	2.98	0.91	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.41	0.87	ปานกลาง		2.94	0.59	ปานกลาง	

จากตารางที่ 15 พบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.28$, S.D. = 1.02) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.94) จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 2.89$, S.D. = 0.76) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 2.83$, S.D. = 0.62) สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 2.83$, S.D. = 0.71) จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 2.67$, S.D. = 0.69) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 2.61$, S.D. = 0.70) และความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.50$, S.D. = 0.79) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็ก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.91) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 3.10$, S.D. = 0.79) สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 2.98$, S.D. = 0.90) จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 2.95$, S.D. = 0.91) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 2.90$, S.D. = 1.03) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 2.76$, S.D. = 0.96) ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.74$, S.D. = 0.96) และจำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 2.71$, S.D. = 1.02) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 16

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=42	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. การชี้แจงวัตถุประสงค์ การฝึกงานก่อนปฏิบัติ	3.36	0.85	ปานกลาง	9	3.25	0.91	ปานกลาง	3
2. การกำหนดทักษะในการ ฝึกงานแต่ละครั้ง	3.45	0.86	ปานกลาง	4	3.19	0.67	ปานกลาง	4
3. อธิบายขั้นตอนก่อนปฏิบัติ	3.59	0.85	มาก	3	3.31	0.62	ปานกลาง	2
4. อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับ การปฏิบัติ	3.45	0.80	ปานกลาง	4	3.15	0.71	ปานกลาง	5
5. ช่วงเวลาในการฝึกงาน ตรงตามลักษณะของงาน	3.23	0.61	ปานกลาง	11	3.15	0.85	ปานกลาง	5
6. ความเหมาะสมของชั่วโมง การฝึกงานที่กำหนด 150 ชั่วโมง	3.32	0.84	ปานกลาง	10	3.15	0.92	ปานกลาง	5
7. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 1 คาบ.	2.32	0.99	ปานกลาง	13	2.52	1.01	ปานกลาง	13
8. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 2 คาบ	2.95	0.90	ปานกลาง	12	2.98	1.06	ปานกลาง	10
9. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 3 คาบ	3.73	1.16	มาก	2	3.13	1.10	ปานกลาง	8

ตารางที่ 16 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=42	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
10. การฝึกงานเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน	3.41	1.05	ปานกลาง	8	2.81	1.02	ปานกลาง	12
11. มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา	3.45	0.60	ปานกลาง	4	2.94	0.86	ปานกลาง	11
12. จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้งมีจำนวนเหมาะสมเพียงใด	3.41	0.80	ปานกลาง	7	3.06	0.78	ปานกลาง	9
13. การฝึกทักษะมีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน	3.95	0.79	มาก	1	3.37	0.96	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.36	0.47	ปานกลาง		3.08	0.46	ปานกลาง	

จากตารางที่ 16 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการ ฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึก

งานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.24$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.78$, S.D. = 1.06) นอกนั้นมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 3.44$, S.D. = 0.51) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.44$, S.D. = 0.86) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.44$, S.D. = 0.86) อาจารย์ได้กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.69) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.77) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.77) อาจารย์ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.28$, S.D. = 0.83) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.17$, S.D. = 0.92) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.11$, S.D. = 1.32) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 3.06$, S.D. = 1.06) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.00$, S.D. = 1.03) และความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.44$, S.D. = 1.20) ซึ่งความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยและเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ คือ อาจารย์ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.60$, S.D. = 0.99) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ทักษะที่นักศึกษาได้รับมีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.36$, S.D. = 1.03) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.36$, S.D. = 1.06) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.95) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 3.14$, S.D. = 0.95) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.14$, S.D. = 1.14) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.12$, S.D. =

0.97) อาจารย์ได้กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.12$, S.D. = 1.02) อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 3.07$, S.D. = 1.00) อาจารย์ได้อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.00$, S.D. = 1.04) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.95$, S.D. = 1.06) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้ง ($\mu = 2.81$, S.D. = 0.92) และการฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 2.71$, S.D. = 1.04) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 17

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษานานาชาติเล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ	ลำดับ			ระดับ	ลำดับ
	μ N=18	S.D.	ความคิดเห็น		μ N=42	S.D.	ความคิดเห็น	
1. การวัดผลได้กระทำตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด	3.55	0.80	มาก	3	3.40	0.74	ปานกลาง	2
2. การวัดผลใช้วิธีสังเกต ขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน	3.86	0.47	มาก	1	3.23	0.90	ปานกลาง	3
3. การวัดผลใช้วิธีการดู ผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ	3.82	0.50	มาก	2	3.42	0.82	ปานกลาง	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับ
คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ
	N=18		ความ คิดเห็น		N=42		ความ คิดเห็น	
4. การวัดผลกระทำโดยใช้ แบบทดสอบ	2.45	1.18	น้อย	6	2.98	0.86	ปานกลาง	5
5. การวัดผลกระทำโดยการ สอบทักษะ	3.23	1.27	ปานกลาง	4	2.85	0.90	ปานกลาง	6
6. โดยการประเมินผลจาก สมุดบันทึกการฝึกงาน	3.18	0.96	ปานกลาง	5	3.19	0.96	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.35	0.50	ปานกลาง		3.18	0.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 17 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็กมีระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการ ฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและ
ประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$, S.D. =
0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ การวัดผล
ใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 3.89$, S.D. = 0.47) การวัดผลใช้วิธีการ
สังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ($\mu = 3.89$, S.D. = 0.83) และอยู่ในระดับ
ปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ การวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

($\mu = 3.11$, S.D. = 0.47) โดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 2.72$, S.D. = 1.02) การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ ($\mu = 2.72$, S.D. = 1.13) และข้อที่มีความคิดเห็นระดับน้อย คือ การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.44$, S.D. = 1.25) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กรับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน วิชาการ ฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.31$, S.D. = 0.82) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะฝึกปฏิบัติงาน ($\mu = 3.74$, S.D. = 0.99) การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 3.62$, S.D. = 0.94) การวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ($\mu = 3.52$, S.D. = 0.97) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การวัดผลกระทำโดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 3.33$, S.D. = 1.12) การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ ($\mu = 3.02$, S.D. = 1.12) และการวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.64$, S.D. = 0.93) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 18

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ	μ N=42	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ
1. การเลือกที่ดินและทำเล ที่ตั้งฟาร์มสัตว์เล็ก	3.33	0.97	ปานกลาง	22	3.24	0.85	ปานกลาง	13
2. การเลือกแบบโรงเรือน	3.56	0.86	มาก	17	3.54	0.83	มาก	4
3. การทำความสะอาด การ ฆ่าเชื้อโรงเรือน-อุปกรณ์	3.94	0.87	มาก	9	3.26	1.04	ปานกลาง	12
4. การใช้และเก็บรักษาซ่อม บำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ	3.56	0.70	มาก	17	3.00	0.91	ปานกลาง	18
5. การคำนวณสูตรอาหาร และการให้อาหารสัตว์	3.39	0.70	ปานกลาง	20	3.31	0.68	ปานกลาง	11
6. การคัดเลือกพันธุ์สัตว์เล็ก	3.67	0.77	มาก	15	3.24	0.85	ปานกลาง	13
7. การวางแผนผสมพันธุ์ สัตว์เล็ก	3.78	0.65	มาก	11	3.38	0.76	ปานกลาง	9
8. การผสมเทียมสุกร	3.06	1.26	ปานกลาง	23	2.67	1.12	ปานกลาง	22
9. การให้วัคซีนป้องกันโรค	4.17	0.86	มาก	5	3.50	0.74	มาก	6
10. การกำจัดพยาธิ	4.22	0.81	มาก	3	3.36	0.82	ปานกลาง	10
11. การทำเครื่องหมาย ด้วยวิธีต่าง ๆ	3.94	1.16	มาก	9	3.48	0.89	ปานกลาง	7

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=42	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
12. การจัดทำทึกรายงาน สถิติและทะเบียนต่างๆ	4.17	0.86	มาก	5	3.14	1.03	ปานกลาง	15
13. การควบคุมของเสีย จากคอกสัตว์	3.67	1.03	มาก	15	2.93	0.95	ปานกลาง	19
14. การบังคับสัตว์เล็กเพื่อ ปฏิบัติงาน	3.72	0.75	มาก	12	3.12	0.77	ปานกลาง	16
15. การขนย้ายสัตว์เล็ก	3.72	0.75	มาก	12	2.88	0.80	ปานกลาง	21
16. การจัดเตรียมและดูแล แม่สุกรขณะคลอด	4.28	0.83	มาก	1	3.40	0.83	ปานกลาง	8
17. การตัดเชี้ยวลูกสุกร	4.22	0.73	มาก	3	3.60	1.01	มาก	3
18. การดูแลลูกสุกร	4.06	0.73	มาก	7	3.52	0.94	มาก	5
19. การตอนสุกรเพศผู้	4.28	0.83	มาก	1	3.88	0.88	มาก	1
20. การคาดคะเนน้ำหนัก สุกรโดยใช้สายวัด	3.39	0.98	ปานกลาง	20	2.93	0.89	ปานกลาง	19
21. การชำแหละ แต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อ สุกรก่อนจำหน่าย	3.56	0.92	มาก	17	2.64	1.06	ปานกลาง	23

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวเล็กที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=18	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=42	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
22. การเขียนโครงการ การเลี้ยงสุกร	3.72	0.89	มาก	12	3.07	1.05	ปานกลาง	17
23. การเตรียมสุกรเข้า ประกวด	2.67	1.08	ปานกลาง	24	2.29	1.17	น้อย	25
24. การจัดประกวดและ ตัดสินสัตว์เล็ก	2.56	1.04	ปานกลาง	25	2.33	1.14	น้อย	24
25. การฉีดยาสุกร	4.06	1.00	มาก	8	3.76	0.96	มาก	2
เฉลี่ย	3.71	0.40	มาก		3.08	0.54	ปานกลาง	

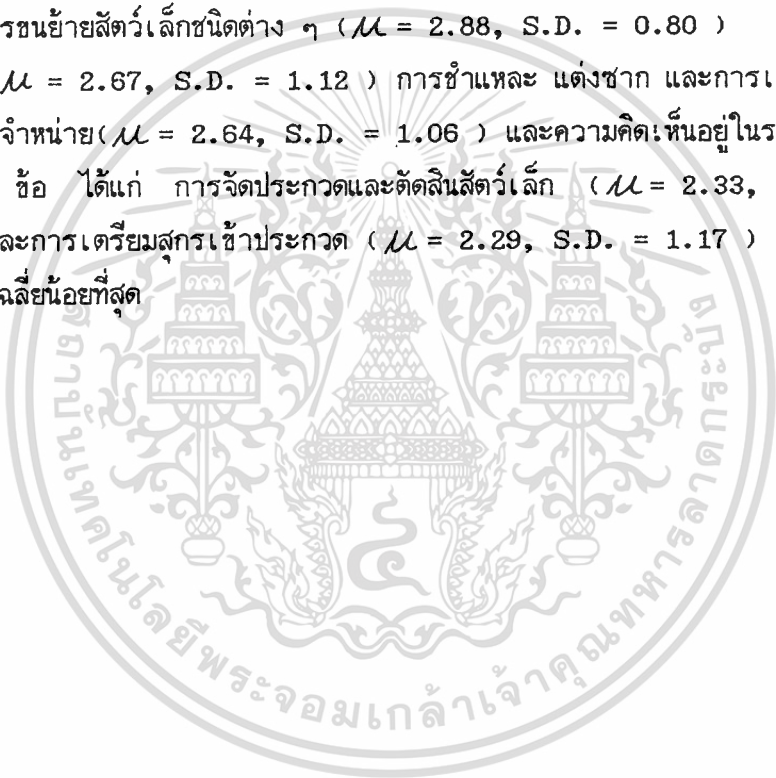
จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็กจำนวน 18 คน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กให้กับนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 19 ข้อ ได้แก่ การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด ($\mu = 4.28$, S.D. = 0.83) การตอนสุกรเพศผู้ ($\mu = 4.28$, S.D. = 0.83) การตัดซี่งลูกสุกร ($\mu = 4.22$, S.D. = 0.73) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน ($\mu = 4.22$, S.D. = 0.81) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ($\mu = 4.17$, S.D. = 0.81)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

S.D. = 0.86) การจดบันทึก รายงานสถิติและทะเบียนต่างๆ ($\mu = 4.17$, S.D. = 0.86) การดูแลลูกสุกรระยะต่างๆ ($\mu = 4.06$, S.D. = 0.73) การฉีดยาสุกร ($\mu = 4.06$, S.D. = 1.00) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 3.94$, S.D. = 0.87) การทำเครื่องหมายด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.94$, S.D. = 1.16) การวางแผนผสมพันธุ์สัตว์เล็ก ($\mu = 3.78$, S.D. = 0.65) การบังคับสัตว์เพื่อปฏิบัติงาน ($\mu = 3.72$, S.D. = 0.75) การขนย้ายสัตว์เล็กชนิดต่าง ๆ ($\mu = 3.72$, S.D. = 0.75) การเขียนโครงการเลี้ยงสุกร ($\mu = 3.72$, S.D. = 0.89) การคัดเลือกพันธุ์สัตว์เล็ก ($\mu = 3.67$, S.D. = 0.77) การควบคุมของเสียจากคอกสัตว์ ($\mu = 3.67$, S.D. = 1.03) การใช้และเก็บรักษาซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับสัตว์เล็ก ($\mu = 3.56$, S.D. = 0.70) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.56$, S.D. = 0.86) การฆ่าและแต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย ($\mu = 3.56$, S.D. = 0.92) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ ($\mu = 3.39$, S.D. = 0.70) การคาดคะเนน้ำหนักสุกรโดยใช้สายวัด ($\mu = 3.39$, S.D. = 0.98) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์เล็ก ($\mu = 3.33$, S.D. = 0.97) การผสมเทียมสุกร ($\mu = 3.06$, S.D. = 1.26) การเตรียมสุกรเข้าประกวด ($\mu = 2.67$, S.D. = 1.08) การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก ($\mu = 2.56$, S.D. = 1.04) ซึ่งเป็นข้อที่คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสาขาสัตวศาสตร์จำนวน 42 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่ได้รับการฝึกจากอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ การตอนสุกรเพศผู้ ($\mu = 3.88$, S.D. = 0.88) การฉีดยาสุกร ($\mu = 3.76$, S.D. = 0.96) การตัดเชี้ยวลูกสุกร ($\mu = 3.60$, S.D. = 1.01) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.52$, S.D. = 0.83) การดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ ($\mu = 3.52$, S.D. = 0.94) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ($\mu = 3.50$, S.D. = 0.74) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ การทำเครื่องหมายด้วยวิธีต่าง ๆ ($\mu = 3.48$, S.D. = 0.89) การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด ($\mu = 3.40$, S.D. = 0.83) การวางแผนผสมพันธุ์สัตว์เล็ก ($\mu = 3.38$, S.D. = 0.76) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน ($\mu = 3.36$, S.D. = 0.82) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ ($\mu = 3.31$,

S.D. = 0.68) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 3.26$, S.D. = 1.04) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์เล็ก ($\mu = 3.24$, S.D. = 0.85) การคัดเลือกพันธุ์สัตว์เล็ก ($\mu = 3.24$, S.D. = 0.85) การจัดบันทึกรายงานสถิติและทะเบียนต่าง ๆ ($\mu = 3.14$, S.D. = 1.03) การบังคับสัตว์เพื่อปฏิบัติงาน ($\mu = 3.12$, S.D. = 0.77) การเขียนโครงการเลี้ยงสุกร ($\mu = 3.07$, S.D. = 1.05) การใช้และเก็บรักษาซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับสัตว์เล็ก ($\mu = 3.00$, S.D. = 0.91) การคาดคะเนน้ำหนักสุกรโดยใช้สายวัด ($\mu = 2.93$, S.D. = 0.89) การควบคุมของเสียจากคอกสัตว์ ($\mu = 2.93$, S.D. = 0.95) การขนย้ายสัตว์เล็กชนิดต่าง ๆ ($\mu = 2.88$, S.D. = 0.80) การผสมเทียมสุกร ($\mu = 2.67$, S.D. = 1.12) การชำแหละ แต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย ($\mu = 2.64$, S.D. = 1.06) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก ($\mu = 2.33$, S.D. = 1.14) และการเตรียมสุกรเข้าประกวด ($\mu = 2.29$, S.D. = 1.17) ซึ่งเป็นข้อที่คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 19

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีกที่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เกณฑ์ภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=50	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการ ฝึกงานเกณฑ์ภายใน	3.77	0.61	มาก	4	3.26	0.94	ปานกลาง	6
2. ในการฝึกงานท่านได้ตั้ง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	3.41	0.73	ปานกลาง	8	3.24	0.82	ปานกลาง	7
3. การฝึกงานมีความสำคัญ ต่อการเรียนวิชาชีพ	4.32	0.65	มาก	1	4.04	1.01	มาก	1
4. การฝึกงานมีความสัมพันธ์ กับการเรียนภาคทฤษฎี	3.77	0.81	มาก	4	3.40	1.25	ปานกลาง	4
5. การสอนทฤษฎีมีประโยชน์ ต่อการฝึกงาน	4.05	0.79	มาก	2	3.78	1.23	ปานกลาง	2
6. ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้ รับจากการฝึกงานทำให้ เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี	4.00	0.82	มาก	3	3.62	1.12	มาก	3
7. การฝึกงานจะช่วยในการ ตัดสินใจเลือกประกอบ อาชีพของนักศึกษา	3.68	0.78	มาก	7	3.28	1.23	ปานกลาง	5

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน

ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ
เกษตรภายใน	N=22		ความคิดเห็น	ดับ	N=50		ความคิดเห็น	ดับ
8. ความมั่นใจของนักศึกษา ในการประกอบอาชีพสืบ เนื่องมาจากการฝึกงาน	3.73	0.83	มาก	6	3.20	0.97	ปานกลาง	8
เฉลี่ย	3.84	0.45	มาก		3.48	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 19 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$, $S.D. = 0.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ($\mu = 4.32$, $S.D. = 0.65$) การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 4.05$, $S.D. = 0.79$) ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 4.00$, $S.D. = 0.82$) อาจารย์มีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.77$, $S.D. = 0.61$) การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu =$

3.77, S.D. = 0.81) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.73$, S.D. = 0.83) การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ($\mu = 3.68$, S.D. = 0.78) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ คือ ในการฝึกงานแต่ละครั้งอาจารย์ได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.73) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48$, S.D. = 0.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ($\mu = 4.04$, S.D. = 1.01) การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.78$, S.D. = 1.23) ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี ($\mu = 3.62$, S.D. = 1.12) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎี ($\mu = 3.40$, S.D. = 1.25) การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ($\mu = 3.28$, S.D. = 1.23) นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.26$, S.D. = 0.94) ในการฝึกงานแต่ละครั้งอาจารย์ได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ($\mu = 3.24$, S.D. = 0.82) ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน ($\mu = 3.20$, S.D. = 0.97) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 20

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ด้านความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงาน

ความเหมาะสมของสภาพ ต่าง ๆ ในการฝึกงาน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ	$\bar{X}$ N=50	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ
1. ที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม	3.23	0.92	ปานกลาง	1	3.32	0.74	ปานกลาง	1
2. จำนวนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3.14	0.77	ปานกลาง	3	3.04	0.75	ปานกลาง	2
3. จำนวนสัตว์ในฟาร์ม	3.23	0.61	ปานกลาง	1	2.80	0.86	ปานกลาง	3
4. จำนวนเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน	3.00	0.87	ปานกลาง	4	2.44	0.84	น้อย	6
5. ความพร้อมของเครื่องมือ และอุปกรณ์	2.95	1.05	ปานกลาง	5	2.34	0.82	น้อย	7
6. สถานที่เก็บเครื่องมือ	2.68	0.95	ปานกลาง	7	2.48	0.81	น้อย	5
7. ความสะดวกในการซ่อม แซมเครื่องมือและอุปกรณ์	2.64	1.00	ปานกลาง	8	2.26	0.83	น้อย	8
8. ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของ วิทยาลัยสามารถใช้เป็น ฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้	2.86	1.08	ปานกลาง	6	2.74	1.12	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	2.97	0.69	ปานกลาง		2.68	0.65	ปานกลาง	

จากตารางที่ 20 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97$, S.D. = 0.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 3.23$, S.D. = 0.61) สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.23$, S.D. = 0.92) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 3.14$, S.D. = 0.77) จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 3.00$, S.D. = 0.87) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 2.95$, S.D. = 1.05) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 2.86$, S.D. = 1.08) สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 2.68$, S.D. = 0.95) ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.64$, S.D. = 1.00) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 20 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.68$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.74) จำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ($\mu = 3.04$, S.D. = 0.75) จำนวนสัตว์ในฟาร์ม ($\mu = 2.80$, S.D. = 0.86) ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ($\mu = 2.74$, S.D. = 1.12) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน ($\mu = 2.48$, S.D. = 0.81) จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ($\mu = 2.44$, S.D. = 0.84) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ ($\mu = 2.34$, S.D. = 0.82) ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ($\mu = 2.26$, S.D. = 0.83) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 21

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
 ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=22	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=50	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1. การชี้แจงวัตถุประสงค์ การฝึกงานก่อนปฏิบัติ	3.36	1.05	ปานกลาง	7	3.14	0.97	ปานกลาง	5
2. การกำหนดทักษะในการ ฝึกงานแต่ละครั้ง	3.36	1.00	ปานกลาง	7	2.86	0.99	ปานกลาง	8
3. อธิบายขั้นตอนก่อนปฏิบัติ	3.64	0.95	มาก	3	3.28	0.99	ปานกลาง	2
4. อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับ การปฏิบัติ	3.55	0.96	มาก	5	2.92	1.01	ปานกลาง	7
5. ช่วงเวลาในการฝึกงาน ตรงตามลักษณะของงาน	3.18	1.10	ปานกลาง	11	2.78	1.00	ปานกลาง	9
6. ความเหมาะสมของชั่วโมง การฝึกงานที่กำหนด 150 ชั่วโมง	3.32	0.89	ปานกลาง	9	3.12	0.80	ปานกลาง	6
7. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 1 คาบ	2.64	1.09	ปานกลาง	13	2.54	0.93	ปานกลาง	12
8. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 2 คาบ	3.32	0.99	ปานกลาง	9	3.26	0.90	ปานกลาง	4
9. ความเหมาะสมของการ ฝึกงานครั้งละ 3 คาบ	3.86	0.99	มาก	2	3.28	1.07	ปานกลาง	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
 ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

วิธีการและการควบคุมการ ฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ				ระดับ	ล่ำ
	เฉลี่ย N=22	S.D.	ความ คิดเห็น	ล่ำ	เฉลี่ย N=50	S.D.	ความ คิดเห็น	ล่ำ ดับ
10. การฝึกงานเป็นการฝึก ทักษะมากกว่าการใช้ แรงงาน	3.64	0.73	มาก	3	2.46	1.18	น้อย	13
11. มีมาตรการในการรักษา ความปลอดภัยในการ ทำงานของนักศึกษา	3.50	0.91	มาก	6	2.60	0.88	ปานกลาง	11
12. จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงาน ในแต่ละครั้งมีจำนวน เหมาะสมเพียงใด	3.00	0.93	ปานกลาง	12	2.74	1.05	ปานกลาง	10
13. การฝึกทักษะมีความ จำเป็นแก่การประกอบ อาชีพในสาขาที่เรียน	4.05	0.65	มาก	1	3.32	0.89	ปานกลาง	1
เฉลี่ย	3.42	0.49	ปานกลาง		2.95	0.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 21 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.42$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษา มีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 4.05$, S.D. = 0.65) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.86$, S.D. = 0.99) การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.73) อาจารย์อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.64$, S.D. = 0.95) อาจารย์อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 3.55$, S.D. = 0.96) อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 3.50$, S.D. = 0.91) และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.36$, S.D. = 1.00) อาจารย์ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.36$, S.D. = 1.05) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.89) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.99) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 3.18$, S.D. = 1.10) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้ง ($\mu = 3.00$, S.D. = 0.93) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.64$, S.D. = 1.09) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 21 พบว่านักศึกษาสาววิชาสัตวปีก มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 12 ข้อ ได้แก่ การฝึกทักษะให้กับนักศึกษา มีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.89) อาจารย์อธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.28$, S.D. = 0.99) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 3 คาบ ($\mu = 3.28$, S.D. = 1.07) ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 2 คาบ ($\mu = 3.26$, S.D. = 0.90) อาจารย์ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ ($\mu = 3.14$, S.D. = 0.97) ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง ($\mu = 3.12$, S.D. = 0.80) อธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ($\mu = 2.92$, S =

- 1.01) กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง ($\mu = 2.86$, S.D. = 0.99)
 0.99) ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก ($\mu = 2.78$, S.D. = 1.00)
 1.00) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้ง ($\mu = 2.74$, S.D. = 1.05)
 อาจารย์มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษา ($\mu = 2.60$, S.D. = 0.88)
 ความเหมาะสมของการฝึกงานครั้งละ 1 คาบ ($\mu = 2.54$, S.D. = 0.93)
 และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ($\mu = 2.46$, S.D. = 1.18)
 ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 22

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวบาล ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
 ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ	μ	S.D.	ระดับ	ลำดับ
	N=22		ความคิดเห็น	ลำดับ	N=50		ความคิดเห็น	ลำดับ
1. การวัดผลได้กระทำตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ตั้งไว้มาน้อยเพียงใด	3.32	0.95	ปานกลาง	3	3.12	0.92	ปานกลาง	2
2. การวัดผลใช้วิธีสังเกต ขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน	4.09	0.75	มาก	2	3.32	1.08	ปานกลาง	1
3. การวัดผลใช้วิธีการดู ผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ	4.14	0.71	มาก	1	3.12	0.90	ปานกลาง	2

ตารางที่ 22 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
 เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
 ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการวัดผลและประเมินผล การฝึกงานเกษตรภายใน	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ	μ N=50	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลําดับ
4. การวัดผลกระทำโดยใช้ แบบทดสอบ	2.45	1.14	น้อย	6	2.24	1.06	น้อย	6
5. การวัดผลกระทำโดยการ สอบทักษะ	2.82	1.10	ปานกลาง	5	2.50	1.11	ปานกลาง	5
6. โดยการประเมินผลจาก สมุดบันทึกการฝึกงาน	3.09	1.06	ปานกลาง	4	3.04	1.31	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.32	0.62	ปานกลาง		2.86	0.67	ปานกลาง	

จากตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีกมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 4.14$, S.D. = 0.71) การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ($\mu = 4.09$, S.D. = 0.75) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ การวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุด

ประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.95) การวัดผลกระทำโดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 3.09$, S.D. = 1.06) การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ ($\mu = 2.82$, S.D. = 1.10) การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.45$, S.D. = 1.14) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 22 พบว่านักศึกษาแผนกวิชาสัตวศึกษามีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.86$, S.D. = 0.67) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.08) การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ($\mu = 3.12$, S.D. = 0.90) และความการวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ($\mu = 3.12$, S.D. = 0.92) การวัดผลกระทำโดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา ($\mu = 3.04$, S.D. = 1.31) การวัดผลกระทำโดยการสอบทักษะ ($\mu = 2.50$, S.D. = 1.11) และคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ ($\mu = 2.45$, S.D. = 1.14) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 23
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
ด้านการจัดฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์ปีก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก	อาจารย์				นักศึกษา			
	<i>M</i>	S.D.	ระดับ	ลำดับ	<i>M</i>	S.D.	ระดับ	ลำดับ
	N=22		ความคิดเห็น	ดับ	N=50		ความคิดเห็น	ดับ
1. การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์ปีก	3.27	1.08	ปานกลาง	16	3.12	1.21	ปานกลาง	7
2. การเลือกแบบโรงเรือน	3.27	1.03	ปานกลาง	16	3.32	1.06	ปานกลาง	4
3. การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนอุปกรณ์	4.00	0.69	มาก	3	3.40	1.01	ปานกลาง	1
4. การจัดเตรียมดำเนินการ และควบคุมการกกสัตว์ปีก	4.00	0.76	มาก	3	3.22	1.03	ปานกลาง	5
5. การเลือกใช้วัสดุรองพื้น	3.91	0.81	มาก	5	3.34	0.92	ปานกลาง	3
6. การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่างๆ	4.36	0.58	มาก	1	3.40	0.99	ปานกลาง	1
7. การตัดปากลูกไก่	3.86	0.83	มาก	5	3.08	1.23	ปานกลาง	8
8. การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร	4.05	0.84	มาก	2	3.24	1.04	ปานกลาง	6
9. การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก	3.41	0.96	ปานกลาง	8	2.92	1.05	ปานกลาง	9
10. การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอกภายใน	3.32	0.89	ปานกลาง	11	2.76	0.94	ปานกลาง	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
ด้านการจัดฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์ปีก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก	อาจารย์				นักศึกษา			
	ค่าเฉลี่ย N=22	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย N=50	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
11. การคัดขนาด ทำความสะอาด เก็บรักษาไข่สด	3.32	1.04	ปานกลาง	11	2.60	1.05	ปานกลาง	17
12. การชำแหละแต่งซากและเก็บรักษาจนจำหน่าย	3.32	1.04	ปานกลาง	11	2.66	1.15	ปานกลาง	14
13. การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อ-แม่พันธุ์	3.32	1.13	ปานกลาง	11	2.54	1.09	ปานกลาง	19
14. การเตรียมตู้ฟักไข่พร้อมอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่	3.45	0.86	ปานกลาง	8	2.78	0.97	ปานกลาง	10
15. การควบคุมดูแลตู้ฟักไข่ในระหว่างการฟัก	3.55	0.86	มาก	7	2.74	0.92	ปานกลาง	13
16. การตรวจไข่ฟักระยะต่างๆระหว่างฟักไข่	3.45	0.91	ปานกลาง	8	2.62	1.01	ปานกลาง	16
17. การคัดแยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่	2.91	0.97	ปานกลาง	22	2.46	1.05	น้อย	21
18. การจัดการตู้ฟักหลังการฟักไข่	3.14	0.94	ปานกลาง	20	2.64	1.12	ปานกลาง	15
19. การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก	2.86	1.25	ปานกลาง	23	2.22	1.07	น้อย	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนน
เฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตวปีก ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
ด้านการจัดฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์ปีก

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก	อาจารย์				นักศึกษา			
	μ N=22	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ	μ N=50	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
20. การจับบันทึกสถิติต่าง ๆ	3.23	1.11	ปานกลาง	18	2.60	1.03	ปานกลาง	17
21. การประกวดตัดสินสัตว์ปีก	3.09	1.02	ปานกลาง	21	2.54	0.97	ปานกลาง	19
22. การตัดสินคุณภาพไข่ไก่	3.23	1.02	ปานกลาง	18	2.78	1.00	ปานกลาง	10
23. การตอนไก่วิธีการต่าง ๆ	3.32	1.21	ปานกลาง	11	2.40	1.18	น้อย	22
24. การคัดเพศลูกไก่	2.73	1.16	ปานกลาง	24	2.36	1.05	น้อย	23
เฉลี่ย	3.43	0.55	ปานกลาง		2.82	0.72	ปานกลาง	

จากตารางที่ 23 พบว่าอาจารย์แผนกวิชาสัตวปีกจำนวน 22 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกให้แก่ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.43$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่าง ๆ ($\mu = 4.36$, S.D. = 0.58) การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร ($\mu = 4.05$, S.D. = 0.84) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 4.00$, S.D. = 0.69) การจัดเตรียมดำเนินการและควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก ($\mu = 4.00$, S.D. = 0.76) การเลือกและใช้วัสดุรองพื้น ($\mu = 3.91$, S.D. = 0.81) การตัดปาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลูกไก่ ($\mu = 3.86$, S.D. = 0.83) การควบคุมดูแลตัวไก่ในระหว่างการฟัก ($\mu = 3.55$, S.D. = 0.86) การเตรียมตัวไก่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่ ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.86) และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 17 ข้อ ได้แก่ การตรวจไข่ฟักระยะต่าง ๆ ระหว่างฟักไข่ ($\mu = 3.45$, S.D. = 0.91) การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก ($\mu = 3.41$, S.D. = 0.96) การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน ($\mu = 3.32$, S.D. = 0.89) การคัดขนาด ทำความสะอาดและเก็บรักษาไข่สด ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.04) การชำแหละแต่งซากและเก็บรักษาซากก่อนจำหน่าย ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.04) การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.13) การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.21) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.27$, S.D. = 1.03) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์ปีก ($\mu = 3.27$, S.D. = 1.08) การตัดสินใจคุณภาพไข่ไก่ ($\mu = 3.23$, S.D. = 1.02) การจดบันทึกสถิติต่าง ๆ ($\mu = 3.23$, S.D. = 1.11) การจัดการตัวไก่หลังการฟักไข่ ($\mu = 3.14$, S.D. = 0.94) การประกวดและตัดสินสัตว์ปีก ($\mu = 3.09$, S.D. = 1.02) การคัดแยกลูกไก่ออกจากตัวไก่ ($\mu = 2.91$, S.D. = 0.97) การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก ($\mu = 2.86$, S.D. = 1.25) การตัดเพศลูกไก่ ($\mu = 2.73$, S.D. = 1.16) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 23 พบว่านักศึกษาสาขาวิชาสัตว์ปีกจำนวน 50 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกให้นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ การทำความสะอาดการฆ่าเชื้อโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\mu = 3.40$, S.D. = 1.01) การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่าง ๆ ($\mu = 3.40$, S.D. = 0.99) การเลือกและใช้วัสดุรองพื้น ($\mu = 3.34$, S.D. = 0.92) การเลือกรูปแบบโรงเรือน ($\mu = 3.32$, S.D. = 1.06) การจัดเตรียมดำเนินการและควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก ($\mu = 3.26$, S.D. = 1.03) การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร ($\mu = 3.24$, S.D. = 1.04) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์ปีก ($\mu = 3.12$, S.D. = 1.21) การตัดปากลูกไก่ ($\mu = 3.08$, S.D. = 1.23) การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก ($\mu = 2.92$, S.D. = 1.05) การเตรียมตัวไก่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่ ($\mu = 2.78$, S.D. = 0.97) การตัดสินใจคุณภาพไข่ไก่ ($\mu = 2.78$, S.D. = 1.00) การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอก

ภายใน ($\mu = 2.76$, S.D. = 0.94) การควบคุมดูแลตู้ฟักไข่ในระหว่างการฟัก ($\mu = 2.74$, S.D. = 0.92) การชำแหละแต่งซากและเก็บรักษาซากก่อนจำหน่าย ($\mu = 2.66$, S.D. = 1.15) การจัดการตู้ฟักหลังการฟักไข่ ($\mu = 2.64$, S.D. = 1.12) การตรวจไข่ฝักระยะต่างๆระหว่างฟักไข่ ($\mu = 2.62$, S.D. = 1.01) การจดบันทึกสถิติต่าง ๆ ($\mu = 2.60$, S.D. = 1.03) การคัดขนาด ทำความสะอาดและเก็บรักษาไข่สด ($\mu = 2.60$, S.D. = 1.05) การประกวดและตัดสินสัตว์ปีก ($\mu = 2.54$, S.D. = 0.97) การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ ($\mu = 2.54$, S.D. = 1.09) และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ การคัดแยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่ ($\mu = 2.46$, S.D. = 1.05) การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ($\mu = 2.40$, S.D. = 1.18) การคัดเพศลูกไก่ ($\mu = 2.36$, S.D. = 1.05) การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก ($\mu = 2.22$, S.D. = 1.07) ซึ่งเป็นข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การจัดการอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมเป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งผลิตกำลังคนเข้าสู่อาชีพ ซึ่งเป็นแรงงานระดับต่าง ๆ ได้แก่ แรงงานฝีมือ (skilled labour) ช่างเทคนิค (technician) และแรงงานกึ่งฝีมือ (semi skilled labour) เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และประกอบอาชีพอิสระตามความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และธุรกิจบริการ ในปัจจุบันนี้ภาคเกษตรกรรมมีการพัฒนาจากฟาร์มขนาดเล็ก (small farm) เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ดำเนินธุรกิจในลักษณะเกษตรอุตสาหกรรม (commercial farm) จากผลของการพัฒนานี้ทำให้ฟาร์มขนาดใหญ่ มีความต้องการแรงงานระดับช่างเทคนิค และแรงงานฝีมือจำนวนมาก แต่ในขณะนั้นความต้องการแรงงานเป็นไปในลักษณะตรงกันข้ามกับการผลิตกำลังคนด้านเกษตรกรรม เพราะประเทศกำลังมีการพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ทำให้การจัดการศึกษาเปิดกว้างเพื่อผลิตกำลังคนเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมมาก ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาเกษตรมีจำนวนนักศึกษาลดลงหรืออาจจะเนื่องมาจากความไม่แน่ใจของผู้จบการศึกษา ว่าเมื่อจบแล้วจะมีงานรองรับหรือจะสามารถประกอบอาชีพส่วนตัว หรือทำงานในสถานประกอบการได้ด้วยความมั่นใจหรือไม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ของวิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง ซึ่งมีกลุ่มประชากรที่เป็นตัวอย่าง คืออาจารย์ จำนวน 75 คน และนักศึกษา 144 คน

ข้อมูลที่ใช้ในการรายงานการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่หนึ่ง สำหรับอาจารย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ได้แก่ ภูมิหลัง และข้อมูลทั่วไปของอาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบ check-list

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ เป็นแบบ rating scale แบ่งออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ วิธีการและ

การควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 13 ข้อ และวิธีการวัดผลและประเมินผล
จำนวน 6 ข้อ

โดยในการแปลความหมายของข้อมูล ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของ
ข้อมูลมีดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อยที่สุด
มีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อย
มีความเหมาะสมน้อย หรือ ได้ปฏิบัติน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยปานกลาง
มีความเหมาะสมปานกลาง หรือ ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมาก
มีความเหมาะสมมาก หรือ ได้ปฏิบัติมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมากที่สุด
มีความเหมาะสมมากที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 สภาพตามความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ
ให้นักศึกษาในแต่ละแผนกวิชา จำนวน 4 แผนก ได้แก่ แผนกวิชาสัตวปีก แผนกวิชา
สัตวเล็ก แผนกวิชาโคนม และแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์

โดยในการแปลความหมายของข้อมูล ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของ
ข้อมูลมีดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็น ในลักษณะ ที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ที่ได้ปฏิบัติน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ที่ได้ปฏิบัติปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ที่ได้ปฏิบัติมาก
- 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพตามความคิดเห็นในลักษณะ ที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด

ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนแรก ได้แก่ ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตร
กรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบ check-list

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน
วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นแบบ rating scale
แบ่งออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ

ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 8 ข้อ วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน จำนวน 13 ข้อ และวิธีการวัดผลและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษาในแต่ละแผนกวิชา จำนวน 4 แผนกวิชา ได้แก่ แผนกวิชาสัตว์ปีก แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาโคนม และแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์

สำหรับการทดลองเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของอาจารย์ไปทดลองกับอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ของวิทยาลัยเกษตรกรรมตาก ราชนบุรี เชียงราย ชุมพร สุโขทัย และ กำแพงเพชร จำนวน 30 ชุด ส่วนแบบสอบถามของนักศึกษา นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมราชนบุรี จำนวน 30 ชุด และนำมาหาความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach ผลปรากฏว่า ตอนที่ 2 ของชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ของอาจารย์ และนักศึกษา มีระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.73
2. ความคิดเห็นของอาจารย์ ที่มีต่อการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ด้านการจัดฝึกทักษะให้แก่นักศึกษา ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.93
3. ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.85
4. ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ด้านการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษาได้รับ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.95

ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีก และแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในความคิดเห็นของอาจารย์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน
2. ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน
3. วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน

4. วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ตอนที่ 3 สภาตามความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ
ให้นักศึกษาในการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 4 แผนกวิชา ดังนี้

1. แผนกวิชาโคนม
2. แผนกวิชาสัตว์เล็ก
3. แผนกวิชาสัตว์ปีก
4. แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการ
สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์
แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน
2. ความเหมาะสมของสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน
3. วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน
4. วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษา
ได้รับจากการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผล
การวิเคราะห์ แบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 แผนกวิชา ดังนี้

1. แผนกวิชาโคนม
2. แผนกวิชาสัตว์เล็ก
3. แผนกวิชาสัตว์ปีก

สรุปผลการวิจัย

ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ มิดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาจารย์แผนกวิชาโคนม

อาจารย์แผนกวิชาโคนม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว อายุปัจจุบัน 30 - 35 ปี รับราชการมาเป็นเวลามากกว่า 5 - 10 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด มีหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำแผนกวิชา ส่วนใหญ่สอนภาคทฤษฎี 6 - 10 คาบต่อสัปดาห์ สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์ม 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์ จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานแต่ละครั้ง 6 - 10 คน มีมากที่สุด

อาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก

อาจารย์แผนกวิชาสัตวเล็ก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว อายุปัจจุบันมากกว่า 25 - 30 ปี และมากกว่า 30 - 35 ปี ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน อายุราชการ 5 - 10 ปี เป็นส่วนใหญ่ วุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำแผนกวิชา มากที่สุด ส่วนใหญ่สอน ภาคทฤษฎี 6 - 10 คาบต่อสัปดาห์ สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์ม 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์ จำนวนนักศึกษาที่เข้าฝึกงานครั้งละ 6 - 10 คน มีมากที่สุด

อาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก

อาจารย์แผนกวิชาสัตวปีก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว อายุปัจจุบันมากกว่า 35 - 40 ปีมากที่สุด อายุราชการมากกว่า 5 - 10 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด มีหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชาส่วนใหญ่สอนภาคทฤษฎี 16 - 20 คาบต่อสัปดาห์ สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์ม 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์ จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานมีครั้งละ 6 - 10 คน และ 16 - 20 คน มีมากที่สุด

อาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์

อาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว อายุปัจจุบันมากกว่า 30 - 35 ปี อายุราชการมากกว่า 10 - 15 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีทั้งหมด มีหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำแผนกวิชาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่สอนภาคทฤษฎี 11 - 15 คาบต่อสัปดาห์ สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์ม 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์

จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานครั้งละ 6 - 10 คน และ 16 - 20 คน ซึ่งมีจำนวนเท่ากันและมีมากที่สุด

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ จากการศึกษาพบว่า

สภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก เรื่องที่ให้ความสำคัญมาก คือ การฝึกงานเกษตรภายใน มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพ ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2 แผนกวิชา และระดับมาก 2 แผนกวิชา ขณะเดียวกันอาจารย์ทุกแผนกวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเชื่อว่านักศึกษามีความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพ อันสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน และอาจารย์ที่ทำการสอนจะตั้งหรือทราบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการฝึกงานแต่ละครั้ง โดยปฏิบัติระดับมาก 3 แผนกวิชา และปฏิบัติระดับปานกลาง 1 แผนกวิชา

ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชา พบว่าโดยภาพรวม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสภาพต่าง ๆ ในการฝึกงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้ความเห็นว่า จำนวนสัตว์ในฟาร์มอยู่ในระดับมาก 2 แผนกวิชา และอยู่ในระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกงาน และฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัย สามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 แผนกวิชา

ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชา พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 แผนกวิชา อยู่ในระดับมาก 1 แผนกวิชา และให้ความเห็นว่า อาจารย์กำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้งอยู่ในระดับปานกลาง 3 แผนกวิชา ระดับมาก 1 แผนกวิชา การฝึกงานภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 แผนกวิชา และระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา การฝึกงาน 3 คาบต่อครั้ง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3 แผนกวิชา และระดับปานกลาง 1 แผนกวิชา

ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผล วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ของอาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชา ให้ความเห็นว่า ในการวัดผลนั้น ได้ใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน และทำการวัดผลโดยใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 4 แผนกวิชา และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 แผนกวิชา คือ การวัดผลโดยการสอบทักษะ

และในการฝึกงานเกษตร อาจารย์ได้ทำการฝึกตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้ตั้งไว้ อยู่ในระดับมาก 2 แผนกวิชา และอยู่ในระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา

ตอนที่ 3 สภาพการจัดฝึกทักษะให้แก่นักศึกษาในการสอนวิชาการฝึกงานเกษตร ภายในความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชา มีดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ตามความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ ด้านการเลี้ยง ไก่และแปรรูปผลิตภัณฑ์นมให้แก่ศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และทักษะที่จัดให้นักศึกษาปฏิบัติมากเป็นอันดับที่ 1 คือ การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ และนอกจากนี้ทักษะด้านการรีดนมด้วยเครื่อง การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ การกำจัดพยาธิ ภายนอกภายใน การให้อาหารสัตว์และการดูแลลูกสัตว์อ่อน การทำความสะอาด การฆ่า เชื้อโรคน้ำและอุปกรณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอดและหลังคลอด การเจาะ เลือดเพื่อตรวจโรค มีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน และที่ให้นักศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อ โรงเรือนและอุปกรณ์ การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ การผลิตครีมและเนยสด การ ชำแหละตักแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย การเตรียมสัตว์เข้าประกวด ส่วนทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกในระดับน้อย คือ การผลิตเนยแข็ง

ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะ ด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กให้ แก่นักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทักษะที่ให้นักศึกษามีการปฏิบัติมากเป็นอันดับ หนึ่ง คือ การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด การตอนสุกรเพศผู้ และนอกจากนี้ทักษะ ด้านการกำจัดพยาธิภายนอกภายใน การตัดเชี้ยวลูกสุกร การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ การฉีดยาสุกร การชำแหละตักแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย ซึ่งมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน และที่ให้นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การ ผสมเทียมสุกร การจัดประกวดและการตัดสินสัตว์เล็ก การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม สัตว์เล็ก การเตรียมสุกรเข้าประกวด และการจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก

ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกให้แก่ศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การ ให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่าง ๆ และนอกจากนี้ทักษะการจัดเตรียมดำเนินการและควบคุม การกกลูกสัตว์ปีก การเลือกและการใช้วัสดุรองพื้น การตัดปากลูกไก่ การควบคุมดูแลตู้ฟัก ไข่ในระหว่างการฟัก ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และที่นักศึกษาได้รับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การคัดแยกลูกไก่ออกจากตู้ฟัก การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก

การคัดเพศลูกไก่ การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม การเลือกรูปแบบโรงเรือน การทำ
เครื่องหมายสัตว์ปีก

ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านอาหารและพืชอาหาร
สัตว์ให้แก่นักศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมาก
เป็นอันดับหนึ่ง คือ การทำฟางปรุงแต่ง และนอกจากนี้ทักษะด้านการปลูกพืชอาหารสัตว์
ด้วยเมล็ดพันธุ์ การเลือกที่ทำแปลงหญ้า การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า การตัดหญ้าสดให้
สัตว์กิน

ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษาแผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก และแผนกวิชา
สัตว์ปีกแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับ ปวส.
ปีการศึกษา 2534 วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนที่ 2 ความคิดเห็น
ของนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตอนที่ 3
ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ด้านการจัดฝึก
ทักษะที่นักศึกษาได้รับ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

นักศึกษาแผนกวิชาโคนม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่างมากกว่า 18
- 22 ปี ซึ่งมีมากที่สุด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม งานอดิเรกที่ชอบ คือ
เลี้ยงสัตว์ เมื่อสำเร็จการศึกษาต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตร

นักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็ก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่างมากกว่า
18 - 22 ปีมากที่สุด ผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านการเกษตร งานอดิเรกที่ชอบทำมาก
ที่สุดคือ ท่องเที่ยว และเมื่อสำเร็จการศึกษาต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตร
มากที่สุด

นักศึกษาแผนกวิชาสัตว์ปีก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่างมากกว่า 18
- 22 ปี มากที่สุด ผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านการเกษตร งานอดิเรกที่ชอบทำมากที่สุด คือ
เล่นดนตรี และเมื่อสำเร็จการศึกษาต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตรมากที่สุด

ตอนที่ 2 จากการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน
เกษตรภายใน ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 แผนก
วิชา พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาสัตว์เล็ก
และระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา คือแผนกวิชาโคนมและสัตว์ปีก เรื่องที่ให้ความสำคัญมาก
คือ การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตรในระดับมาก
ทั้ง 3 แผนกวิชา นักศึกษาทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการฝึกงานแต่ละครั้งในระดับ

มาก 1 แผนกวิชา และระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา และนักศึกษามีความมั่นใจในการประกอบอาชีพสืบเนื่องจากการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 แผนกวิชา

ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 แผนกวิชาพบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่ให้ความสำคัญมาก คือ จำนวนสัตว์ในฟาร์มมีอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา และในระดับน้อย 1 แผนกวิชา และให้ความเห็นว่า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างในระดับปานกลาง

ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 แผนกวิชา พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่ให้ความสำคัญมาก คือ อาจารย์ได้กำหนดทักษะของการฝึกงานเกษตรแต่ละครั้งในระดับปานกลาง การฝึกงานครั้งละ 3 คาบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน ซึ่งมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก 1 แผนกวิชา และปานกลาง 2 แผนกวิชา

ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทั้ง 3 แผนกวิชา พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เรื่องที่มีการปฏิบัติมาก คือ การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ในการวัดผลอาจารย์ได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้ตั้งไว้ การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก 1 แผนกวิชา และในระดับปานกลาง 2 แผนกวิชา

ตอนที่ 3 จากการศึกษาพบว่า ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกทักษะที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกปฏิบัติ ด้านการเลี้ยง โคนมและแปรรูปผลิตภัณฑ์นม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และทักษะที่มีการปฏิบัติเป็นอันดับ 1 คือ การรีดนมด้วยเครื่องอยู่ในระดับปานกลาง และนอกจากนี้ ทักษะด้านการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่าง ๆ การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน การหาส่วนประกอบของน้ำนม การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอด หลังคลอด ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะที่นักศึกษาได้รับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การผลิตครีมและ

เนยสด การผลิตเนยแข็ง การชำแหละตักแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย และการเตรียมสัตว์เข้าประกวด

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติ ด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะที่มีการปฏิบัติในระดับมากเป็นอันดับ 1 คือ การตอนสุกรเพศผู้ และที่อยู่ในระดับรองลงมา คือ การฉีดยาสุกร การตัดเชี้ยวสุกร การดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ส่วนทักษะที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะที่นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะที่มีการปฏิบัติมากอันดับ 1 คือ การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่างๆ และที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดเตรียมดำเนินการและการควบคุมการกกลูกสัตว์ปีก การตัดปากไก่ และที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ การคัดเพศลูกไก่ และการคัดแยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวประเด็นสำคัญๆ จากการค้นพบดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์แผนกวิชาโคนม สัตว์เล็ก สัตว์ปีก อาหารและพืชอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สอนภาคปฏิบัติ 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์ และพบว่าอาจารย์แผนกวิชาโคนมและสัตว์เล็กสอนภาคทฤษฎี 6 - 10 คาบต่อสัปดาห์ อาจารย์แผนกวิชาสัตว์ปีกสอน 16 - 20 คาบต่อสัปดาห์ ในขณะที่อาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์สอน 11 - 15 คาบต่อสัปดาห์ เมื่อคิดเป็นรายวิชาแล้วประมาณ 1 - 2 วิชาต่อคน ซึ่งอาจจะเห็นว่าไม่มาก แต่อาจารย์ในวิทยาลัยเกษตรกรรมโดยเฉพาะด้านสัตวศาสตร์ มีภาระที่ต้องดูแลงานฟาร์ม ต้องรับผิดชอบงานตลอด 24 ชั่วโมง ถึงแม้ว่าจะเป็นวันหยุด ก็มียานที่ต้องปฏิบัติดูแลตลอดเวลา จะละทิ้งไม่ได้ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติงานที่กระทำอยู่กับสิ่งที่มีชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการสอนภาคปฏิบัตินั้น โดยทั่วไปจะมีการฝึกปฏิบัติ 1 - 5 คาบต่อสัปดาห์ หรือ โดยเฉลี่ย 3 คาบต่อสัปดาห์นั้น ปกติอาจารย์จะมีงานฟาร์มที่ต้องดูแลอยู่แล้ว เพียงแต่ในบางคาบหรือบางวันจะมีนักศึกษาเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ ซึ่งจะมีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เป็นขั้นพื้นฐานของการทำงาน ดังนั้นงานฟาร์มสัตวศาสตร์ ถึงแม้ว่าบางวันจะไม่มีฝึกทักษะ แต่งานเหล่านั้นก็ต้องมีการปฏิบัติเป็นประจำวันอยู่แล้ว โดยมีพนักงานเป็นผู้ปฏิบัติและมีอาจารย์เป็นผู้ควบคุมดูแลจากสิ่งเหล่านี้จะเห็นว่าบางครั้งอาจารย์จะมีชั่วโมงสอนน้อย แต่งานอื่นที่ไม่ใช่งานสอน เช่น งานฟาร์มซึ่งต้องดูแลตลอดเวลา สำหรับในบางสาขา เช่น แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ สัตว์ปีก จะมีจำนวนชั่วโมงสอนมาก คือ 11 - 15 คาบ และ 16 - 20 คาบต่อสัปดาห์นั้น สาเหตุมาจากจำนวนอาจารย์ในแผนกวิชาน้อย และมีการเปิดสาขาวิชาทั้งในระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. จึงทำให้มีจำนวนชั่วโมงสอนมาก

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

2.1 ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มอาจารย์แผนกวิชาโคนม แผนกวิชาสัตว์เล็ก แผนกวิชาสัตว์ปีกและแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ มีความเข้าใจและความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า อาจารย์ทุกแผนกวิชามีความเข้าใจ และมีการจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โฆษิต ล้มวนานนท์¹ ที่พบว่านักศึกษามีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรในระดับมากเช่นกัน แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาแผนกวิชาโคนมและสัตว์ปีกมีระดับความเข้าใจความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงว่า นักศึกษามีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายน้อยกว่าอาจารย์ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรน้อยกว่า ในขณะที่นักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็ก มีความคิดเห็นและความเข้าใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับอาจารย์ โดยอาจารย์แผนกวิชาโคนมและแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์มีความเห็นว่า การฝึกงานเกษตรภายใน มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะการฝึกงานจะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงอันเป็นการเรียนรู้ด้วยกาปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรม แต่นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมากเท่านั้น ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการฝึกงานที่นักศึกษาคิดว่าไม่มีความสำคัญต่อการเรียนในสาขานั้น ๆ โดยอาจารย์ที่สอนทักษะนั้น ๆ คิดว่าเป็นทักษะที่สำคัญและในขณะเดียวกัน อาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชามีความเห็นว่านักศึกษามีความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพอันสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายในอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษามีความเห็นว่ตนเองมีความมั่นใจในการที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในระดับปาน

กลางเท่านั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการฝึกทักษะ นั้นนักศึกษามีประสบการณ์ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่พบว่า นักศึกษาระดับ ปวช. เกษตรกรรมร้อยละ 59.30 คิดว่าไม่สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ สาเหตุมาจากไม่มั่นใจในความรู้และความชำนาญร้อยละ² 20.52 และจากการวิจัยพบว่า สาเหตุที่นักเรียนนักศึกษาลดลง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในสถานศึกษาเกษตรพบว่านักศึกษาที่จบไปแล้วไม่มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ³ จากสาเหตุนี้อาจจะเนื่องมาจากนักศึกษาได้ฝึกทักษะจริง แต่การฝึกและประสบการณ์ยังไม่เพียงพอ ไม่เกิดทักษะที่แท้จริง การฝึกอาจจะอยู่ในขั้นทำความเข้าใจ (cognitive phase) หรือขั้นที่ 2 คือ ขั้นฝึกหัดจนเป็นพฤติกรรมที่คงที่ (fixation phase) ยังไม่ถึงขั้นปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ (autonomous phase) ซึ่งในการฝึกนั้นจะกระทำเพียง 1 หรือ 2 ครั้งนั้นยังไม่เพียงพอจะต้องกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกใช้เวลานานเพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ⁴

2.2 ด้านความเหมาะสมของสภาพต่างๆ ในการฝึกงานเกษตรภายใน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทั้ง 4 แผนกวิชาและนักศึกษาทั้ง 3 แผนกวิชามีความคิดเห็นว่า สภาพต่างๆ ของสถานที่ฝึกงานภายในมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง จากความคิดเห็นนี้แสดงว่า สภาพของงานฟาร์มที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อฝึกปฏิบัติ ยังไม่อยู่ในขั้นที่ดีพอ โดยเฉพาะในด้านของเครื่องมือเครื่องใช้ยังไม่เพียงพอ ต่อความต้องการที่จะใช้ฝึกปฏิบัติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์แผนกวิชา โคนมมีความเห็นว่าจำนวนสัตว์ในฟาร์มมีจำนวนเพียงพออยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษาเห็นว่าจำนวนสัตว์ในฟาร์มอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น จากความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้จะมีสาเหตุมาจากวิทยาลัยมีจำนวนสัตว์มากก็จริงแต่ไม่สามารถนำมาให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติได้ทุกตัว เพราะถ้านำมาให้นักศึกษามาฝึกปฏิบัติทั้งหมด ย่อมจะเกิดผลเสียหายแก่สัตว์และฟาร์มได้ ดังนั้นอาจารย์จึง ใช้สัตว์บางส่วนเท่านั้นมาให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ เพื่อให้งานฟาร์มของวิทยาลัยคงอยู่ต่อไปได้ ในขณะที่อาจารย์แผนกวิชาสัตว์เล็กและสัตว์ปีก และนักศึกษาทั้ง 2 แผนกวิชา มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า จำนวนสัตว์ที่มีอยู่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสัตว์ไม่เพียงพอ ส่วนอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์นั้น มีความเห็นว่าจำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัตินั้นอยู่ในระดับมากเพียงพอแก่การปฏิบัติของนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษาทุกแผนกวิชามีความเห็นตรงกันว่า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ ซึ่งความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น จากความคิดเห็นนี้แสดงว่า งานฟาร์มของวิทยาลัยยังใช้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ไม่เพียงพอ อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดการฟาร์มที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนพคุณ ศิริวรรณ⁵ ที่ว่างานฟาร์ม

วิทยาลัยยังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์และการวางแผนงานฟาร์มไม่ดี ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร และตรงกับความคิดเห็นของจิตผกา ธารปัญญารัษฎวงศ์^๕ ที่กล่าวว่าสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานฟาร์มไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้น เนื่องมาจากงบประมาณไม่เพียงพอ งานฟาร์มมีขนาดเล็กและไม่เหมาะแก่การฝึกทักษะ เป็นต้น จากความคิดเห็นเหล่านี้ จะเห็นได้ว่างานฟาร์มของวิทยาลัยยังมีการจัดการในลักษณะเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ยังไม่สามารถทำให้เป็นตัวอย่างในเชิงธุรกิจได้ ซึ่งเป็นเพราะปัญหาที่กล่าวมา นพคุณ ศิริวรรณ^๗ ได้ชี้ให้เห็นว่า ถ้างานฟาร์มวิทยาลัยมีการจัดการที่ดีจะเป็นแหล่งสำคัญยิ่งสำหรับการฝึกปฏิบัติ ที่จะทำให้นักศึกษามีความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพ และยังใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้ด้วย

2.3 ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์แผนกวิชาโคนม สัตว์เล็ก และสัตว์ปีก และนักศึกษาทั้ง 3 แผนกวิชา มีระดับความคิดเห็นที่ตรงกันคือ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหาร สัตว์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าวิธีการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน มีการปฏิบัติและความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเรื่องที่สำคัญของวิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน พบว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา แผนกวิชา โคนมและสัตว์เล็กอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่าในการฝึกงานนั้น ยังเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะที่มีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพของนักศึกษา งานที่ทำจะเป็นการใช้แรงงานเสียมากกว่า โดยในการปฏิบัติงานเกษตรภายในนั้น มีการฝึกทักษะในระดับปานกลาง และที่นอกเหนือจากนั้นจะเป็นการใช้แรงงานในการปฏิบัติงานฟาร์มทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้งานฟาร์มดำรงอยู่ได้ เนื่องจากในการปฏิบัติงานเกษตรนั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการเลี้ยงสัตว์หรือปลูกพืช จะต้องเกี่ยวข้องกับพื้นดินซึ่งเป็นการปฏิบัติขั้นพื้นฐาน เช่น การทำความสะอาดรอบ ๆ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ฟันคอกสัตว์ มูลสัตว์ สิ่งเหล่านี้แม้จะไม่ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพก็ตาม แต่เป็นสิ่งที่นักศึกษาจำเป็นต้องทำในการประกอบอาชีพ เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ความอดทน ลွ้งานไม่ทอดทิ้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นพคุณ ศิริวรรณ^๘ ที่กล่าวว่างานฟาร์มของสถานศึกษาที่ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานนั้น ส่วนหนึ่งที่สถานศึกษาได้รับคือ แรงงานและความช่วยเหลือในการทำงานฟาร์มจากนักศึกษา ดังนั้นในการปฏิบัติงานเกษตร ซึ่งมีทั้งที่เป็นฝึกทักษะและทั้งที่มีการใช้แรงงาน เพราะไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากว่าในการฝึกทักษะต้องมีการจัดเตรียมต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้แรงงาน

จากผลการวิจัยของ สงบ เพียรทำดี พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องการฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงานของนักศึกษาแผนกวิชาโคนมและสัตว์ปีกซึ่งชี้ให้เห็นว่าในช่วง ปี พ.ศ.2530 หรือ 3 - 4 ปีที่ผ่านมา การฝึกงานเกษตรยังเป็นการปฏิบัติงานที่ใช้แรงงานเสียส่วนมาก ไม่มีการฝึกทักษะอย่างแท้จริง แต่ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีการฝึกทักษะกันมาก แต่ก็ยังมีการปฏิบัติงานฟาร์มขึ้นพื้นฐานอยู่ เพราะมีความสำคัญแก่การฝึกทักษะดังที่กล่าวมาในด้านวิธีการฝึกงานเกษตรภายในนั้น อาจารย์จะสอนให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ โดยการอธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติมากกว่าการอธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการสอนทักษะ คือ ขั้นทำความเข้าใจ โดยผู้เรียนต้องศึกษาให้เข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ของทักษะนั้นเสียก่อน รู้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร จากนั้นจึงเป็นขั้นฝึกหัดจนเป็นพฤติกรรมที่คงที่¹⁰ ซึ่งทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ตรงกันทุกแผนกวิชา จำนวนคาบในการฝึกงานในแต่ละสถานศึกษาจะมีการฝึกงานครั้งละ 1-3 คาบ ไม่เท่ากัน ในบางวันฝึก 1 คาบ หรือ 2 คาบ หรือ 3 คาบ ซึ่งมีผลต่อการฝึกปฏิบัติเช่นกัน จากการวิจัยพบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การฝึกงานครั้งละ 3 คาบเหมาะสมที่สุด รองลงมาคือครั้งละ 2 คาบ และที่ไม่เหมาะสมคือ ครั้งละ 1 คาบ จากความคิดเห็นนี้ แสดงว่าในการฝึกงานแต่ละครั้งนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งถ้าฝึกครั้งละ 1 คาบหรือ 50 นาที ย่อมจะปฏิบัติไม่ทันหรือการฝึกอาจจะอยู่ในขั้นทำความเข้าใจยังไม่ถึงขั้นฝึกหัด หรือฝึกหัดแต่ยังไม่เป็นพฤติกรรมที่คงที่ ซึ่งถ้านำมาปฏิบัติในครั้งต่อไปนักศึกษาจะเกิดการลืมขั้นตอน ดังนั้นในแต่ละครั้งของการฝึกปฏิบัติ เมื่อนักศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนแล้ว นักศึกษาจะต้องได้รับการฝึกปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องลงมือฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ จะถูกแก้ไขให้ถูกต้อง และทำให้การฝึกหัดเกิดความชำนาญขึ้น และอาจารย์ให้ความเห็นว่า การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 แผนกวิชา แต่นักศึกษาให้ความเห็นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สาเหตุที่ความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น จะเนื่องมาจากการปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะนั้น อาจารย์อาจจะมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานไม่เข้าใจหรือเด่นชัดพอ ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจว่า การปฏิบัติงานหรือการฝึกทักษะบางอย่างไม่มีความจำเป็นต้องฝึกก็ได้ แต่อาจารย์คิดว่ามีความจำเป็นเพราะเป็นการฝึกขั้นพื้นฐาน ที่ต้องทำให้เกิดขึ้น ก่อนที่จะมีการฝึกทักษะ ดังนั้นการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง ทำให้นักศึกษาได้ทราบจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

2.4 ด้านวิธีการวัดผลและประเมินผล วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาการปฏิบัติงานเกษตรภายใน (สภ. 161) ซึ่งมีค่าหน่วยกิตจำนวน 2 หน่วยกิตนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้การเรียนการสอนมีการพัฒนาขึ้น และเกิดความเป็นธรรมกับผู้เรียน จากการวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า อาจารย์จะทำการวัดผลโดยวิธีการสังเกตขณะที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จากสิ่งนี้แสดงว่าขณะที่นักศึกษามีการปฏิบัติงานนั้น จะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ตลอดเวลา ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง และในขณะเดียวกัน การวัดผลก็มีการใช้วิธีการดูผลงานของนักศึกษาที่ปฏิบัติ ซึ่งเป็นการดูที่ความสามารถหรือความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ อันจะทำให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานในการฝึกทักษะที่ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการให้คะแนนการปฏิบัติงานหรือการวัดผลดูจากผลงานที่ปฏิบัติ และจากระดับความคิดเห็นนี้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็กทั้ง 2 วิธีของการวัดผล ในขณะที่นักศึกษาแผนกวิชาโคนมและแผนกวิชาสัตว์ปีกมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นระดับคะแนนที่สูงที่สุดของการวัดผลคือ วิธีการสังเกตขณะปฏิบัติงาน และการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โฆษิต ลัมวานนท์¹¹ ที่พบว่า การวัดผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน กระทำโดยการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ

การวัดผลที่ปฏิบัติน้อยมาก คือการวัดผลที่ใช้แบบทดสอบซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ ที่มีการปฏิบัติงานระดับปานกลาง สาเหตุที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เนื่องมาจากการปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะนั้น จะดูที่การปฏิบัติหรือดูที่ผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติเป็นส่วนมาก เพราะเป็นการปฏิบัติไม่ใช้การเรียนภาคทฤษฎี ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกับอาจารย์แผนกวิชาสัตว์ปีก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โฆษิต ลัมวานนท์¹² ที่กล่าวว่าการวัดผลวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน กระทำโดยการใช้แบบทดสอบ ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่นักศึกษาแผนกวิชาโคนมและสัตว์เล็กให้ความเห็นว่ายังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเป็นการทดสอบความเข้าใจ หรือทดสอบขั้นตอนในเนื้อหาของการปฏิบัติ ซึ่งถ้านักศึกษามีความเข้าใจในขั้นตอนแล้ว จะทำให้การปฏิบัติเป็นไปได้อย่างคล่องแคล่วตามขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สภาพการจัดฝึกทักษะที่อาจารย์จัดให้กับนักศึกษาและที่นักศึกษาได้รับการฝึก

3.1 การจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และแปรรูปผลิตภัณฑ์นม ที่อาจารย์จัดให้กับนักศึกษาและที่นักศึกษาได้รับการฝึก จากระดับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษพบว่า มีการปฏิบัติงานฟาร์มเพื่อการฝึกทักษะอยู่ในระดับปานกลาง และได้ชี้ให้เห็นทักษะที่มีการฝึกปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกๆ และทักษะที่มีการปฏิบัติน้อย ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชา ไก่เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์นมที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด

ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์นม	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ				ระดับ	ลำดับ
	μ N=22	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ	μ N=48	S.D.	ความคิดเห็น	
1. การรีดนมด้วยเครื่อง	4.09	0.75	มาก	2	3.46	1.07	มาก	1
2. การให้วัคซีนป้องกันโรค	4.18	0.80	มาก	1	3.08	0.87	ปานกลาง	7
3. การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ	4.05	0.90	มาก	3	2.77	1.04	ปานกลาง	17
4. การผลิตเนยแข็ง	1.91	1.11	น้อย	33	2.29	1.20	น้อย	32
5. การผลิตครีมและเนยสด	2.55	1.37	ปานกลาง	32	2.48	1.11	น้อย	29
6. การชำแหละตกแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย	2.68	1.21	ปานกลาง	28	2.21	0.92	น้อย	33
เฉลี่ย	3.38	0.57	ปานกลาง		2.74	0.60	ปานกลาง	

ซึ่งอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ทักษะที่มีการจัดฝึกอยู่ในระดับมาก มีทั้งหมด 16 ทักษะ ทักษะที่มีการจัดฝึกมาก 5 อันดับแรก คือ การให้วัคซีนป้องกันโรค การรีดนมด้วยเครื่อง การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน และการให้อาหารสัตว์และการดูแลลูกสัตว์อ่อน สาเหตุที่อาจารย์คิดว่าการจัดฝึกทักษะให้นักศึกษาในระดับมาก เนื่องจากทักษะที่กล่าวมานั้นมีการปฏิบัติที่บ่อยครั้งและต้องปฏิบัติกับสัตว์ทุกตัว เช่นการให้วัคซีนป้องกันโรค ซึ่งต้องให้กับสัตว์ทุกตัว ให้ปีละ 2 ครั้ง และต้องให้วัคซีนหลายชนิด จึงมีโอกาสนักศึกษาได้ปฏิบัติอย่างทั่วถึงทุกคนและเพียงพอในการฝึกทักษะ หรือบางทักษะที่มีการปฏิบัติทุกวัน เช่น การรีดนมด้วยเครื่อง การตรวจสอบโรคเต้านมอักเสบ ซึ่งต้องปฏิบัติทุกวัน ๆ ละ 2 ครั้ง จึงทำให้นักศึกษาได้รับการฝึกทุกวันจนเกิดทักษะที่สามารถทำได้คล่องแคล่วและถูกต้อง หรือทักษะในการกำจัดพยาธิภายนอกภายใน ซึ่งต้องกระทำบ่อยและต้องกระทำกับสัตว์ทุกตัว จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะที่บ่อยครั้ง ส่วนทักษะที่อาจารย์ยอมรับว่า มีการฝึกอยู่ในระดับน้อย คือ การผลิตเนยแข็ง ซึ่งเป็นทักษะที่ปฏิบัติค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และจะมีการปฏิบัติอยู่บ้างเฉพาะสถานศึกษาที่มีโรงงานผลิตนมเท่านั้น ซึ่งมีอยู่ 4 แห่งเท่านั้น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาก็มีความเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ คือ ทักษะที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์จำนวนมาก จำนวนสัตว์มาก หรือที่มีการปฏิบัติทุกวันจะมีการฝึกทักษะในระดับที่มากเช่นกัน เช่นการรีดนมด้วยเครื่องมีการปฏิบัติในระดับมาก และทักษะที่มีการปฏิบัติรองลงมา คือ การเลือกรูปแบบโรงเรือน การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม การผลิตนมพาสเจอร์ไรส์รสต่าง ๆ และการตรวจสอบคุณภาพน้ำนม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี¹³ ที่พบว่านักศึกษาส่วนมากยอมรับว่า ได้รับการฝึกทักษะด้านการเลือกที่ดินและทำเลในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่อยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ได้รับการฝึกในระดับมากจะมีสาเหตุมาจากทักษะนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการเรียนการสอนมาก จึงสอนได้บ่อยครั้ง ทักษะที่นักศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การชำแหละตดแต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย การเตรียมสัตว์เข้าประกวด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี¹⁴ ที่พบว่าทักษะที่นักศึกษายอมรับว่า ได้รับการฝึกในระดับน้อย คือ ทักษะการชำแหละตดแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย และทักษะการเตรียมสัตว์เข้าประกวด สาเหตุที่นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะในระดับน้อย จะเนื่องมาจากสถานศึกษาไม่มีสัตว์หรือมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ หรือเป็นการฝึกทักษะที่ต้องลงทุนมาก ทักษะที่นักศึกษาเห็นว่าการฝึกทักษะในระดับน้อย คือ การผลิตครีมและ

เนยสด การผลิตเนยแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่เห็นว่า การผลิตเนยแข็งมีการปฏิบัติในระดับน้อย เนื่องจากขาดเครื่องมือในการผลิต

3.2 การฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กที่อาจารย์จัดฝึกให้กับนักศึกษาและที่นักศึกษาได้รับการฝึก จากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และได้ชี้ให้เห็นทักษะที่มีการฝึกปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก ๆ และทักษะที่มีการปฏิบัติน้อย ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษาแผนกวิชาสัตว์เล็กเกี่ยวกับสภาพการฝึกทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็กที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด

ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก	อาจารย์				นักศึกษา			
			ระดับ				ระดับ	ลําดับ
	μ N=18	S.D.	ความคิดเห็น	ลําดับ	μ N=42	S.D.	ความคิดเห็น	
1. การตอนสุกรเพศผู้	4.28	0.83	มาก	1	3.88	0.88	มาก	1
2. การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด	4.28	0.83	มาก	1	3.40	0.83	ปานกลาง	8
3. การตัดเชี้ยวลูกสุกร	4.22	0.73	มาก	3	3.60	1.01	มาก	3
4. การกําลังพยาธิ	4.22	0.81	มาก	3	3.36	0.82	ปานกลาง	10
5. การให้วัคซีนป้องกันโรค	4.17	0.86	มาก	5	3.50	0.74	มาก	6
6. การเตรียมสุกรเข้าประกวด	2.67	1.08	ปานกลาง	24	2.29	1.17	น้อย	25
7. การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก	2.56	1.04	ปานกลาง	25	2.33	1.14	น้อย	24
เฉลี่ย	3.71	0.40	มาก		3.08	0.54	ปานกลาง	

อาจารย์แผนกวิชาสัตว์เล็ก มีความเห็นว่า ทักษะที่จัดฝึกให้แก่นักศึกษาอยู่ในระดับมาก มีทั้งหมด 19 ทักษะ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ทักษะ ทักษะที่อาจารย์เห็นว่าได้จัดฝึกอยู่ในระดับมาก 5 อันดับแรก คือ การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด การตอนสุกรเพศผู้ การตัดเชี้ยวลูกสุกร การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน และการให้วัคซีน ในขณะที่นักศึกษามีความเห็นว่าทักษะที่ได้รับการฝึกในระดับมาก มีทั้งหมด 6 ทักษะ และทักษะ 5 อันดับแรก คือ การตอนสุกรเพศผู้ การฉีดยาสุกร การตัดเชี้ยวลูกสุกร การเลือกรูปแบบโรงเรือน และการดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสงบ เพียรทำดี¹⁵ ที่พบว่านักศึกษาส่วนมากยอมรับว่าได้รับการฝึกทักษะด้านการเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มเลี้ยงสัตว์เล็ก และทักษะการเลือกรูปแบบโรงเรือนอยู่ในระดับมาก จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เกี่ยวกับการฝึกทักษะ เช่น ทักษะการตอนสุกรเพศผู้ ทักษะการตัดเชี้ยวสุกร ซึ่งมีการฝึกอยู่ในระดับมาก จากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาจะเห็นว่า การฝึกทักษะนั้นถ้าทักษะใดมีวัตถุประสงค์ในการฝึกมาก นักศึกษาก็จะได้รับการฝึกมาก ซึ่งเป็นการกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก และทำให้เกิดทักษะที่แท้จริง ดังที่ Thorndike นักจิตวิทยาการศึกษาได้กล่าวว่า ผู้เรียนมักจะคุ้นเคยและจดจำในสิ่งที่เขาได้รับ มักจะทำในสิ่งที่ได้รับมาเสมอ ๆ (law of exercise) และมักจะกระทำซ้ำ ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะไม่มี ความหมายอะไรเลย แต่หากว่าผู้เรียนได้ทำซ้ำเพราะชอบที่จะทำและมีความหมายต่อเขาแล้วจะทำให้การเรียนรู้ของเขาเพิ่มพูนขึ้น (law of effect) และหากผู้เรียนมีความรู้สึกพอใจต่องานหรือสิ่งที่เขากระทำอย่างยิ่ง จนเกิดความชำนาญแล้ว สิ่งนั้นคือจุดหมายสูงสุดของการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะทำงานหรือประกอบอาชีพ (law of readiness)¹⁶

ดังนั้นการเรียนด้านอาชีวศึกษาเกษตร การปฏิบัติจริง โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และมีทักษะในเรื่องนั้น ๆ ดังหลักการของอาชีวศึกษาที่ เมธี บิลันธนานนท์ ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิภาพเมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือ ใช้ขั้นตอนในการทำงาน โดยใช้เครื่องมือและเครื่องจักรเช่นเดียวกันที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น¹⁷

ทักษะที่มีการปฏิบัติมาก เช่น การตอนสุกรเพศผู้ การฉีดยาสุกร การตัดเชี้ยวลูกสุกร ซึ่งเป็นการกระทำที่ต้องมีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เมื่อลูกสุกรเกิดขึ้น จึงทำให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในระดับมาก ในขณะเดียวกัน ถ้ามีวัตถุประสงค์น้อย การฝึกปฏิบัติก็จะน้อยตามไปด้วย อาจารย์มีความเห็นว่า ทักษะที่มีการฝึกให้กับนักศึกษาที่อยู่ในระดับน้อย

ได้แก่ การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก การเตรียมสุกรเข้าประกวด การผสมเทียม ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา สาเหตุที่ทักษะเหล่านี้มีการฝึกปฏิบัติน้อย อาจจะเนื่องด้วยบางทักษะไม่มีการปฏิบัติหรือไม่มีความจำเป็นในการทำฟาร์ม อาจารย์จึงไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่ได้ฝึกให้กับนักศึกษา เช่น การผสมเทียมสุกร ซึ่งส่วนมากจะเป็นการผสมจริง จึงไม่มีการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ หรือในเรื่องการเตรียมสุกรเข้าประกวด การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก ซึ่งนักศึกษามีความเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี¹⁸ ที่พบว่าทักษะที่นักศึกษายอมรับว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ การเตรียมสัตว์เข้าประกวด การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก การชำแหละ ตกแต่งซากและการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย สาเหตุจะเนื่องมาจากอาจารย์คิดว่าทักษะเหล่านั้นไม่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ในส่วนของทักษะ การชำแหละ ตกแต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย จากการวิจัยพบว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่ามีการฝึกปฏิบัติเพิ่มมากขึ้น

สงบ เพียรทำดี ที่พบว่า การฝึกทักษะเกี่ยวกับการทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือน และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นทักษะมีการปฏิบัติในระดับมากรองลงมา²¹

3.4 การจัดฝึกทักษะด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ที่จัดฝึกให้กับนักศึกษาและที่นักศึกษาได้รับการฝึก จากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมายของระดับคะแนนและลำดับคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์แผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์และนักศึกษาศาสา โคมะเกี่ยวกับการฝึกทักษะด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์ที่ได้รับการฝึกสูงสุดและต่ำสุด

ทักษะด้านอาหารและพืชอาหารสัตว์	อาจารย์				นักศึกษา			
	$\bar{X}$ N=18	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ	$\bar{X}$ N=48	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
1. การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์	3.85	0.80	มาก	2	3.13	1.08	ปานกลาง	1
2. การให้ปุ๋ยการปลูกซ่อมและการให้น้ำ	3.54	1.05	มาก	7	3.13	1.04	ปานกลาง	1
3. การเตรียมท่อนพันธุ์	3.62	1.12	มาก	4	2.98	0.98	ปานกลาง	7
4. การทำฟางปรุงแต่ง	4.00	1.00	มาก	1	3.06	1.02	ปานกลาง	4
5. การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ	2.69	0.85	ปานกลาง	21	2.31	1.07	น้อย	21
เฉลี่ย	3.41	0.64	ปานกลาง		2.85	0.71	ปานกลาง	

ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทักษะที่อาจารย์จัดฝึกให้กับนักศึกษาอยู่ในระดับมาก จำนวน 10 ทักษะ และทักษะ 5 อันดับแรก คือ การทำฟางปรุงแต่ง การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ การเลือกที่ทำแปลงหญ้า การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า และการตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน ซึ่งความเห็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงบ เพียรทำดี²² ที่พบว่า ทักษะในแผนกวิชาอาหารและพืชอาหารสัตว์ที่นักศึกษายอมรับว่า ได้รับการฝึกอยู่ในระดับมาก คือ การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้าและการเลือกที่ทำแปลงหญ้า สาเหตุที่อาจารย์เห็นว่า ทักษะดังกล่าวได้จัดฝึกให้กับนักศึกษามาก เนื่องจากเป็นทักษะที่ต้องมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง และต้องทำประจำ เช่น การเลือกที่ทำแปลงหญ้า การเตรียมดิน การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น

ในขณะเดียวกันนักศึกษาคิดว่า ทักษะที่ได้รับการฝึกมากที่สุด คือ การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ การให้ปุ๋ยการปลูกซ่อมและการให้น้ำ การปลูกด้วยท่อนพันธุ์ การทำฟางปรุงแต่ง การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน และที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ คือ การทำฟางปรุงแต่ง การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ ส่วนทักษะที่อาจารย์ฝึกปฏิบัติให้กับนักศึกษาที่อยู่ในระดับสุดท้าย คือ การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์เบื้องต้น การนำหญ้าหมักมาใช้ และการทำถังหมักชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีความคิดว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับความเห็นของนักศึกษา โดยได้รับการฝึกอยู่ในระดับน้อย สาเหตุเนื่องมาจากการขาดอุปกรณ์ ทักษะนั้นเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติงานน้อย เช่น การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์เบื้องต้น ส่วนการทำถังหมักชนิดต่าง ๆ นั้นมีการปฏิบัติน้อย เนื่องจากมีอายุการใช้งานค่อนข้างนาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ด้านสภาพความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงาน ด้านวิธีการและการควบคุมการฝึกงาน และด้านการวัดผลและประเมินผลการฝึกงานเกษตรภายใน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น จากผลการวิจัยนี้จึงน่าจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน และอาจารย์ผู้ดูแลงานฟาร์มวิทยาลัยให้ความสนใจ เพื่อที่จะนำไปพิจารณา

ปรับปรุงงานฟาร์มวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. อาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดฝึกทักษะให้แก่นักศึกษาและควรแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของการฝึกงาน
2. ในการฝึกงานแต่ละครั้งอาจารย์ผู้สอนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของการฝึกงานเกษตรภายใน และต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการได้ถูกต้อง และจะเป็นตัวกำหนดว่านักศึกษาควรจะทำอะไรเป็นบ้าง
3. นักศึกษาส่วนมากมีความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพอันสืบเนื่องมาจากการฝึกงานเกษตรภายใน อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นเพื่อที่จะให้นักศึกษามีความมั่นใจมากขึ้น อาจารย์จะต้องให้นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะมากขึ้นจนมีทักษะในแต่ละสาขา
4. งานฟาร์มด้านสัตวศาสตร์จะต้องมี จำนวนสัตว์เลี้ยง เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ มากพอ เพื่อให้นักศึกษาได้รับการฝึกอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
5. งานฟาร์มของวิทยาลัยจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี เพื่อให้สามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีแก่เกษตรกรและ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าฝึกปฏิบัติจริง
6. ในการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน นักศึกษาควรจะได้รับฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละสาขาวิชาทุกชั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นของการเลี้ยงสัตว์ การจัดการด้านการเลี้ยง การจัดทำบัญชี ตลอดจนการจำหน่าย และการคิดกำไรหรือขาดทุน ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความมั่นใจยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานระดับกรม

1. จากผลการวิจัยพบว่างานฟาร์มของวิทยาลัยมีระบบการจัดการที่ไม่ดีพอผู้บริหารระดับสูงของกรมอาชีวศึกษา ควรมีนโยบายที่แน่ชัดในการบริหารงานฟาร์ม เพื่อให้เป็นงานฟาร์มมีการจัดการในเชิงธุรกิจ เพื่อให้งานฟาร์มสามารถเลี้ยงตนเองได้
2. กรมอาชีวศึกษาควรกำหนดมาตรฐานงานฟาร์มว่า ควรจะมีจำนวนโรงเรือนจำนวนสัตว์เลี้ยง เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ พื้นที่ รายรับรายจ่าย ในจำนวนเท่าใดจึงจะได้มาตรฐาน
3. ในการดำเนินงานของงานฟาร์มนั้น อาจารย์จะเป็นผู้ดำเนินการเองทุกอย่างในด้านการจัดการ ซึ่งนอกเหนือจากงานสอน ทำให้มีภาระมากขึ้น และในการดูแล

งานฟาร์มนั้น อาจารย์ไม่ได้รับผลตอบแทนแต่อย่างใด ดังนั้นเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นแรงจูงใจให้อาจารย์บริหารงานฟาร์มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรจะมีการแบ่งผลกำไรจากการดำเนินงานให้อาจารย์ผู้ดูแลในอัตราส่วนที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาการฝึกงาน เกษตรภายในของวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคอื่น ๆ
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหรือทิศทางการจัดการฟาร์มเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า

เชิงอรรถ

¹ โฆสิต ลัมนานนท์, "การฝึกงานเกษตรทางสาขาพืชกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 2527 ในทัศนะของนักเรียนและครู-อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531), หน้า 144.

² คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ปฏิรูปการศึกษาเกษตรโครงการย่อยที่ 2 2527 (อัดสำเนา) หน้า 76.

³ ทองบ่อ เดชสองชั้น เจ็ดฤดี ชินเวโรจน์ และวรรณิ์ สิงโตนาท, "ความคิดเห็นและแนวทางการปรับทิศทางการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรกรรมในสภาวะที่จำนวนนักศึกษาลดลง," รายงานการวิจัย กองวิทยาลัยเกษตรกรรมกรมอาชีวศึกษา, 2533, หน้า 235.

⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (2530), (อัดสำเนา) หน้า 52.

⁵ นพคุณ ศิริวรรณ, งานแฟร์มกลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร (กรุงเทพมหานคร : พลชัย, 2532), หน้า 129 - 130.

⁶ จิตนภา ธนปัญญารัษฎวงศ์, หลักการอาชีวศึกษา ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2529, หน้า 113.

⁷ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 113 - 115.

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ สงบ เพียรทำดี, "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529), หน้า 89-93.

¹⁰ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 53.

¹¹ โฆษิต ลัมวนานนท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 146.

¹² เรื่องเดียวกัน.

¹³ สงบ เพียรทำดี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 89-93.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

¹⁶ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 58.

¹⁷ เมธี ปิลันธนานนท์, การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์-อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (ม.ป.ป.) หน้า 148-149. (อัดสำเนา)

¹⁸ สงบ เพียรทำดี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 89-93.

¹⁹ ทองบ่อ เดชสองชั้น เจิตฤดี ชินเวโรจน์ และวรรณิ์ สิงโตนาท, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้วหน้า 235.

²⁰ นพคุณ ศิริวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 129.

²¹ สงบ เพียรทำดี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 89-93.

²² เรื่องเดียวกัน.

บรรณานุกรม

กรมอาชีวศึกษา. แผนแม่บทพัฒนาอาชีวเกษตร : อาชีวศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาการผลิตกำลังคน." ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครา) 2535.

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม. กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, "งานติดตามประเมินและรายงานฝ่ายบริหารงานสถานศึกษา." (อัครา) 2532.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. ปฏิรูปการศึกษาเกษตร โครงการย่อยที่ 2 2527. (อัครา) 2527.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. รายงานการวิจัยรูปแบบของอาชีวศึกษาสาขาเกษตรกรรม. ม.ป.ท., 2525.

โฆสิต ล้วนานนท์. "การฝึกงานเกษตรทางสาขาพืชกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร-วิชาชีพชั้นสูง 2527 ในทัศนะของนักเรียนและครู-อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

จิต อัสสระชัย. การบริหารวิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี สถานศึกษาดีเด่น ปีการศึกษา 2537. อุดรธานี : วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี, 2537.

จิตกา ธนปัญญารักษ์วงศ์. หลักการอาชีวศึกษา. ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, (อัครา) 2529.

จรัญ พินสุวรรณ. "ปัญหาการสอนวิชาปฏิบัติงานเกษตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในทัศนะของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคใต้." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

ทองป่อ เดชสองชั้น เจตฤดี ชินเวโรจน์ และวรรณิ์ สิงโตนาท. "ความคิดเห็นและ
แนวทางการปรับทิศทางการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรกรรมในสภาวะที่จำนวน
นักศึกษาลดลง." รายงานการวิจัย กองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา,
2533.

ธรรมณู ฤทธิมณี. "แผนการดำเนินงานด้านอาชีวเกษตรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษา." รายงานการสัมมนาติดตามผลผู้บริหารสถานศึกษาเกษตร ณ โรงแรม
เอเชีย (อัสสัมชัญ) 2522.

นพคุณ ศิริวรรณ. งานฟาร์มกลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร. กรุงเทพมหานคร :
พลชัย, 2532.

ปัญญา หิรัญศรี. ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : สาร
มวลชน, 2529.

ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยุธยา และวีรพจน์ เวชชประสิทธิ์. อาชีวศึกษาและการแนะแนว
อาชีพ. กรุงเทพมหานคร : พัทธอักษร, ม.ป.ป.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (อัสสัมชัญ)
2530.

พงศ์ หรดาล. การอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการสอน คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัย. (อัสสัมชัญ) 2531.

พรทิพย์ อุดมสิน. หลักการศึกษาเกษตร. เอกสารประกอบการสอนวิชา AG-ED
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (อัสสัมชัญ)
2523.

พนิต เข็มทอง. "อาชีพเกษตรมุมมองหรือมุมมอง : อาชีพศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาการผลิตกำลังคน." ภาควิชาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัสสโน) 2535.

พิรพงศ์ ทิพนาค. "ความรู้ความสามารถทางด้านการสอนของครูอาชีพเกษตรที่ควรได้รับการปรับปรุง : อาชีพศึกษาประสานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาการผลิตกำลังคน." ภาควิชาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัสสโน) 2535.

มลล ชูเชาวน์. การบริหารงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย. สุโขทัย : วิทยาลัยเกษตรกรรมสุโขทัย, 2535.

มนัส สุวรรณพงษ์. "ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกษตรกรรมเขตการศึกษา 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพเกษตร." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

เมธี ปิณฑานนท์. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, (อัสสโน) ม.ป.ป.

เมธี ปิณฑานนท์. ปรัชญาการศึกษาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

วสุธาร ศรีนพรัตน์. หลักและวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์เกษตร. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2528.

วิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี. คู่มือนักเรียนนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เอดิสันเพรสโปรดักส์, ม.ป.ป.

วีระศักดิ์ มาลินธมากร. "พรรณนะของนักศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 แผนการเรียนอาชีพเกษตรกรรมที่มีต่อการสอนภาคปฏิบัติวิชาเกษตรในจังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

สงบ เพียรทำดี. "การพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของนักศึกษาประกาศนียบัตร-วิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์ โดยอาศัยงานฟาร์มของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

สมบัติ พัฒนา. "แนวโน้มในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

สมสุตา ผู้พัฒน์. "การศึกษาเกษตรคืออะไร," การประชุมทางวิชาการและการแข่งขันทักษะเกษตร ระดับภาค ภาคใต้ ครั้งที่ 8 ณ วิทยาลัยเกษตรกรรมพังงา. ภูเก็ต : สมบัติการพิมพ์, 2529.

สมศักดิ์ เจริญวัย. "สภาพการจัดการสอนวิชาการปฏิบัติงานฟาร์มเกษตรตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในวิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

สนั่น สุมิตร. "อาชีพศึกษาเพื่อใครอย่างไร." วารสารอาชีพศึกษา. (สิงหาคม, 2528)

สุรพล สงวนศรี. "การศึกษาเกษตรระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย." รายงาน การประชุม
การประสานงานระหว่างคณะเกษตรศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (อัดสำเนา)
2514

เอกสารประกอบการบรรยายวิชาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
2533.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 11 / 2534

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์ของ นายสมพงษ์ เพลียครบุรี

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ สมพงษ์ เพลียครบุรี เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมี
ประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล ประธานกรรมการ
อาจารย์สมจิตต์ กล้ากลิ่น กรรมการ
ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ กรรมการ
รศ.ดร.ปรียานร วงศ์อเนตรโรจน์ กรรมการ
อาจารย์ไพรัตน์ พักน้อย กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2534

ธานี วัชรพงษ์
(คณบดีวิชา ชูปะเตย์)

167

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร อาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2534

1. นายสมพงษ์ เหลียงครบุรี วิทยานิพนธ์เรื่อง " สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงาน เกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉิยเหนือ กรมอาชีวศึกษา " โดยมี ดร.วีวรรณ ชินะตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อ.สมจิตต์ กำกลั่น และ ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้น ภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2534

(นายศุภชัย รตโนภาส)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเนา

168

ที่ ทม 1504/ 2696

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ ธันวาคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์
2. รายชื่อสถานศึกษา

ด้วย นายสมพงษ์ เพลี้ยครบุรี เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลัง
ทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
สาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมอาชีวศึกษา" โครงการวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้วเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2534

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในสถานศึกษาของท่าน ตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางปริยาพร วงศ์อนันทรโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษา

1. วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น
2. วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยภูมิ
3. วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์
4. วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาสารคาม
5. วิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด
6. วิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา
7. วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม
8. วิทยาลัยเกษตรกรรมยโสธร
9. วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ
10. วิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี
11. วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี

ที่ ทม 1507.3/ว.๒7

170

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือ ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี

ด้วย นายสมพงษ์ เพลียครบุรี เป็นนักศึกษาลัทธิศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียน
การสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัย-
เกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

งานบัณฑิตศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

นายบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

171

ที่ ทม 1507.3/ฉ.๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบุรี

ด้วย นายสมพงษ์ เพลี้ยครบุรี เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษาของงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งกำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียน
การสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัย-
เกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

งานบัณฑิตศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิลันธนานท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

172

ที่ ทม 1507.3/ว.๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔ พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน ดร.รักเกียรติ แก้วจางง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจสอบแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายสมพงษ์ เพลียครบุรี ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลินธนานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

173

ที่ ทม 1507.3/ว.๖7

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4. พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน ดร.สุรฉัตร สันทอง

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายสมพงษ์ เพลี้ยครบุรี ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

174

ที่ ทม 1507.3/ว.67

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน ดร.โกวิท ชีววิโรจน์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถามของนักศึกษา ชื่อนายสมพงษ์ เพลียครบุรี ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑนานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

175

ที่ ทม 1507.3/ว.67

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

4 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

เรียน คุณธงชัย สุวัฒน์เมธี

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายสมพงษ์ เพลี้ยครบุรี ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิตันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

176

ที่ ทม 1507.3/ว.๒๙

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนเลทองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน นายแคร คุณอุทต

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วย ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อนายสมพงษ์ เพลี้ยครบุรี ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑธนาแก่)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น
อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น

7 กุมภาพันธ์ 2535

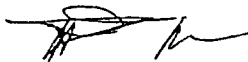
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามและรวบรวมส่งคืน

เรียน หัวหน้าคณะวิชาสัตวศาสตร์วิทยาลัยเกษตรกรรมนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 49 ชุด

ด้วยกระผมนายสมพงษ์ เฟลียครบุรี อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น ได้จัดทำวิจัยเรื่อง " สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา " เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์อาจารย์คณะวิชาสัตวศาสตร์ กรอกแบบสอบถาม จำนวน 9 ชุด และนักศึกษา ระดับ ปวส. 2 สาขาสัตวศาสตร์ กรอกแบบสอบถาม จำนวน 40 ชุด โดยกระผมใคร่ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์แจกแบบสอบถามและรวบรวมส่งให้กระผมภายในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2535 ด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ เฟลียครบุรี)

อาจารย์ 2 ระดับ 6

วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น

วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น

อ.มัณฑารุ จ.ขอนแก่น

7 กุมภาพันธ์ 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ทุกท่าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยกระผมนายสมพงษ์ เฟลียครบุรี อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น ได้จัดทำวิจัยเรื่อง " สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในสาขาสัตวศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอาชีวศึกษา " เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์กรอกแบบสอบถามตามสาขาที่อาจารย์ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน และส่งคืนที่หัวหน้าคณะภายในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2535 ด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ เฟลียครบุรี)

อาจารย์ 2 ระดับ 6

วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามสำหรับครู-อาจารย์

เรื่อง

สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับครู-อาจารย์คณะวิชาสัตวศาสตร์
2. แบบสอบถามนี้สำหรับใช้หาข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อ
การปฏิบัติหน้าที่ และด้านส่วนตัวของผู้ตอบแต่ประการใด
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในเพื่อการฝึกทักษะ
จำนวน 35 ข้อ
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะให้นักศึกษาในการสอนวิชาการฝึกงาน
เกษตรภายในซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ
ก. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก เฉพาะอาจารย์ที่ควบคุมงานด้านสัตว์ปีก
จำนวน 25 ข้อ
ข. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก เฉพาะอาจารย์ที่ควบคุมงานด้านสัตว์เล็ก
จำนวน 26 ข้อ
ค. ทักษะด้านการเลี้ยงโคนมและแปรรูปผลิตภัณฑ์นม เฉพาะอาจารย์ที่ควบคุม
งานด้านโคนมและแปรรูปผลิตภัณฑ์นม จำนวน 34 ข้อ
ง. ทักษะด้านอาหารสัตว์และนิชอาหารสัตว์ เฉพาะอาจารย์ที่ควบคุมงานด้าน
อาหารสัตว์และนิชอาหารสัตว์ จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของครู - อาจารย์

1. เพศ

() ชาย () หญิง
2. สถานภาพ

() โสด () สมรส () ม้าย
3. อายุปัจจุบันของท่าน

() 20 - 25 ปี () มากกว่า 25 - 30 ปี

() มากกว่า 30 - 35 ปี () มากกว่า 35 - 40 ปี

() มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป
4. อายุราชการ

() ต่ำกว่า 5 ปี () มากกว่า 5 - 10 ปี

() มากกว่า 10 - 15 ปี () มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป
5. วุฒิที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงสุด

() ปวส. สาขา.....

() ปริญญาตรี สาขา.....

() ปริญญาโท สาขา.....

() ปริญญาเอก สาขา.....

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันของท่าน

() หัวหน้าคณะวิชาสัตวศาสตร์

() หัวหน้าแผนกวิชา.....

() อาจารย์ประจำแผนกวิชา.....
7. นอกเหนือจากข้อ 6 ท่านมีหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายด้านการเรียนการสอน
ได้แก่
8. จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนทฤษฎีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

() ไม่ได้ทำการสอน () 1 - 5 คาบ

() 6 - 10 คาบ () 11 - 15 คาบ

() 16 - 20 คาบ () 21 - 25 คาบ

() ตั้งแต่ 26 คาบ ขึ้นไป

9. จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอนหรือควบคุมการปฏิบัติงานฟาร์มในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534

- () ไม่ได้สอนหรือควบคุม () 1 - 5 คาบ
 () 6 - 10 คาบ () 11 - 15 คาบ
 () 16 - 20 คาบ () 21 - 25 คาบ
 () ตั้งแต่ 26 คาบ ขึ้นไป

10. จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานเกษตรในแผนกแต่ละครั้ง

- () 5 - 10 คน () 11 - 15 คน
 () 16 - 20 คน () 21 - 25 คน
 () มากกว่า 25 คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในด้านการสอนวิชาการฝึกงาน
 เกษตรภายในเพื่อฝึกทักษะทางสัตวศาสตร์

คำชี้แจง

- กรุณาอ่านคำถามที่จะขอให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง
 หลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน
- ความหมายของตัวเลือก กำหนดไว้ดังนี้
 มากที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมากที่สุด มีความ
 เหมาะสมมากที่สุด หรือได้ปฏิบัติมากที่สุด
 มาก หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมาก มีความเหมาะสม
 มาก หรือได้ปฏิบัติมาก
 ปานกลาง หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยปานกลาง มีความ
 เหมาะสมปานกลาง หรือได้ปฏิบัติปานกลาง
 น้อย หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อย มีความเหมาะสม
 น้อย หรือได้ปฏิบัติน้อย
 น้อยที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อยที่สุด มีความ
 เหมาะสมน้อยที่สุด หรือได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. ตัวอย่าง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน ในเรื่องต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1) ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด		.../...			

หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ในระดับมาก

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน					
1 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด					
2 ในการฝึกงานแต่ละครั้งท่านได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพียงใด					
3 การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตรเพียงใด					
4 การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎีเพียงใด					
5 การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด					
6 ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี					
7 การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา					
8 ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงาน					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
สถานที่ฝึกงานเกษตรภายใน					
1 สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มมีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์					
2 ความเหมาะสมของจำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์					
3 จำนวนสัตว์ในฟาร์มเหมาะสมกับการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน					
4 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงานมีความเพียงพอ					
5 ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงานเกษตรภายใน					
6 สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอนมีที่เก็บเหมาะสม					
7 ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ					
8 ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน					
1 การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ					
2 การกำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง					
3 การอธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ					
4 การอธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ					
5 ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก					
6 ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง					
7 จำนวน 1 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
8 จำนวน 2 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
9 จำนวน 3 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
10 การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน					
11 ท่านมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษาเพียงใด					

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
12 จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้งมีความเหมาะสมเพียงใด					
13 การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียนเพียงใด					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					
.....					
วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงาน					
เกษตรภายใน					
1 การวัดผลท่านได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้มากนักน้อยเพียงใด					
2 การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะให้นักศึกษาปฏิบัติงาน					
3 การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ					
4 การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ					
5 การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ					
6 โดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					
.....					

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะให้นักศึกษา
ในการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน
2. ให้เลือกทำเฉพาะในแผนวิชาที่ท่านสอนหรือควบคุมอยู่เท่านั้น คือ
 - ก. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก
 - ข. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก
 - ค. ทักษะด้านการเลี้ยง โคเนื้อและผลิตภัณฑ์นม หรือสัตว์ใหญ่
 - ง. ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์
3. ความหมายของตัวเลือก กำหนดไว้ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ได้ปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ได้ปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ได้ปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
4. ตัวอย่าง ในการเรียนวิชาฝึกงานเกษตรภายใน ท่านได้จัดฝึกทักษะแต่ละอย่างให้กับนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1) การตัดปากลูกไก่		.. / ..			

หมายถึง ท่านได้จัดฝึกทักษะด้านการตัดปากไก่ให้นักศึกษา ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับตอนที่ 3 ให้ตอบเฉพาะในแผนที่ท่านสอนหรือควบคุมอยู่

- 3.1. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก (เฉพาะอาจารย์ที่สอนหรือควบคุมแผนกสัตว์ปีกเท่านั้น)
ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะแต่ละอย่างให้กับนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์ปีก					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อ โรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การจัดเตรียมดำเนินการและควบคุม การกกลูกสัตว์ปีก					
5) การเลือกและใช้วัสดุรองพื้น					
6) การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่าง ๆ					
7) การตัดปากลูกไก่					
8) การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร					
9) การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก					
10) การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน					
11) การคัดขนาด ทำความสะอาดและเก็บ รักษาไข่สด					
12) การฆ่าและ แต่งซากและเก็บรักษาซาก ก่อนจำหน่าย					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
13) การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์					
14) การเตรียมตู้ฟักไข่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่					
15) การควบคุมดูแลตู้ฟักไข่ในระหว่างการฟัก					
16) การตรวจไข่ฟักระยะต่างๆ ระหว่างฟักไข่					
17) การคัด แยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่					
18) การจัดการตู้ฟักหลังการฟักไข่					
19) การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก					
20) การจับบันทึกสถิติต่าง ๆ					
21) การประกวตและตัดสินสัตว์ปีก					
22) การตัดสินคุณภาพไข่ไก่					
23) การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ					
24) การคัดเพศลูกไก่					
25) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ)					

3.2 ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก (เฉพาะอาจารย์ที่สอนหรือควบคุมแผนกสัตว์เล็กเท่านั้น)
ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะแต่ละอย่างให้กับนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2 ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์เล็ก					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การใช้และเก็บรักษาซ่อมบำรุงอุปกรณ์สำหรับสัตว์เล็ก					
5) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ					
6) การคัดเลือกพันธุ์สัตว์เล็ก					
7) การวางแผนผสมพันธุ์สัตว์เล็ก					
8) การผสมเทียมสุกร					
9) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ					
10) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน					
11) การทำเครื่องหมายด้วยวิธีต่าง ๆ					
12) การจดบันทึก รายงานสถิติและทะเบียน					
13) การควบคุมของเสียจากคอกสัตว์					
14) การบังคับสัตว์เพื่อปฏิบัติงาน					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
15) การขนย้ายสัตว์เล็กชนิดต่าง ๆ					
16) การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด					
17) การตัดเชี้ยวลูกสุกร					
18) การดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ					
19) การตอนสุกรเพศผู้					
20) การคาดคะเนน้ำหนักสุกรโดยใช้สายวัด					
21) การชำแหละ แต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย					
22) การเขียนโครงการเลี้ยงสุกร					
23) การเตรียมสุกรเข้าประกวด					
24) การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก					
25) การฉีดยาสุนัข					
26) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ).....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.3. ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์ (เฉพาะอาจารย์ที่สอนหรือ
ควบคุมแผนก ไก่และผลิตภัณฑ์ เท่านั้น)
ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะแต่ละอย่าง ให้กับนักศึกษามากน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3 ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์ม ไก่					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือน และอุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การฝึกสัตว์ให้เชื่องเพื่อปฏิบัติงาน					
5) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน					
6) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ ระยะต่าง ๆ					
7) การบังคับสัตว์โดยวิธีต่าง ๆ					
8) การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์					
9) การปฏิบัติต่อแม่ไก่ขณะคลอดและหลังคลอด					
10) การให้อาหารสัตว์และดูแลลูกสัตว์อ่อน					
11) การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์					
12) การฉีกเชือกทำบ่วงบาศ					
13) การคาดคะเนน้ำหนักสัตว์โคโดยใช้สายวัด					
14) การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
15) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ					
16) การตอนโคด้วยวิธีต่าง ๆ					
17) การฉีดยาเข้าด้วยวิธีต่าง ๆ					
18) การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค					
19) การผสมเทียม โคนม					
20) การตรวจการตั้งท้อง โคนม					
21) การตรวจสอบโรคเต้านมอีกเสบ					
22) การฆ่าเชื้อเต้านมและขา และการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย					
23) การเตรียมสัตว์เข้าประกวด					
24) การจัดประกวดและตัดสิน โคนม					
25) การรีดนมด้วยมือ					
26) การรีดนมด้วยเครื่อง					
27) การจัดการน้ำนมภายหลังการรีด					
28) การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่างๆ					
29) การผลิตนมสดพาสเจอร์ไรส์รสต่าง ๆ					
30) การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ					
31) การผลิตครีมและเนยสด					
32) การผลิตเนยแข็ง					
33) การหาส่วนประกอบของน้ำนม (ไขมัน โปรตีน ฯลฯ)					
34) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ).....					

3.4. ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ (เฉพาะอาจารย์ที่สอนหรือควบคุมแผนกอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์เท่านั้น)

ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดฝึกทักษะแต่ละอย่างให้กับนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4 ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์					
1) การเลือกที่ทำแปลงหญ้า					
2) การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า					
3) การเตรียมเมล็ดพันธุ์					
4) การเตรียมท่อนพันธุ์					
5) การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์					
6) การปลูกด้วยท่อนพันธุ์					
7) การจำแนกชนิดของพืชอาหารสัตว์					
8) การให้ปุ๋ย การปลูกซ่อม และการให้น้ำ					
9) การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน					
10) การทำหญ้าแห้ง					
11) การทำหญ้าหมัก					
12) การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ					
13) การเก็บรักษาหญ้าแห้ง					
14) การนำหญ้าหมักมาใช้					
15) การกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า					
16) การเก็บเมล็ดพันธุ์					
17) การทำฟางปรุงแต่ง					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
18) การทำรื้อแปลงหญ้าอย่างประหยัด					
19) การเลือกวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทต่างๆ					
20) การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ					
21) การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์					
22) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ)					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

เรื่อง

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน สาขาสัตวศาสตร์
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กรมอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับนักศึกษาระดับ ปวส. 2 ปีการศึกษา 2534 ที่ศึกษา
ในคณะวิชาสัตวศาสตร์
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในเพื่อการฝึก
ทักษะทางสัตวศาสตร์ จำนวน 35 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนวิชาการฝึกงาน
เกษตรภายใน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ
 - ก. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก เฉพาะนักศึกษาที่เรียนสาขา
สัตว์ปีก จำนวน 25 ข้อ
 - ข. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก เฉพาะนักศึกษาที่เรียนสาขา
สัตว์เล็ก จำนวน 26 ข้อ
 - ค. ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และแปรรูปผลิตภัณฑ์นม เฉพาะ
นักศึกษาที่เรียนสาขาโคนม จำนวน 34 ข้อ
 - ง. ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ เฉพาะนักศึกษาที่
เรียนสาขาโคนม จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ระดับ ปวส. 2 ปีการศึกษา 2534

1. นักศึกษาระดับ ปวส.

- () แผนกวิชาสัตว์ปีก
() แผนกวิชาสัตว์เล็ก
() แผนกวิชา โคเนื้อหรือสัตว์ใหญ่

2. เพศ

- () ชาย () หญิง

3. อายุ

- () 15 - 18 ปี () มากกว่า 18 - 22 ปี
() มากกว่า 22 - 26 ปี () มากกว่า 26 ปี

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- () รับราชการ () ค้าขาย
() เกษตรกรรม () อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ท่านชอบงานอดิเรกประเภทใด

- () ดนตรี () กีฬา () อ่านหนังสือ
() วาดภาพ () ท่องเที่ยว () สะสมของเก่า
() ปลูกต้นไม้ () เลี้ยงสัตว์ () อื่น ๆ (ระบุ).....

6. เมื่อสำเร็จการศึกษาท่านต้องการจะประกอบอาชีพด้านใดมากที่สุด

- () รับราชการ () ประกอบอาชีพส่วนตัวด้านการเกษตร
() ค้าขายสินค้าเกษตร () ทำงานในสถานประกอบการ
() อื่น ๆ (ระบุ).....

เหตุผลเพราะ.....
.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนวิชาการฝึกงาน
เกษตรภายในเพื่อฝึกทักษะทางสัตวศาสตร์

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามที่จะขอให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย / ลงใน
ช่องว่างหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน
2. ความหมายของตัวเลข กำหนดไว้ดังนี้
มากที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมากที่สุด มีความ
เหมาะสมมากที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติมากที่สุด
มาก หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยมาก มีความเหมาะสม
มาก หรือ ได้ปฏิบัติมาก
ปานกลาง หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยปานกลาง มีความ
เหมาะสมปานกลาง หรือ ได้ปฏิบัติปานกลาง
น้อย หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อย มีความเหมาะสม
น้อย หรือ ได้ปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นในลักษณะ เห็นด้วยน้อยที่สุด มีความ
เหมาะสมน้อยที่สุด หรือ ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
3. ตัวอย่าง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการ
ฝึกงานเกษตรภายใน ในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่ สุด 1
1) ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ การฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด		.. / ..			

หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายใน ในระดับมาก

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน
ในเรื่องต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเกษตรภายใน					
1 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด					
2 ในการฝึกงานแต่ละครั้งท่านได้ตั้งหรือทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพียงใด					
3 การฝึกงานเกษตรภายในมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตรเพียงใด					
4 การฝึกงานเกษตรภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาคทฤษฎีเพียงใด					
5 การสอนทฤษฎีในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อการฝึกงานเกษตรภายในเพียงใด					
6 ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับจากการฝึกงานเกษตรทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี					
7 การฝึกงานเกษตรภายในจะช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา					
8 ความมั่นใจของนักศึกษาในการประกอบอาชีพสืบเนื่องมาจากการฝึกงาน					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
สถานที่ฝึกงานเกษตรภายใน					
1 สภาพที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มมีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์					
2 ความเหมาะสมของจำนวนโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสัตว์					
3 จำนวนสัตว์ในฟาร์มเหมาะสมกับการสอนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน					
4 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงานมีความเพียงพอ					
5 ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงานเกษตรภายใน					
6 สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์การสอนมีที่เก็บเหมาะสม					
7 ความสะดวกในการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติ					
8 ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของวิทยาลัยสามารถใช้เป็นฟาร์มตัวอย่างที่ดีได้					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
วิธีการและการควบคุมการฝึกงานเกษตรภายใน					
1 การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตรภายในก่อนลงมือปฏิบัติ					
2 การกำหนดทักษะสำหรับการฝึกงานเกษตรในแต่ละครั้ง					
3 การอธิบายขั้นตอนก่อนลงมือปฏิบัติ					
4 การอธิบายขั้นตอนไปพร้อมกับการปฏิบัติ					
5 ช่วงเวลาในการฝึกงานตรงตามลักษณะของงานที่ฝึก					
6 ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเกษตรภายในที่กำหนด 150 ชั่วโมง					
7 จำนวน 1 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
8 จำนวน 2 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
9 จำนวน 3 คาบต่อครั้งมีความเหมาะสมต่อการฝึกงานเพียงใด					
10 การฝึกงานเกษตรภายในเป็นการฝึกทักษะมากกว่าการใช้แรงงาน					
11 ท่านมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการทำงานของนักศึกษาเพียงใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
12 จำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในแต่ละครั้งมีความเหมาะสมเพียงใด					
13 การฝึกทักษะให้กับนักศึกษามีความจำเป็นแก่การประกอบอาชีพในสาขาที่เรียนเพียงใด					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					
.....					
วิธีการวัดผลและประเมินผลวิชาการฝึกงาน					
เกณฑ์ภายใน					
1 การวัดผลท่านได้กระทำตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด					
2 การวัดผลใช้วิธีการสังเกตขณะฝึกปฏิบัติงาน					
3 การวัดผลใช้วิธีการดูผลงานที่นักศึกษาปฏิบัติ					
4 การวัดผลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ					
5 การวัดผลกระทำโดยการสอบภาคทักษะ					
6 โดยการประเมินผลจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษา					
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....					
.....					
.....					

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกทักษะที่นักศึกษาได้จากการเรียน
วิชาการฝึกงานเกษตรภายใน

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน
2. ให้เลือกทำเฉพาะในสาขาวิชาที่ท่านศึกษาอยู่เท่านั้น คือ
 - ก. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก เฉพาะนักศึกษาสาขาสัตว์ปีก
 - ข. ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก เฉพาะนักศึกษาสาขาสัตว์เล็ก
 - ค. ทักษะด้านการเลี้ยงโคนมและผลิตภัณฑนม เฉพาะนักศึกษาสาขาโคนม
 - ง. ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ เฉพาะนักศึกษาสาขาโคนมหรือ
3. ความหมายของตัวเลือก กำหนดไว้ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ได้ปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ได้ปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ได้ปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด
4. ตัวอย่าง ในการเรียนวิชาฝึกงานเกษตรภายใน นักศึกษาได้รับการจัดฝึกทักษะแต่ละอย่างมากน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1) การตัดปากลูกไก่		.. / ..			

หมายถึง นักศึกษาได้รับการจัดฝึกทักษะด้านการตัดปากไก่ ในระดับมาก

สำหรับตอนที่ 3 ให้ตอบเฉพาะในสาขาวิชาที่ท่านศึกษาอยู่เท่านั้น

3.1 ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก เฉพาะนักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาสัตว์ปีกเท่านั้น
ในการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายในนักศึกษาได้รับการฝึกทักษะแต่ละอย่าง
อย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์ปีก					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อ โรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การจัดเตรียมดำเนินการและควบคุม การกักลูกสัตว์ปีก					
5) การเลือกและใช้วัสดุรองพื้น					
6) การให้วัคซีนป้องกันโรคชนิดต่างๆ					
7) การตัดปากลูกไก่					
8) การเลือกและใช้ที่ให้น้ำให้อาหาร					
9) การผสมและการให้อาหารสัตว์ปีก					
10) การใช้ยากำจัดพยาธิภายนอกและภายใน					
11) การคัดขนาด ทำความสะอาดและเก็บ รักษาไข่สด					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
12) การชำแหละ แต่งซากและเก็บรักษาซากก่อนจำหน่าย					
13) การคัดเลือกสัตว์ปีกเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์					
14) การเตรียมตู้ฟักไข่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการฟักไข่					
15) การควบคุมดูแลตู้ฟักไข่ในระหว่างการฟัก					
16) การตรวจไข่ฟักระยะต่างๆ ระหว่างฟักไข่					
17) การคัด แยกลูกไก่ออกจากตู้ฟักไข่					
18) การจัดการตู้ฟักหลังการฟักไข่					
19) การทำเครื่องหมายสัตว์ปีก					
20) การจดบันทึกสถิติต่าง ๆ					
21) การประกวดและตัดสินสัตว์ปีก					
22) การตัดสินคุณภาพไข่ไก่					
23) การตอนไก่ด้วยวิธีการต่าง ๆ					
24) การคัดเพศลูกไก่					
25) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ)					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก เฉพาะนักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาสัตว์เล็กเท่านั้น
ในการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะแต่ละอย่าง
อย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2 ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์เล็ก					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มสัตว์เล็ก					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การใช้และเก็บรักษาซ่อมบำรุงอุปกรณ์สำหรับสัตว์เล็ก					
5) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ					
6) การคัดเลือกพันธุ์สัตว์เล็ก					
7) การวางแผนผสมพันธุ์สัตว์เล็ก					
8) การผสมเทียมสุกร					
9) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ					
10) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน					
11) การทำเครื่องหมายด้วยวิธีต่าง ๆ					
12) การจดบันทึก รายงานสถิติและทะเบียน ฯ					
13) การควบคุมของเสียจากคอกสัตว์					
14) การบังคับสัตว์เพื่อปฏิบัติงาน					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
15) การขนย้ายสัตว์เล็กชนิดต่าง ๆ					
16) การจัดเตรียมและดูแลแม่สุกรขณะคลอด					
17) การตัดเชี้ยวลูกสุกร					
18) การดูแลลูกสุกรระยะต่าง ๆ					
19) การตอนสุกรเพศผู้					
20) การคาดคะเนน้ำหนักสุกร โดยใช้สายวัด					
21) การชำแหละ แต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสุกรก่อนจำหน่าย					
22) การเขียนโครงการเลี้ยงสุกร					
23) การเตรียมสุกรเข้าประกวด					
24) การจัดประกวดและตัดสินสัตว์เล็ก					
25) การฉีดยาสุกร					
26) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ).....					

3.3. ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์นม เฉพาะนักศึกษาสาขา โคนม
ในการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะ
แต่ละอย่างอย่างน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3 ทักษะด้านการเลี้ยง ไก่และผลิตภัณฑ์นม					
1) การเลือกที่ดินและทำเลที่ตั้งฟาร์มโคนม					
2) การเลือกรูปแบบโรงเรือน					
3) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อโรงเรือน และอุปกรณ์ต่าง ๆ					
4) การฝึกสัตว์ให้ เชื่องเพื่อปฏิบัติงาน					
5) การกำจัดพยาธิภายนอกภายใน					
6) การคำนวณสูตรอาหารสัตว์และการให้ อาหารสัตว์ระยะต่าง ๆ					
7) การบังคับสัตว์โดยวิธีต่าง ๆ					
8) การเคลื่อนย้ายขนถ่ายสัตว์					
9) การปฏิบัติต่อแม่โคขณะคลอดและหลังคลอด					
10) การให้อาหารสัตว์และดูแลลูกสัตว์อ่อน					
11) การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์					
12) การฉีกเชือกทำบ่วงบาศ					
13) การคาดคะเนน้ำหนักสัตว์โคโดยใช้สายวัด					
14) การคาดคะเนอายุโคโดยการดูฟัน					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
15) การให้วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ					
16) การตอนโคด้วยวิธีต่าง ๆ					
17) การสูญเสียด้วยวิธีต่าง ๆ					
18) การเจาะเลือดเพื่อตรวจโรค					
19) การผสมเทียมโคนม					
20) การตรวจการตั้งท้อง โคนม					
21) การตรวจสอบโรคเต้านมอีกเสบ					
22) การชำแหละตกแต่งซาก และการเก็บรักษาเนื้อสัตว์ก่อนจำหน่าย					
23) การเตรียมสัตว์เข้าประกวด					
24) การจัดประกวดและตัดสิน โคนม					
25) การรีดนมด้วยมือ					
26) การรีดนมด้วยเครื่อง					
27) การจัดการน้ำนมภายหลังการรีด					
28) การตรวจสอบคุณภาพน้ำนมด้วยวิธีการต่าง ๆ					
29) การผลิตนมสดพาสเจอร์ไรส์รสต่าง ๆ					
30) การผลิตนมเปรี้ยวชนิดต่าง ๆ					
31) การผลิตครีมและเนยสด					
32) การผลิตเนยแข็ง					
33) การหาส่วนประกอบของน้ำนม (ไขมัน โปรตีน ฯลฯ)					
34) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ).....					

- 3.4. ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ (เฉพาะนักศึกษาสาขาโคนม
ในการเรียนวิชาการฝึกงานเกษตรภายใน นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะ
แต่ละอย่างมากน้อยเพียงใด

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4 ทักษะด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์					
1) การเลือกที่ทำแปลงหญ้า					
2) การเตรียมดินเพื่อปลูกหญ้า					
3) การเตรียมเมล็ดพันธุ์					
4) การเตรียมท่อนพันธุ์					
5) การปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์					
6) การปลูกด้วยท่อนพันธุ์					
7) การจำแนกชนิดของพืชอาหารสัตว์					
8) การให้ปุ๋ย การปลูกซ่อม และการให้น้ำ					
9) การตัดหญ้าสดให้สัตว์กิน					
10) การทำหญ้าแห้ง					
11) การทำหญ้าหมัก					
12) การทำถังหมักชนิดต่าง ๆ					
13) การเก็บรักษาหญ้าแห้ง					
14) การนำหญ้าหมักมาใช้					
15) การกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า					
16) การเก็บเมล็ดพันธุ์					
17) การทำฟางปรุแต่ง					

ทักษะที่จัดฝึก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
18) การทำรื้อแปลงหญ้าอย่างประหยัด					
19) การเลือกวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทต่างๆ					
20) การผสมอาหารสัตว์โดยใช้มือ					
21) การตรวจสอบการปลอมปนอาหารสัตว์					
22) ทักษะอื่น ๆ (ระบุ)					

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะ

ประวัติผู้เขียน

นายสมโพธิ เพ็ญศรี เกิดวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498 ที่ตำบล
ครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. 6 จากวิทยาลัย
เกษตรกรรมนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเกษตรสุรินทร์ (วิทยาลัยเกษตรกรรมสุรินทร์) และสำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อปี พ.ศ. 2522 เริ่มรับราชการที่
วิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่นในปี พ.ศ. 2522 ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 จนถึงปี
พ.ศ. 2538 และย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 ที่วิทยาลัยเกษตร
กรรมยโสธร ในปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน